

21261

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

Vol. 11
సంపుటము ౧౧

చెన్న పట్టణము 1925 వ సం॥ ఫిబ్రవరి నెల 13-వ తేది శుక్ర వారము
(శ్రీ) రక్తాక్షినామ సంవత్సరము, మాఘమాస బహుళ పంచమి ౧.

No. 266
సంచిక ౨౬౬

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గాఢ గొప్పవారిచే వేలకు వేలు యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది. పంచభాష చీటి చూచి కొనిన మోసముగలుగదు.

అమృతాంజనము సకలవిద నొప్పులకు సంజీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల బాపును,
పొన్నపు మెప్పుల బారదోలును, పొట్లగొట్టును.
బెణుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.
దగ్గును తగ్గించును దురదనుతొలగించును.

ఈమందును రుద్దగానే చెమట పట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి దేహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తీసివేసును.
దేశములలో కూడ వాడునున్నారు.

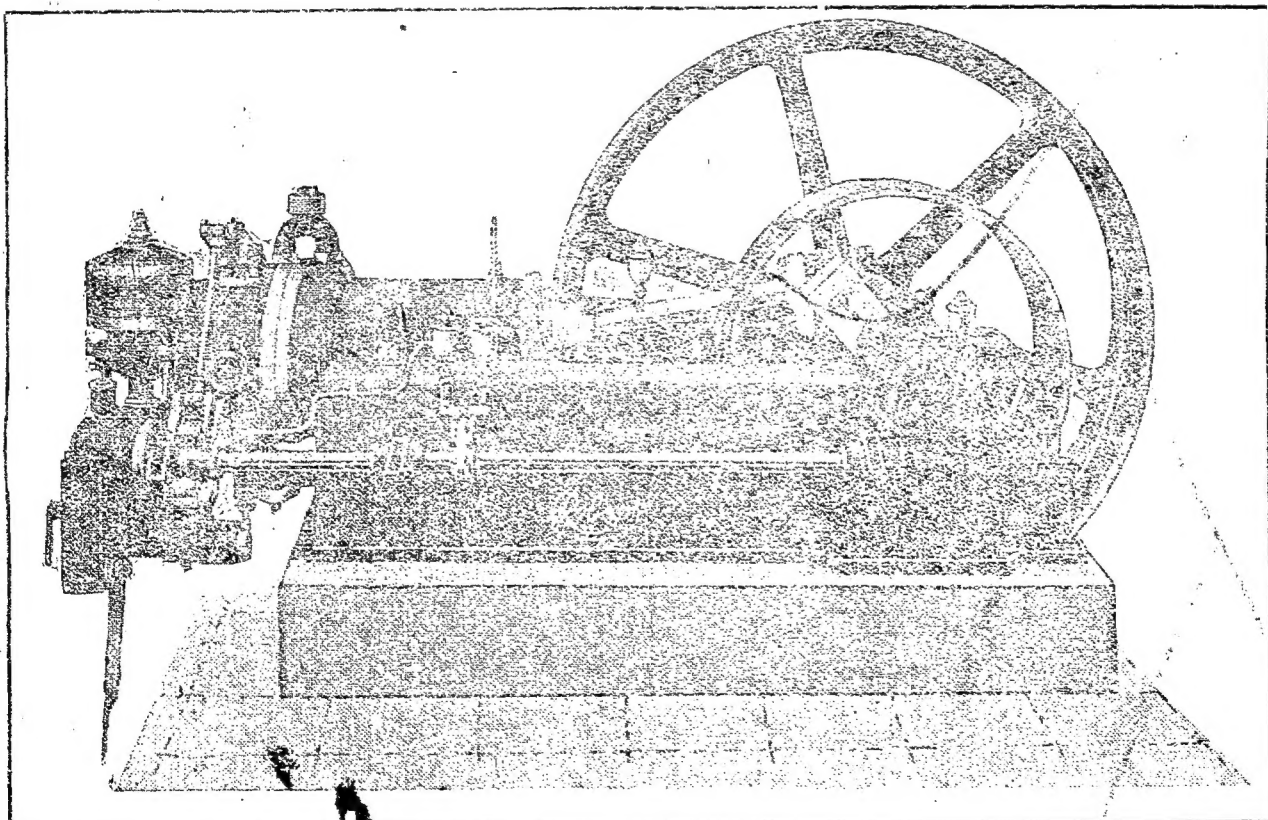

చక్కనిడబ్బితో నహా సీసా 1-కి ర్పు 0-10-0; డజన్ 1-కి ర్పు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.

అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుళెట్టి వీధి మద్రాసు లేక, బొంబాయి.

“రాబ్ నెట్”

లాంగుస్ట్రోక్ న్యూటైపు సెమిడీ సెల్ క్రూడ్ ఆయిలు యింజనులు

లోడు లాగుటలో ప్రసిద్ధిచెందినవి. ఎంత మట్టి క్రూడ్ ఆయిలుతోనైనను చక్కగా పనిచేయును. ఆయిలు బహు తక్కువగ ఖర్చగును.

వేపరై జరుగు తరుచుగా స్క్రీఫ్ చేయ నవసరములేదు. ఇంజనులు భారీవిగావున్నా, సామానులు బలముగాను,
తెుండు అధికముగానున్న వుండుటచే చాలకాలము చక్కగా పనిచేయును. ఇంజను నడిపించుటకు ఏకేషన్ రేర్వారము అక్కరలేదు.

సోల్ యేజంటు:-

లండన్ ప్రేడింగ్ కంపెనీ, బెజవాడ (ఇండియా)

(గొన్ని రకముల మిల్లుసామానులు డై రెక్టుగా యింపొస్తుచేసే వ్యయించుచున్న “రాబ్ నెట్” గ్యాసు యింజనులు, ప్లాంట్లులకు సోల్ యేజంటు)

Madras-Races 1924-25.

చెన్న పురి

1804

గుఱిపు వందెములు 1924-1925

ఈదిగువ తెలుపబడిన తేదీలలో వందెములు జరుగును

1925 సంవత్సరం ఫిబ్రవరి నెల 14

8 వ ఎక్స్ ప్రెస్ మిటింగు

మొదటిదినము 18-2-25 తేది బుధవారము.

రెండవదినము 21-2-25 శనివారము.

ఎక్స్ ప్రెస్ టోటాలి జేటరు ముప్పా మేకర్లు

ప్రవేశకట్టుము:-

మొదటితరగతి: పురుషులకు రూ. 5. స్త్రీలు రూ. 3.

రెండవతరగతి: ,, ,, 1. ,, 0-8-0.

బీచ్, పార్కు, ఎగ్జిబిషన్ మొదలగు స్టేషనుల

నుండి స్పెషలుబండ్లు పోవును.

ఇతర వివరములకు గోడలకు అంటించియుండు

మా పెద్దనోటినులను చూడగోరెదము

వెల్లింగ్టన్ సినిమా

మాంటు రోడ్డు, మద్రాసు 953

7-2-25 శనివారమునుండి 18-2-25 శుక్రవారమువరకు

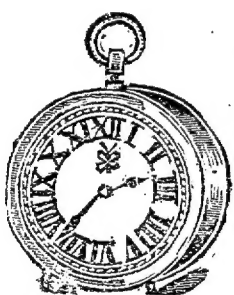
యునివర్సల్ సినియలు

ది ఘోష్ట సిటీ

కడపటివారము

ప్రిమియర్ "బి" టయింపింగు

ఇది జర్మనీనుంచి రప్పించబడినది. ఎల్ల కాలమునకు చక్కగా గంట కాలమునకు సరిగా చూపును. శిక్షణముగా త్వరపడును.

ధర 1 కి రు 100
1 డజను 1800
అమెరికన్ రోల్డ్స్ గోల్డ్ రప్తుడు
8 స్ట్రావాచి 1 కి రు 540
,, ఎనిమిది స్ట్రావాచి 8 స్ట్రావాచి
నెకండు ముల్లుతో రు 600
పూర్తి రెండు సంవత్సరములు
ఇవ్వబడును.

కె. ఎస్. ఆర్. బ్రదర్లు,

154, వై నాబాబురోడ్డు మద్రాసు.

స్వదేశీ కాంపు ఫర్నిచరు

(1) కాంపు ఈజి
రే 1 వ రకం
రూ. 8.
2 వ రకం రూ. 7.

(2) మహత కాంపుకాటు 1 వ రకం రూ. 15, 2 వ రకం రూ. 18.

(3) ఎక్స్ కాన్ కామచేర్ రూ. 4.

(4) కాంపుచేర్ 1 వ రకం రూ. 8-8-0, 2 వ రకం రూ. 2.

కాల్కటాను, యితర వివిధములకు వ్రాసిన పంపబడును

వి. వీరాస్వామినాయుడు అండ్ సన్సు

1856 వర్సారాపురేట్, గుంటూరు జిల్లా

గృహణిమాత్రాలు

20 మాత్రల దబ్బి 1-కి రు. 0-2-0

రక్తరేచనములు, బంకవిరేచనములు, జిగురురేచనములు, అజీర్ణవిరేచనములు, నీటివిరేచనములు, మొదలగునవి ఈ మాత్రలకు చూడుపూటలు నేదించిన తోడనే నిలిచిపోవును. ఓటిని పిల్లలకుకూడ వాడవచ్చును. పెంకున నుజు మిచ్చును.

అమ్మ బాంజునము దీనితో బాంబాయి. మద్రాస్.

అలయన్సు బాంకినేతము

డైరెక్టర్లపై నేరము కొట్టివేయబడెను

కలకత్తా ఫి. బనరి 10:- అలయన్సు బాంకియందు డైరెక్టర్లకు బారీవేయబడి సమన్లపై విచారణ మరల ప్రారంభమయెను.

న్యాయవాది పూగారు

బోల్ట్లను బాంకిధనము నర్జమిలియను పానుల బుమ్మ కొని తిరిగి తీర్చుకపోయిరి. వారికి 300,000 పానులయప్పు గలిగిన బాంకివ్యాపార మున్నది. మీరు తెక్కల తనిఖీదారులై యుండియు, బుద్ధిమంతులై యుండియు, నావ్యాపారమును 20 లక్షల పానులు ఖరీదుంచునని యెంచెదరా?

సాక్షి- చిన్న మొత్తముగల దిపాజిటునుబట్టి కాదు. బాంకి పురాతనము డైయుండి, పేరుపరివర్తించి, యాదమిలియనుల పానులకు తక్కువగాని దిపాజిటుండి, యాసామును బాంకినుండి తీసికొనకుండునెడల సమ్యగింతును. 12 నెలలకును గలిపి బాంకినుండి తీయుటకు వీలులేనట్టి దిపాజిట్టు (ఫ్రీ క్వెటు దిపాజిట్టు) 200,000 పాను లుండునని యెంచుచున్నాను. మిగతంతయు నెప్పటికప్పు డుంచుచు దీసికొనిదేదే (కరెంటు దిపాజిట్టు) కావున దాని యుపయోగము బాంకి కంటక నున్నటులు దోచుదు.

క్రానుసరిత్వ

గ్రామరిగారు సాక్షిని విపులముగ పరీక్షించిరి. బెర్నార్డు హంటరుగారు లండనులోని వర్తకము ఖరీదుగట్టుటకు వెడలిరనియు, యేట్సుగారి సర్టిఫికేటుపై యింపీయలు బాంకివారు 2 కోట్లు అదాప్తుగా నిచ్చిరిని మెక్స్ ఫర్నసుగారు చెప్పినవానికి సందేహించనని సాక్షి తెలిపెను.

లాన్సెట్టే జేమ్సుగారికి సమాఖానమిచ్చుచు, తెలివితక్కువగా, బోల్ట్లనుతో తక్కువ యాదులపై వ్యవహరించినందుల కన్నడును, డైరెక్టర్లువాదగాని మరెవరివాదగాని దావాచేయలేదని తెలిపెను. ఈయన 20 లక్షలు ఖరీదుచేయదనెను. బోల్ట్లనులమారకవ్యవహారము సరిగా లేదు. దానిలో వారికి లాభము లేదు. సాలుకు 3, 4 వేల పానుల లాభమున్నచో, నది మంచిదేయని తెలిపెను.

న్యాయాధిపతి తీర్పు

న్యాయాధిపతి విచారించి సమములు కొట్టివేసెను. బాంకి 1923 లో దివాలాతీసెను. ఈమాడు సమములు 1924 ఆగస్టులో ప్రధానన్యాయస్థానమువారి యాజ్ఞానుసారము బారీ చేయబడినవి. న్యాయాధిపతియెటులు లిక్విడేటరులు న్యాయవాదులవ్వారా విచారణ నడపిరి. దానికి దగిన సాక్ష్యముఁ దెల్పిరి. హిందూదేశముందలి కంపెనీ డైరెక్టరులు లాభములను పంచిబెట్టగలరా యను విషయమున, క్లిష్టమునకట్టి ప్రశ్నలు నిర్ధారణకై రావలసినదే. కాని యీ ప్రశ్నలను విచారించవలసిన యవసరమే లేకపోయెను. కారణ మేమన, మొదటి రెండు సమముల విషయములు, విచారణ జరుగు కాలముందు, లిక్విడేటర్ల తరపు న్యాయవాదులలో - ప్రాజ్ఞాబోధకడు బాంకి సందర్భముల నన్నిటిని గమనించి, విమర్శించిన పిమ్మట లాభము లసలునుండి పంచి యియ్యబడినవను నేరమును స్థిరపఱుపఁజాలమని యొప్పునెను. ఇక మాడ వ స మను విషయములు, లాభము లసలునుండి పంచి యియ్యబడినవా యను విషయమున రెండు సందర్భములున్నవి. అవి 1922 జూను 30 వ తేదీన బయలుపఁచిన యాదాయ వ్యయపట్టికనుండి యీరెండు వయమున్నవి: (1) ప్రభుత్వపు నోట్లను నూటికి 4 శాతమున బంగారము ఖరీదునకు 60 లక్షలను గొనుట (2) లండనులోని బాంకింగు వ్యవహారము 20 లక్షలను గొనుట భారత ప్రభుత్వమువారి 60 లక్షల న్యాయవారములో లిక్విడేటర్ల తరపున, నాదాయవ్యయ పట్టికలో నూచించిన రీతిని ఆ సమయముందు భారత ప్రభుత్వమువారి నోట్లంతఖరీదు లేవనియు, బజారులో చెలూచుచి ధరలో నూటికి 74 వంతున మాత్రమే యున్నదనియుఁ దెలిపిదానికి యెదుటి కక్షవా రభ్యంతరము చూపలేదు. దీనివలన పట్టికయందు 1560,000 తక్కువబడి యుండవలసినది. ఈ విషయముందు నిర్ధారణ జేసుకొనిన యవసరము లేకపోయెను. ఏలన లిక్విడేటరులే దీని కొప్పుకొనిరి. ఈ 60,000 లున్ను, నూటిమాటికి దీయరాని దిపాజిట్టు (ఫ్రీ క్వెటు దిపాజిట్టు) లోనివి. కావున ప్రస్తుతము నేరముయొక్క సందర్భముల ననుసరించి, లాభములను పంచి ఇచ్చునపు డసలులోని తక్కువలకు డైరెక్టరులు బాధ్యులుగారు.

20లక్షల సందర్భమునందుకూడ ఇట్టిప్రశ్నల నాలోచింప నవసరము లేకపోయెను. కారణ మిది లండనులో చేయబడిన వ్యవహారము గనుక.

డైరెక్టరులు న్యాయముని సిద్ధాంతీకరించిన ఖరీదు వారు దానికి బెట్టినంత గాదను విషయము నంగీకరింపదగదు. కావున నిజ యసలుగా కాదా యనునంత ఘోషింపవలయును. ఎదుట నున్న సాక్ష్యమునుబట్టి డైరెక్టరులు నిర్ణయించిన ఖరీదును పూర్తిగా నమ్మ వీలులేదని యెంచదగదు కావున ప్రతివాదులకు ఖర్చులు వెంటనే ఇయ్యవలయుననియు, నది బాంకినుండి యియ్యవలెననియు న్యాయాధిపతి తెలిపెను.

పూగారి వాదము

లిక్విడేటర్లతరపున పూగారు, న్యాయస్థానము ప్రభుత్వపుమాటలను, బజారుధరకుగాక, బంగారముయొక్క ఖరీదునకు గొనుట కభ్యంతరమును నూచింపలేదు గనుక, న్యాయవాది యాదాయవ్యయపట్టికయందలి 14 లక్షలును న్యాయమైన ఖరీదున తెక్కవని వాదించుటకు వీలులేదు గనుక, నిక లండనులోని 20 లక్షల బాంకింగు వ్యవహారమే మిగిలి నది. ఈవ్యవహారమే జరిగినయెడల, లిక్విడేటరుల యంకెలనుబట్టి 1923లో లాభము లసలునుండి పంచిబెట్టునటుల చేలుచున్నది. న్యాయవాది బోల్ట్లనులయొక్క లండనుబాంకింగు వ్యవహారము కొనినటుల వారి తెక్కలలోగాని, మరెవరిలోగాని గాన్పింపదుబాంకివా రది తెల్పవేసికొనిన దెందుల కనగా బోల్ట్లనులకు వ్యవహారముందు నష్టముచి బ్యాంకి నష్టముగలుగ తేసికొన నూచింపలేదు. ఆ సమయముందు బోల్ట్లనులు బాంకి వారికి 600,000 లు లండను బాంకిలో చా మిల మిద దీసికొనిన 500,000 లు గాక యప్పుబడి, స్వీయయోగమున కుండచ్చికొనిరి. బాంకింగు వ్యవహారములో చామిలకే యాస్తి కంటే, అప్పు 30,000 లు యెక్కువ యున్నది. కావున లండనులోని బాంకింగువ్యవహారము దముపై దీనికొనుటవలన మఱి 330, వేల పానులయప్పు బోల్ట్లనులు బాంకికియ్యవలసినటులే. కావున దివాలా యవసథలోనున్న యీవ్యవహారమును 20 లక్షలకు గొనుట యెన్నటికి నూచింపరాదని డై యున్నది. ఒకవేళ కొనినయెడల, ఖరీదు సామ్యుకండి యప్పుకు సరిపడి దీసికొని మిగతదే యిచ్చును బోల్ట్లనుల వర్తక మియప్పుగాక మరి 20 లక్షలు ఖరీదులేయునని యెన్నడును తెప్పబడియుండలేదు. కావున లిక్విడేటరిది న్యాయమును ఖరీదు గాదనియు పట్టిపుస్తకములలోని యంకమే గాని నిజముగా నివ్యవహార మటుల బరిమిగము కాలేదనియు తెప్పటయం దెంతయో నిజ మున్నదని తెప్పెను.

చిత్తూరుపోస్టుల సంఘము

చిత్తూరు, ఫి. బనరి 10:- భారతశాసనసభా సభ్యులకు చిత్తూరు పోస్టులసంఘము వారి క్రింది తండ్రి నంపిరి.

“ప్రస్తుతమున్న పోస్టులకున్న యుద్వోగీయులు సరిపడినంతయందీలేరు. ఎక్కువకాలమును. ప్రస్తుతమున్న చిత్తూరు ముగవనితో తూ.పటకష్టము. పోస్టుల సంఘమువారి తీర్మానమును బలపరుచుటకు సహాయపడుడు”

“అందరికీ అవసరమే?”

రసయోగరత్నాకరము, తాత్పర్యసహితము

ఇందు ప్రాచీనతాళపత్రగ్రంథములనుండియు ముద్రితములైన వైద్యగ్రంథముల నుండియు సంగ్రహించి రసరాజయోగములు, వసుకుములు, కషాయములు, చూర్ణములు, తేమ్యములు, ద్రవ్యశుద్ధులు, ధాతుభేదవిభాగాదులు, పుటముచేయు యంత్రములు, సాంకేతికనామములు, తూనికలు దొంగని నష్టపులకు మారన పువులు, విషప్రతివిషములు, చిట్కాలు, నిఘంటువు మొదలగునవి చేర్చబడియున్నవి. ఇందు చెప్పబడిన యోగము లన్నియు అనుభవపూర్వముగ నెఱిగినవే అగుటచే వైద్యసాహస్య ముగ్ధులకేక ప్రతి వారును సిద్ధముచేసుకొని వాడుకొనవచ్చును. మొదటికూర్పు నందులేని కొన్నివిషయములను ఈరెండవకూర్పునందు జేర్చి అందరికీ మిక్కిలి ఉపయోక్తముగా నుండునటులు సవరించి చక్కని కాగితములపై ముద్రించియున్నది. ప్రతియింటను ఒక్కొక్కప్రతి ఉండవలసినది. 144 పేజీలు 0 12 0 గ్లేసు 1 0 0. గ్లేసు, కాలిక్వాలెండు 1 4 0 కాలగుజాదర్పము అను తిరుపతి వేంకటేశ్వరశతకం 0 2 0 మనోవశ్యత త్రైశాస్త్రము 2) 0. ఇందుకు చక్కము 0 5 0 జయశంకర్ అంకు కో., చాకలపేట, మద్రాసు.

రాబిన్సన్స్ "వేటెంటు" బార్లీ

ప్రతి బిడ్డకల్లి

ఈన ఆరోగ్యమును, బిడ్డ ఆరోగ్యమును చక్కగా కాపాడుకొనవలెను. తనివో బిడ్డయొచ్చు ఆహారమునకు గొప్ప కష్టములు, చిట్కలు గలుగును. బిడ్డ కల్లి పాలపై ఆధారపడినప్పుడు

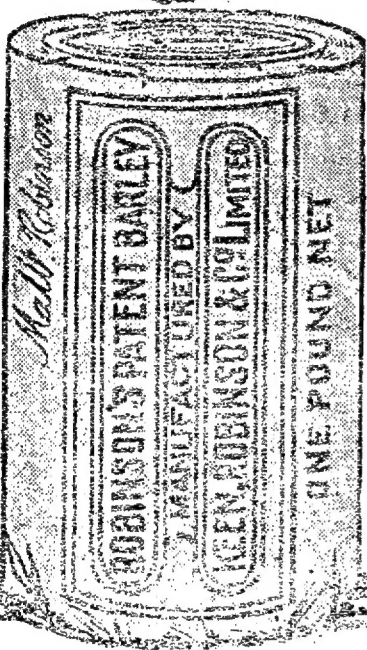
రాబిన్సన్స్ "వేటెంటు" బార్లీతో

తయారు చేయబడిన గంజని లేక ఆల్బూమినును కల్లి పుష్కలమైన తనకు మంచి బలము గలుగుచున్నట్లు తెలియును, మరియు బిడ్డకు పాత ధారాళముగా యిప్పుడు పిలగును. తల్లి కన బిడ్డకు పాలు యివ్వజాలవచ్చును

రాబిన్సన్స్ "వేటెంటు" బార్లీతో

తయారు చేయబడినగంజని ఆవు, లేక గడ్డి, లేక మేపాళ, లేక డబ్బాపాలుతో చేర్చియివ్వట మంచిది. ఇది మిక్కిలి కుటుంబ మైన బిడ్డలకుమోడ మంచి జీర్ణక క్తి నిచ్చు ఆహారముగానున్నది. అయితే బిడ్డలచే గొప్పగా సిఫార్సు చేయబడుచున్న రాబిన్సన్స్ "వేటెంటు" బార్లీగానే యుండవలెను. పలుమాస పీను నున్న ముతో కలపబడి, మిక్కిలి మనోహరముగా నుండు పెరల్ బార్లీని వాడుటను బానును.

No. 3.

అమృతాంజనము

జగత్ప్రసిద్ధమైనది

అన్ని నెవ్వలకుమంచిమందు

అమృతాంజనము ప్రాచ్యుడేశ మూలికల సంపుటిచే హిందూదేశమునందు సిద్ధముచేయబడిన లోకప్రఖ్యాత మైనమందు. ఇది ఇప్పుడిప్పుడు తయారుగున్న క్రొత్త మందు గాదు. ఇరువదేండు గా దేశమునం దంతటను వాడుకలో నుండి మెప్పును బొందిన. దివ్యామృతము నొప్పులు, వాపులు, గాయములు, బిళ్ళలు, పోటు లెండుకులు, మొదలగువాధలకు అమృతాంజనము ప్రథమ సహాయముగా వేటనే పనిజేయును. చర్మముపైన రాచిన లోపలికి వ్యాపించి లోపలి నొప్పులు సయితము పోగలవు. నెత్తురు ప్రతిక్షణమునందును శరీరాంగములకు ఆహారపదార్థములను గొనిపోయి అచ్చటి కిథిలపదార్థము లను గ్రహించి ప్రాణరక్షణము జేయుచున్నది.

అన్నిసాపులో దొరకును

మోహినితైలము

వెండ్రుకలను పెంచి నిగనిగలాడించును

కండ్లకు చలువచేయును

ప్రిపురుషులు వాడుటకు యోగ్యమైనది

తామరతైలము

తామర, తీట, గజ్జికి మంచిది.

దంతచూర్ణము

కుండ పోటుకు తీపులకు మంచిపాడుము.

అమృతాంజనం డిపో,

మదరాసు బొంబాయి

చెన్నై పరిణామధరలు

ఫిబ్రవరి 13వ తేదీ శుక్రవారము

(1) ధాన్యములు

దనియాలు కా 1.5	ర 30.0-0	మొదలు 43.0-0	మొదల
బియ్యము బస్తాలు		మొదలు	నవతి
మనుమ లేకారికి	ర 43 గలతి	ర 14.0-0	14.8-0
నెల్లూరికి	ర 15.8-0	16.0-0	
డిల్లీకి	ర 16.4-0	16.8-0	
రానులు కా. 164	బస్తా 1.5	ర 8.12-0	9.0-0
శువ్వలు		ర 20.0-0	24.0-0

(2) వన్యధాన్యములు

కందులు బస్తా 1.5 ర 205	ర 11.0-0	ర 12.0-0
నెనగలు	ర 10.8-0	11.8-0
నెనలు	ర 11.8-0	12.4-0
మినుములు	ర 18.0-0	16.0-0
జీలవలు ర 164	ర 9.4-0	11.4-0

(3) నూనె వస్తువులు

శువ్వలనూనె కా 1.5	ర 160.0-0	165.0-0
నెయ్యము 1.5	ర 14.0-0	22.0-0
కొండాపురం నెయ్యమునూనె 1.5	ర 55.0-0	60.0-0
ఇతరప్రదేశము	ర 50.0-0	58.0-0
తరునెనగనూనె గానుగ కా 1.5	ర 122 మి.మె.కా	118
అమడము కా 1.5	ర 142.0-0	

(4) చిల్లర వస్తువులు

కాయకనుపు కా 1.5	ర 155.0-0	160.0-0
మారకనుపు	ర 180.0-0	185.0-0
మిరకకాయలు(గుంటూరు) కా 1.5	ర 129.0-0	140.0-0
గుంటూరుపాయకట్టు నీటినించు ముఖంగ 1.5	ర 50.0-0	
కాళహ ప్రియాయకట్టు	ర 70.0-0	75
తెలము కా 1.5	ర 85.0-0	60.0-0
తింతండు కా 1.5	ర 30.0-0	49.0-0

(5) ఇసుకలు

కచ్చ గళం కా 1.5	ర 32.0-0	38.0-0
నడకంక	ర 32.0-0	35.0-0
కత్తండు	ర 32.0-0	35.0-0

(6) బోహములు

నండి 100 రులంక	ర 72.0-0	77.0-0
బంగారము, రులంక 1.5	ర 21.8-0	22.8-0
వరకను 1.5		18.14.3
ఇక్కడి కా 1.5	ర 275.0-0	280.0-0
రాగి డిటా	ర 805.0-0	810.0-0
అప్పాచక్కర కా 1.5	ర 34.8-0	35.0-0

(7) రంగులు అలివరై ను

ఆవుకన్నుడు 20 డి.గ్రీలు	ర 70	72.0-0
కొట్టికన్నుడు డిటా		
సింహం డిటా	ర 30.0-0	31.0-0

(8) దూది

జోండా వస్త్రకారన 1.5	ర 800.0-0	
పల్నాడు దూది	ర 240.0-0	

(9) నూలు

జోయంబుత్తూరు నెం 10 1/2 పెట్టె 1.5	ర 7.8-0	
మధుర నెం 12 1/2 పెట్టె 1.5	ర 6.4-0	
పుట్లూరు యెనుగ నెం 8 1/2 పెట్టె 1.5	ర 8.12-0	
అనూపూబాదు నెం 12 1/2 పెట్టె 1.5	ర 7.12-0	
నూర్యెనుగ నెం 20	ర 10.10-0	
జపాన్ నెం 20		
ర 40 ఏ తేలిక అయినన	ర 18.6-0	
గోకాకు నెం 12 1/2	ర 8.14-0	
నవ్యాన నెం 24 1/2	ర 11.4-0	
14 1/2 లీలకా వడి	ర 8.4-0	
నెం 20 బెన్ని సింహం యీటె	ర 10.10-0	
నెం 22	ర 10.14-0	
నెం 12 1/2 బెన్ని సర్దుకు	ర 9.0-0	
నెం 14 1/2	ర 9.4-0	

డిల్లీ ఐకమత్యసభ

వాళ్లరు విసెంటుగారు తెలివినసంగతులు

డిల్లీలో స్వరాజ్యవిధాన ఉపసంఘములో విసెంటు గారు (అధ్యక్షురాలు) తమ పనిని ముగించి నిన్న 11వ తేదీ రాత్రి ఢిల్లీనుండి లక్నోకు వెళ్లిరి. "వివరములనుగూర్చి నేనేమి యును తెలుపజాలను. నివేదికను పండిత మోతీలాలునెహ్రూ గారి కందజేసితిమి. మా ఉపసంఘములో ప్రతినిధియమును గూర్చియు దీర్ఘముగను సాకల్యముగను చర్చజరుపబడెను. జన వరి 25, 26 ఫిబ్రవరి 1, 2, 3, 5, 6, 9, తేదీలలో మాసంఘ సమావేశములు జరిగినవి. నేడు 11వ తేదీని నివేదిక గూడ ఆ మోదింపబడెను. మాఖ్యాంశములన్నియును చేర్చబడినవి. వివర ములను గూర్చి మాత్రమే స్వల్పముగా అభిప్రాయభేదములుకలి గెను. అవిప్రమాదకరములుకావు. ఇంకొక చట్టమును (వాయద అచినపుడు ఈ ముఖ్యులగు వారిని చెరిసలుగరు ప్రతినిధులను నియమించిన చాలును. ఇక 7-8 వారములలో బొంబాయిలో కన్వెన్షనుసభజరుగును. వారివిధానమున ప్రత్యేకప్రాతినిధ్యము ను గూర్చినూచనలేవియునులేవు. ఈసభలో గూడ అవిషయ మును తలపెట్టలేదు. పిలవనగా యింకో క ఉ ప స ం ఘ మునా రావిషయమును గూర్చి ఆ లో చిం చు చు న్నారు. ప్రత్యేక నియోజకవర్గములుం డ గూ డవనియే నా అభిప్రాయము. నాటివలన తేకభక్తి కొరతపడక మానరు భిన్నతరగతుల పీటలు మిశ్రభావముతో క్లిష్టనిర్దు కాలము క్లిష్టముగనే రాగలదు. ప్రస్తుతము ప్రత్యేకమతముల కు సానముల సంఖ్యను నిర్ణయించిన చాలును" అని విసెంటు గారు తెలిపిరి. ఆమెలక్నోనుండి బొంబాయికి వెళ్లును. ఆమె ల లక్నోలోను బొంబాయిలోను స్వరాజ్యచట్టములను గూర్చి యు పన్యసించి పిమ్మట చెన్నై పురికి వెళ్లును. అచట వీనిని గూర్చి ప్రచారము చేయబడింది. స్వస్థితి నివేదికను ప్రకటించిన పిమ్మట నివేదికలోని ముఖ్య విషయము గూర్చి గూడ విసెం టుగారు ప్రచారము చే

ఆస్తిలేనివాడే సుఖవంతుడు గదా!

మహాత్ముని ధర్మబోధ

గాంధీమహాత్ముడు 5 వ తేదీ 'ఎంగుండియా'లో నిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:-

"మాటమాట్లాడితే మీరు మమ్ములను మహాత్ముడి యులకు లాంగునున్నారు. ఏమైనాసరే న్యాయస్థానములకు పోవద్దందురు. మీరు చెప్పేసంగతులను ఫలితము యేమిగల్గునో బాగా ఆలోచించితిరా? మానవస్వభావమెట్టిదియో పరికించితిరా? మాయవ్యములేదే మాభూములలో మనీషులను గట్టివపుట మేమిచ్చేయవలెను? కొందరు యిష్టమువచ్చినట్లు బాకీలేనిదే మాపై వాదించి మన ఆస్తినివలె కాకేసివపుట మేమిచ్చేయవలెను? మీరీ ప్రశ్నలకు ప్రత్యుత్తరమిచ్చుటలో మాదీక్షితిని నునస్సులో నుంచుకొనవలయును. మాసంగతి తెలియదని మాత్రము చెప్పవద్దు. మామాటయేమైనాసరే యని లక్ష్యముజేసుకొని ధర్మబోధను బాకీచేయుచుండునెవల మేము మీదివ్యసం చేశముల ననుసరింపనియెడల నుమ్ముల నిందింపవలయు. ఒక్కొక్కసారి మీరు జెప్పినటులజేయుట సాధ్యమే గాకపోవునో" ఈవిధముగ ఒకమిత్రుడనెను. ఇట్లు యూరోపియన్ మిత్రులు మాట్లాడుట సాక్షిమే. నాలుగోపను లెట్లుగలవో మానవ స్వభావముగూడ లోపభూయవ్వనుని నాకు తెలియదు. కాని నాలో లోపములన్నవిగదానుని తెలిసినను నేను చేయవలసిన దానికిని, చేయలేక పోయినదానికిని భేదమునుగమనింపక మాత్రముపోను. ఈ భేదమునే యితరుల నిషయమున గూడ గమనింప కుండ చూచి మోమువచ్చుటలను. చూచు జేతులపెట్టునది సమర్థింపగినదే గాక యాత్మనునిగూడ యనవచ్చును. చాలవలయును సాధ్యము లే యని నును, కాని ఆ వి యేయొక్కములైన వధువన్నవి. దుస్సాధ్యమునదానిని సాధ్యము జేయుటయే సంస్కర్తయొక్క బుద్ధియొన్నది. సాధ్యమని స్వయముగ తానాచరణలో తెట్టి పురు యును ఎడిస ను కనిపెట్టుకొనుచు నుండటంబిది మైక్రమార్గమున నున్నవారి తో మాట్లాడుట సాధ్యమని యెరుఱుతుంది. మహాత్ముని యిం కొంచెము ముందుకుపోయెను. వైకృతమార్గమునే ఉత్తరప్రత్యుత్తరములు సాధ్యమనటముజేసెను. నిన్నుదుస్సాధ్య మనుకొనినది నేనుసాధ్యమను మన్నుటల మనము ప్రతిరోజునజూచుచునే యున్నాము. భౌతికకాత్మమునందెట్లో భౌతికకాత్మమునందుగూడనట్లే.

ఇకను ప్రస్తుతవిషయమునకు వత్తెము. ఇతరుల ధూమి యో అతని అంగీకారములేనిదే మనీషును గట్టిపెనుచును పరి మార్చుటల బహుస్వల్యమైనది. ఏ అనువాది భూమియైనపు డు మరియొక రెవరోవచ్చి మరీదుగానీ చేనినిగాని కట్టివపు డు చెంటనే ఏ అనువాదు దానినిపడగొట్టుటకు పొక్కుగలిగియు న్నాను. మరీదు ఆక్రమియున్న యేభవమైనను సరే మరీదు గాదు. ఒకభవము మరీదకుటకు పునీతముగావలయును. మరీ యొకరి ప్రదేశములో అతని అంగీకారములేనిదే భవనముగట్టుట కుదరంగతము. దొంగతనమును, పునీతముజేయుటను మీలెదు. మరీదనే ఆభవనమును నాశముచేయుటకు ఏ అనువాదిని సామర్థ్యముగాని యిష్టముగాని లేకపోయినయెడల దానినిపడగొట్టియి టకుగాన న్యాయస్థానమునకు పోవుటకు పొక్కుగలదు. అసహాయోద్యమమును నమ్మకరాకీ న్యాయస్థానములకు పోవనివర మేలేదు. కాని అపవృత్తము లేనివారు పోనేపోవచ్చును. అయితే యింతవరకు మనమెప్పుడును సంప్రద్యముగ అసహాయోద్యమము నాచరణలో తెట్టియుండలేదు. ఒక అచారము నుకరము గ లేకపోయినపుడే గాక తత్ప్రయోజము నెరవేరుకొనయెడల ఆందు లోపమేయున్న వనవలయును. నాకు అస్తి యొన్నంతకాలమును దానినిన్యాయస్థానముల బలముచేగాని స్వీయభుజుల ముచేగాని నిలువజేయుకొనవలయును. మొత్తముమీద ఫలితమొక్కటియే. మన ములంబించిన బాతీయలసహాయము ఒకవిధానముతో నైయుండెను. దానిననులంబించుటకు ముందు మన అందరలోనే సహకారభావమున్నటుల నూహింపబుధే. కాని మనలో మనమే ఒకరితో నొకరను అసహాయ ములంబించునపుడు బాతీయ అసహాయోద్యమము యెండమావులవంటిదగును. భూమి యేనూత్రమును లేకపోయినపుడు ఒక్కొక్కడొక అసహాయ సుమారులు సాధ్యముకాగలను. అట్టి సహ్యానికి సాధ్యముగాగలను. శత్రుపరిత్యాగమే ధర్మమును సంప్రద్యముగ నిగ్గి హించుటకు సుఖ్యమగుచున్నది. స్వధర్మమును ప్రతిపాదన గుర్తెగి యాదాకీ మాత్రమే అచరణలో తెట్టుచుండవలయును. అదియే మధ్యమ మార్గము. ఏ అనువాదు 'మన దొంగయె

త్తుక పోవచ్చినపుడు అతనియెడల స్వభావోద్భావ మున్నయెడల అసాత్తు నతని కిచ్చివేయవచ్చును అట్లుగాక ఆ దొంగన్నభయమువేసి, అతనినికొట్టుటకు దగ్గర నవలెన నున్న బాంకునకు భావముగల్గినపుడు యేమైనను సరేయని కొట్టి ఫలితము నకభవింపవలెను. ఆదొంగతో పోట్లాడవలెనని కాంక్షయుండి సామర్థ్యము మాత్రములేకుండయెడల పోనీ యెత్తుకపోనిమ్మని యూరకుండి పోయినఅస్తిని రాబట్టుకొనుటకు న్యాయస్థానసహాయమును గోరవలయును. ఇంచేపనిచేసినను ఆస్తి పోవుటకును వచ్చుటకుగూడ సమానావకాశములు గలవు. నావలె అతను విచక్షణ పరుడైనయెడల నిజముగా భూభిక్షముగావలయు నెవల చేసికొని యాజమాన్యముండరాదని నావలె నమ్మితిమను. ప్రక్కవారల యిష్టమున్నంతకాలము సాత్తునభవింప గోరును. తుట్టుకుదకు మనము జేయగల్గించి శరీరబలము నుపయోగించికాక కష్టపడుచునే జీవించెదము. అంతచేతనే భగవంతుడు న దావింను లమై యుండి ఆత్మసమర్థము జేయమని చెప్పెను. ఇదియే ఆత్మ్యమునచేత జీవించుట. ఇదియే ఉన్నతమగు స్వయంవ్యక్తిత్వము.

ఈభాష్యముల మనము మనమునం దుంచుకొనవలయును. కాగితముమీద వ్రాసినపుడు తానున్నదని సంకోచింపరాదు ఇది మన జీవితధర్మముని గుర్తించవలయును. ఎప్పుడును గమనించుచుండవలయును. ఇందుల కనుకూలముగ ఆచరణయందు నడచుకొనవలయును.

బెల్గాం శాంతి సైనికులు

మహాత్ముని ప్రశంస

గాంధీమహాత్ముడు 5 వ తేదీ 'ఎంగుండియా'లో నిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:-

కాంగ్రెసు జరిగినవారముల్లో బెల్గామునందు శాంతి సైనికులు తమ విధిని నిర్వర్తించిన విధమును గూర్చి నాకుభిప్రాయములను తెలుపవలసినదిగ నన్ను కొందరు కోరిరి. ఇదివరకు నేను బెల్గామును గురించి నాకుభిప్రాయములకు చెప్పినపుడు ఆ విషయమై వివరించి తీసుకొంటిని. అయినను యిప్పుడు మరల వ్రాయుటకును సంకోచమగుచున్నది. వారి ప్రవర్తనమును గూర్చి పట్టుకొను ప్రత్యేకముగ రచింపవలసిన యవసరమేగలదు. నేను జూచిన బాల్గాడేశము మహాసభలలోను బెల్గాం శాంతి సైనికులు ఆత్మంతపావధ్యమును గను పరచిరియే నాకుభిప్రాయము. వారు కష్టపడి పనిజేసిరి. మంచి సుఖముగనుంజిరి. ఏపనినైనను జేయుట కష్టము గను పరచిరి. వారినిగూర్చి ప్రతినిధులలో నొక్క విమర్శ మాటయైనను నేను వినిలేదు. శరీరదాహ్యమునందుగూడ వారు తగియుండి పట్టుల గాన్పించిరి. దాక్రు భారీద్రుమ గాను నన్ను వారి యాశ్రయమున నిద్రియోపిరి. ఆమాత్రమును చక్కగ కాపాసి నంతవరకు బాగుగనే యుండెను. కాంతి సైనికాశ్రమమునకు ముఖ్యము పరిశుద్ధత యొయున్నది. ఎక్కడనుండవలసిన దక్కడ నుండటయేగాక చక్కగగూడ నుండవలయును. అందుకనే బాగుగనేయుండెనని చెప్పితిని కాంతి సైనికుడు తన ప్రక్క చుట్టును ఉండవలసినవారితో యుండుటగాని చక్కగ చుట్టుకుండ ఒకటప్పుడ పడవేసిన యెడల సందేహపని గానేరదు. పారిశుద్ధ్య విషయములగూడ కాంతి సైనికాశ్రమము పరిశుద్ధముగ నుండి యొక్కడను గాని ఒక కాగిలియు ముక్కైనను మురికి నను గాన్పించరాదు. దాక్రు చూడ్కికరు కాంతి సైనికుల సంఖ్యను ప్రత్యేకముగ లెక్కించెనని నాకు తెలియుచున్నది. అంధుచేత వారలందరును చాలపని జేయుటనియుండెను. కాంగ్రెసు జరిగిన రోజులలో వారు రోజుకు 16 గంటలు నిలబడి పనిజేయువలసినవైరు. ఈసందర్భమున స్త్రీకాంతి సైనికులముల చెప్పక వినునవలయును. వారు చాల సహాయ సంపన్నులగుండి జెప్పినటులజేసిరి. వారుగూడ ముందే శిక్షణము ఒడిసిరి. కాంగ్రెసుసభ కాంతి సైనికుల సహాయము బాగుగలేదే జరుపుట సాధ్యముగాక పోయినను, ఆ పని కాంతి సైనిక శిక్షణములో స్వల్పాంశమని నేను జెప్పెదను. స్వరాజ్యమును సంపాదించుటలో కాంతి సైనికులతో నెంతయోపనిగలదు. వారు విశుద్ధచార గ్రులగుటయు కారకు పారిశుద్ధ్యము గాయులును దలిగినపుడు ప్రభుమహాత్ముడు మున్నగువలను జేయుటకుతోడు దేశమును స్వరాజ్యమునకై కట్టుదిట్టముల జేయుటగూడ తెలిసియున్నగాని వారి ప్రయోజనము అక్కరకురాదు. ఇందులకుగాను ప్రతి కాంతి సైనికుడును చూడకే వదుకగలరాడగుటయేగాక తాను నూలుపడి కట్టుదగుటకు తోడు తనజిల్లామందు మాదకుటకును వదుకుటకును కట్టుదిట్టముల జేయవలయును. 1921 నుండియు నూలుపడుటకు కాంతి సైనిక శిక్షణమునందు భాగముగనుండే నజ్ఞానిజ్ఞకముంచుకొనవలయును.

వైకంఠత్యాగ హులు

స్వధర్మ నిర్వహణము

(ఎంగుండియా)

వైకంఠత్యాగశాశ్రమము నుండి వచ్చిన యీక్రింది లేఖ పాఠకులందరకును అందకరముగ నుండవచ్చును.

"నూలుపడుటపోటీనిగూర్చిన మాతంతివార్త మీకంది యే యుండవచ్చును. ఇద్దరు కాంతి సైనికులు తీవ్ర నెంబరునూలు ను ఒకరు 578 గజములను మరియొకరు 508 గజములను దీసిరి. కొండరుకొలురు నేత నేర్పించారు కెలవుమీద ఆశ్రమమును దీడిపోవుటచేత నేతపని పూర్తిగ సాగుటలేదు. విశాఖాజీ గారు జెప్పినటుల యిచటసంఖ్యను 50 కి తగ్గించితిమి. కాని ఇచటి శిరోస్థానికులు బాగుగ లేకపోవుటచేతను యిచట కాపురముం టున్న కాంతి సైనికులు ఆరుగంటలు సత్యాగ్రహము జేయవలక పోవుటచేతను కొంతకష్టముగల్గెను. అందుచేత యింకను పది పది సానుమంచి కాంతి సైనికుల నెక్కువగ జేర్చుకొని మొత్తము 60 మంది కాశ్వతముగ నుంచవలసి వచ్చెను. ఇది అసభరముని మీరొప్పుకొంటారని నేను నమ్మెదను.

"రోజుకు 24 గంటలలోను 8 గంటలు నిద్రకును, 6 గంటలు సత్యాగ్రహమునకును, 2 గంటలు నూలుపడుటకును 1 గంట హిందీ నేర్చుకొనుటకును 2 గంటలు ఆశ్రమము ఊద్యుకనుగంటకును, ఒక గంట శతనమండరమునందును 2 గంటలు నిత్య ప్రార్థనకును సభలకును వినియోగింపబడుచున్నవి. ఈసభలందు కొన్ని సదిష్టయములను నేను గాని ఆశ్రమమునకు వచ్చు అతిథులలో ముఖ్యులుగాని చర్చించుచుండును.

"శ్రీ నారాయణగురు ఆజ్ఞప్రకారము సత్యాగ్రహ సంరంభ జ్ఞాపకవిష్ణుముగ నొకపాఠశాలను నిర్మించుటకు మా కోశాధికారి ప్రయత్నము జేయుచున్నాడు. మేమందరమును మీ రిచటి కెప్పుడు వచ్చెదరా యని జేచియు న్నాము. మీరిక్కడికి తొందరపడ్చునటుల జేయుటకు యేమిజేయవలెనా యని చాలమంది ఆలోచనా నిమగ్నులై పోయిరి. మీరిచటికి త్వరలో వచ్చునటుల వ్యవస్థినిన్ని, ఆరోగ్యమునకు భగవంతుడు ప్రసాదించు గాక!"

వైకంఠత్యాగ హులు అతిజాగ్రత్తతో యీవిషయము లందు ప్రవర్తించుటకు బాడ విజయము నిశ్చయమనియే చెప్ప వలయును. ఇందులకు దీర్ఘకాలము బట్టవచ్చును గాని యిదియే సత్కారమార్గమని నాకు దృఢవిశ్వాసము గలదు. అదియొక్కటి యే నిజమైనమార్గము. అస్పృశ్యతను నివారించుటకై జేయుసం రంభము ధర్మ సంరంభమగును. మానవులకుగల ప్రతిష్ఠను నిలువ జెట్టుటకై యీసంరంభము జేయబడుచున్నది. హిందూజాతము నందు గొప్పగుసార్గము గలుగజేయుట కీసంరంభము జేయ బడుచున్నది. విజయము తప్పక చేతురును. అందుకై జాపు సహనమును త్యాగమును హిందూ యువకులు జాపునవి యూరకపోవు. ఈ సంరంభము జేయు యుండు లింకను విజయముకై వేచియుండవలె ననగా ఆత్మ పారిశుద్ధ్యము జరుగుచున్నదనియే చెప్పవలయును. వారలు పట్టుదలతో నీసంరంభమును జేయుచుండునెడల భవిష్యత్కాలత నిర్మాతలని పేరొందెదరు. నేను జైకరావలెనని యువ్వెల్లూరు చున్న సత్యాగ్రహులవలెనే నెనుగూడ యెప్పు డా అక్కడికి పోవునదిని ఆతురపడుచున్నానని మాత్రము చెప్పగలను. అవకాశమునకై యెదురు జూచుచున్నాను. నా కెండుకును వ్యవధి లేక పను లెక్కువగుటచేత ఆ అవకాశము కుదురకపోవు చున్నది. నామనస్సును నా పార్థనలను అచ్చటనేయున్నవి. నాక శేరి కుక్కడ నుండకపోయినను మనస్సును భావమును అచటనుండుట యెక్కువ గాదా!

మో|| కి|| గాంధీ.

సర్దారు హరినామ్ సింగుగారు

బంసరు, ఫిబ్రవరి 11:- బెజవాడనుండి 50 జాబు వ్యాప్తమై డను సగ్గుల హరినామ్ సింగుగారు వచ్చిరి. లెబుట్టెను వద్ద కాంగ్రెసుకారితే ఘనమగు స్వాగత మియ్యబడెను. సాయం కాలము తిలక్ చౌకలో యశాల్మీ సభస్థలగూర్చి యుపన్యాసిం చిన వారికి ధన సహాయముజేయుటని కోరెను. లెక్షణము రు 100 లు వసూలయిచి, ఇంక ననేకులు వాగ్దానములు జేసిరి. నేడు పురమందిమం దిం కొక సభచేసి రాజమహేంద్రవరమునకు పోవుదురు

లాహోరు ప్రధాన న్యాయస్థానము

లాహోరు, ఫిబ్రవరి 11:—లాహోరు ప్రధాన న్యాయస్థానమున, బ్రాడ్వే, హాయిలూగార్లయెడల, డిసాబాగారిచే జిల్లాకోర్టువారి తీర్పును పునర్విచారణకు తెచ్చినది నేడు జరుగుచున్నది. డిసాబాగారి తరపున బి.టి. పేక్చురుగారు వాదించిరి. రెండవవత్సరము డెవలప్ మెంటు కార్పొరేషనుయొక్క లెక్కడే తరపున మోతీలాలు సాగరుగారు వాదించిరి. డిసాబాగారి తరపున న్యాయవాది 1919 లో కార్పొరేషను డైరెక్టరులు డిసాబాగారిచేసిన నేరము కొంతభాగమును నిచ్చి ర నియు, మిమ్ముల నితడొక డైరెక్టరుగారైననియు నప్పుడు కార్పొరేషనువారి తరఫున బాక్సింగ్ పై నుదహరింపబడిన యాదులను తణఖాయించిరినియు, నాతణఖా నిప్పు డమలులో జెట్టివ్వకుండ తీర్పునిచ్చి రనియు, నిట్టి మధికారము జిల్లా న్యాయాధికారికి లేదనియు తెలిపెను. క్రమింపలు ప్రాసీజరు కోర్టు 141 వ శక్తును జిల్లాజడ్జిగారి తప్పకను తేసికొని న్యాయమును సరిగా పరిష్కరింప లేదనియు దానట్టి యాంక్ష జేయుట కాయిత్య మెంతమాత్ర మధికార మిచ్చలేదనియు తెలిపిరి. అప్పించినవారికి తణఖాయా స్తీహక్కు దారుడైనను, న్యాయస్థానమున తన హక్కుల ఫిర పటముకొనవలెననియు ఫిరవరిచును యెడల నాయాస్తి తణఖా దారునకు గాక లెక్కడేదరుకు జేసిననియు, జిల్లా న్యాయాధిపతి యాహించిరి. దానివలన వారికి రిజర్వరెషన్, న్యాయమైన యీ తనకాను ఫిరవరిచునవలసిన బాధ్యత నుంచిరి.

మిమ్ముల ప్రతివాదితరపున మోతీసాగరుగారు వాదించుచు వాదిపేక్షనకు డైరెక్టరేగాని (డమి) న్యాయముగ వాని కేహక్కును లేదనియు, దానివలన కాగితములు వగైరాలు జూచుటకు దగదని, తెలిపెను. ఇక తణఖానుగూర్చి, కార్పొరేషన్ నావానివద్ద నాయాస్తి తలూకు హక్కు కాగితము లేనప్పుడు దాని తణఖాకు వచ్చిననియు, నాసమయముం జాయాస్తి, అలయ స్సుబాల్తో వీరి కుండుపరపతికిగాను తణఖాయందుండె ననియు తెలిపెను.

విచారణ 16 వ తేదీకి ముగియబడెను.

తండ్రి శ్రాద్ధము

రాజకీయమై దీకి అనుమతి నీయకపోవుట

మణ్డింద్రమూర్తి చక్రవర్తిగారు ఆరాజకులట్రాలో చేరిన వారిని ఆతనిని నిర్బంధమున నుంచిరి. ఆతని తండ్రి శ్రాద్ధము రాగా ఆతనిని పంపవలెనని ఆతనితల్లి దొరతనమునకు పిటిషను పెట్టెను. అట్లు పంప వీలులేదని దొరతనమువా రామెకు వ్రాసిరి. (ఆ. బ.పత్రిక)

మతబోధకుల కష్టములు

ఎటుచేసినను లోకులు లోపములు

నెంచుచునే యందురు

మతబోధకుల నెవ్వరును మెచ్చుకొనరు. తలనెరసినచో ముసలివాడెందురు. పడుచువాడైనచో అసభ్యము చాలదందురు. పదిమంది బిడ్డలున్నచో అబ్బో యింతమందియాయందురు. సంతానము లేనిచో మంచిఅదర్శము కాదందురు. అతని భార్య దేవాలయమున పాడినచో స్థిగుమాలిన శిఖండియందురు. పాడ కుండన్నచో భర్త కష్టమయిండు శ్రద్ధలేనిదందురు. వ్రాసికొని వ్రాస్తానని చదివినచో ఉత్సాహమేలేదందురు. ఆకుధార గా తలూడినచో పైకి పకారములోన లాతార మందురు. ఇంక 1 వేల నిలమనుంచినచో కలుపుగోరుమనిషి కాదందురు. మిథులు తరుచుకనబడినచో చెడదీరుగువాడందురు. వీరల యిండ్లకేగి భార్యను మూసినచో కపటనాటకమందురు. భవిష్యత్తు యిండ్లకేగినచో స్వార్థపరుడందురు. ఏరితిగా మెలిగినను మతబోధకులకు నూటదక్కదు. (మెయిలు)

కాంట్రాక్టుషరతుల భంగపరచుట

హైకోర్టువారి తీర్పు

నేడు హైకోర్టునందు ప్రధాన న్యాయమూర్తి, న్యాయ మూర్తి క్రిష్ణన్ గారు కాంట్రాక్టుషరతుల క్రింద తే. ౪. ౪. ౧౯౧౯ దావాలో మధుర సబ్బాశీలుజడ్జి తీర్పుపై విచారణ జరిపి తీర్పు నొసంగిరి. ఈ కేసునందు వాదిప్రతివాదులు నూలువ్యాపారము వోక కాంట్రాక్టు గావించుకొనియుండిరి. ఆ కాంట్రాక్టు ప్రకారము ప్రతివాది తా నితరునివద్ద కొన్న 15 టేలులు జపాను నూలు (బొంబాయి నిలవ) నున్న, 7 టేలులు జపాను నూలు ఓడరాగనే వాదికి అందజేయు నట్లుండబడెను. ఓడ రాగ విషయమై వాదికి నోటీసు జేయబడునట్లును, వాది వల యుధనమును చెల్లించి సానునూ తీసుకొనిపోవుటకు షరతుల నేర్పరుచుకొనిరి. ప్రతివాది తనకు మూడు నూలు టేలులు తేరిన వని వాదికి తెలియజెప్పెను. ఒకవారము గడచినపిదప మరి నూలుగు టేలులు వచ్చినట్లు తెలియబరిచెను. వాది రు. 4,800 లు చెల్లించి 4 టేలులను గోరెను. కాని ప్రతివాది 4 టేలుల నొసంగలేదు. 15 టేలుల విషయమై ప్రతివాది కాంట్రాక్టు జరిగిన 8 నెలల అనంతరము బొంబాయి నిలవ ధరకు వచ్చినట్లు లను, ధనము చెల్లించి తీసుకొనవలసినదిగా వాదికి తెలియబరిచెను. వాది షరతుల దీసికొనుటకు నిరాకరించె నుగాని బొంబాయి ధరకుకు చెల్లించిన ధనము జపానుధరకు తెక్కులో జమకట్టినట్లుల కరారు నామాగావలెనని కోరెను.

క్రింద కోర్టువారు ప్రవాదనను విశ్లేషించి తేరిగిని సకాలములో, అనగ తాత్కాలిక పరిశీతులందు ఒకమాసము దినము లతో 15 టేలులు వాదిపరము చేయబడవలసి యుండెననియు, తలంచిరి. మిగిలిన 7 టేలులను గురించి ప్రతివాది 4 టేలులను వాదిపరము చేయవలసి యుండెనని తలంచిరి.

అందుచే క్రింద కోర్టువారు 15 టేలులకు 4 టేలులకు కట్టిన డిపాజిటు ధనమును సరుకు గొనినందులకు చెల్లించబడిన రు. 4,800 లతో సహా ప్రతివాదినుండి రాబట్టుకొనునట్లుల వాదికి డిక్రియొసంగెను.

హైకోర్టునందు ఆపీలులో న్యాయమూర్తులు కాంట్రాక్టును విభజింప వీలేదనియు, 7 టేలులు వచ్చియున్నపుడు 4 టేలులను కోరుటకు వీలులేదుగాన వాది కాంట్రాక్టును విరుద్ధముగ ప్రవర్తించెననియు, వాది మొదటితరారికి టేలులను తీసికొనినపక్షమందు “ప్రతివాది మొదట 8 టేలులకును, పిదప 4 టేలులకును నోటీసుగొసంగి నందున రెండుమారులు తీసుకొనవలసి యుండునను” వాదనను తిరస్కరించుచు దట్టుల గానేరదనిరి. బొంబాయి నిలవసరుకు విషయములో కాంట్రాక్టులో లేనట్టివరకును కోర్టువారు నియమితభారలని తలంచిరి. రు. 4,800 లు విషయములో ప్రతివాది దానిని తనవద్దకుంచుకొనుటకు వీలులేదని తలంచిరి. కడపట వాది రు. 4,800 లు తీసికొనుటకు హక్కుగలిగి యుండునట్లుల డిక్రిమార్పుజేయబడెను.

ఏ. సరసింహాచారి ప్రతివాదులతరపునను, యన్. కం జితపాదమహాయ్యుర వాదితరపునను వాదించిరి.

కుమ్మరోగ నివారణోద్యమము

బొంబాయి, ఫిబ్రవరి 11:—బొంబాయి వర్తకసంఘాధ్యక్షుడు కుమ్మరోగ నివారకసంఘమున కందఱును సహాయము చేయవలయుననియు, వర్తకసంఘముల యొక్క పెద్దలెగాక గుమాస్తాలందరిచేతను చందా నిష్పించవలయునని, తెలిపిరి.

డెల్లి. లొలిసాకి చందాలు రు. 1,20,897 లు ప్రధాన స్థానము వారిచే వసూలుజేయబడెను. రాష్ట్రీయ సంఘములు గూడ చందాలను వసూలుజేసినట్లుల తెలియవచ్చెను. మదరాసు రు. 12,500 లు. నంగలేశు రు. 2171, ఏంబాబు రు. 1,136 లు. దిక్కన్ మోదరాబాదు రు. 10,760 లు వసూలుజేసిరి. మిగత కాష్టములు గూర్చిన చందా వివరములు రెండవసారి వెలపఁబడును. ప్రధానకాత్మనిర్వాహకవర్తమువారిచే నందుకొనబడిన చందాలలో రాజప్రతినిధి, బార్ల గలసి రు. 50,000 లు, రాం పూరునవాబు రు. 30,000 లు యిండియన్ రెడ్ క్రాసుసొసైటీ వారు రు. 15,000 లు, కాపురుల మహారాజు రు. 5,000 లు, దాడియా మహారాజు రు. 5,000 లు, మహీలరాజు రు. 4,000 లు, లాలా బహ్యారిలాలుగారు, (డెల్లి) రు. 1000 లు, ఖాన బహదుర్ బర్హాద్దీ, బి. పటేలుగారు (కైల్ట్) రు. 1000 లు, సర్దార్ బి. యే. డలాలుగారు రు. 501 లు నిచ్చిరి.

కలకత్తా ఖాదీ ప్రతిష్ఠాన్

(కలకత్తా ఖాదీ ప్రతిష్ఠాన్ వారు తమవారసేవకమునందు ఖాదీ ప్రచారమునుగూర్చి యిట్లు వ్రాయుచున్నారు. వారు ఖద్దరులై చేయుకృషి అదర్శప్రాయమనియు అందరను ఆసన రించి ఖద్దరువ్యాప్తిచేయదగిన విధమనియు తెల్పుచున్నారు.)

“ఈవారము దినాఖ్యాయజిల్లాలో ప్రచారమునకై ప్రచారకులు పంపబడిరి. లాంఛను లెక్కర్లు, వడుకుటను ప్రదర్శించుట, ఖద్దరును అమ్ముట వారికి ముఖ్యమైనవిధము. ప్రచారకుల శ్రమకుతనిన యుత్సాహమును ప్రజలు చూపుచున్నారు. ఎక్కడెక్కడ ఏమాదిరిపని జరుగుచున్నదో యీక్రిందియుద్ధాల్లో జరిగిన పనినిబట్టి తెలియగలదు.”

సండియాలో ప్రియనాథరాయగారు ఖద్దరువ్యాప్తికి చాలుపడుచున్నారు. వీరికొకటి జమిందారులు. వీరిక్రింద యిద్దరుపనివాండ్లున్నారు. 40 రాటములు పనిచేయుచున్నవీరి అందులో 24 రాటములు ప్రతిష్ఠాన్ వారిది. లాంఛను లెక్కర్ల కోసం 1000 మగవారు 800 ఆడవారుమోజులై ఖద్దరులవ్యాప మును వినిరి. ఆరోజు 29-0-0 ఖద్దరులైవనది.

దినాజపూరులో 300 రాటములందున్నవి. అందులో 50 ప్రతిష్ఠాన్ వారివి. ప్రచారకులులేని లోపముచే యీనగరములో కొంచెం మామూలు తక్కువగానున్నది. 1½ వేలమగలవారము తీసేవార్లవరకు. ఇప్పుడు కొంచెం చల్లబడినది. కాని అవి నాశచంద్రధర్ గారికృషి ప్రళంభమయ్యెను. లాంఛను లెక్కర్లకు 1000 నిచ్చిరి. 74-0-0 గడ్డలైవనది.

ఇతహాల్లో 32 రాటములు ప్రతిష్ఠాన్ వారివి. వీరి నూ ఇతరుల వీకలవు. ఆంధ్రప్రదేశ్ లో వీరి వాసు గారు మరియొకరు చుట్ట పనిచేయుచున్నారు. లెక్కర్లకు 500 మంది 80 ఆడవాండ్లు 100 మగవాండ్లు (ఒక ఆడవివాతలేక) నిచ్చిరి. సంతాలులకు మహాత్మ్యగాంధీ గారిపై ప్రేమభక్తి అపరిమితముగానున్నవి. లెక్కర్లకోసము వారు 8,7 మెట్లు నడచివచ్చిరి. 58-0-0 ఖద్దరులైవనది.

దుర్గాపూర్, అఖిల్పూర్, ఇహమ్మూరులందు 63-0-0 గడ్డలైవనది. ఇక్కడ ఖద్దరుల ఉత్సాహము అంతగాలేదు. గాని నృధిగాగలదు.

హరిపురములో 200 రాటములు పనిచేయుచున్నవి. అందులో 24 ప్రతిష్ఠాన్ వారివి. 30 రాటములు బాగాపనిచేయుచున్నవి. పొలములందు ప్రతిష్ఠాన్ చేయుచున్నారు. ఇక్కడ సంతాలులు వికేషము. లెక్కర్లకు 400 మంది నిచ్చిరి. 27-0-0 గడ్డలైవనది.

రాయగంజీలో 15 రాటములున్నవి. 7 ప్రతిష్ఠాన్ వారివి. 400 మంది లెక్కర్లకు నిచ్చిరి. 85-0-0 గడ్డలైవనది. ఇప్పుడు దాక్టరుగానున్న సంతోజుబట్టిగారి ఖద్దరుకృషి మెచ్చునది. ది. నజీఫూర్, బల్లూర్ ఘాటులందు 100 రాటములున్నవి. ఇందు 72 ప్రతిష్ఠాన్ వారివి. మొదటియూరులో 85 వేళ గాంధ్రు గలరు.

మొత్తము యీ ప్రచారము వారమురోజులలో 603-0-0 గడ్డలైవనది. ఖద్దరుగడ్డలో వివిధరకములన్నచో యింక మా ఖద్దరుయ్యెడిదే. ఇకముందు ఆయాగ్రామ పట్టణ నగరవాసులు ఎక్కువశ్రద్ధతో పని చేయదుగాక యని నమ్ముచున్నాము.

నూలువడుకు సంఘములు

చెన్నపురి నుండి ఆంధ్రప్రదేశ్ గాంధ్ర సంఘమునకు జార్జి టవున్ తంబుచెట్టివీధి ఆంధ్రప్రతికాలయపు మొదలైన నొక నూలువడుకు సంఘమును జార్జి టవున్ పిదార్ యార్ కోవెల వీధి 40/41 వ కనాట సంఖ్యగల నా స్వగృహమున బుజీయొక సంఘమును నెలకొల్పించినవి. ఈసంఘములు ప్రతిదినము ఉదయము 8 గంటలు మొదలు 9 గంటలవరకును సాయంకాలము 5 గంటలు మొదలు 8 గంటలవరకును దేవువడియందును పై రెండుసంఘములందు నూలువడుకుల నేర్పింపబడును. అచ్చటనే కాంగ్రెసుచందా నిమిత్తము నూలు వడుకుకొన గోరువారికి రాటములు ఇయ్యబడును నూలువడుకులకు నేర్పుకొనగోరువారికి ప్రతీత నేర్పింతురు. కనుక దేశభావినులగు స్త్రీపురుషులెల్లరు పై స్థానములకు విచ్చేసి నూలువడుకుల నేర్పుకొని ఖద్దరు వస్త్రధారణచేసి దోడ్పడి జేరదినమున గల పనిచేయును.

40/41 పిదార్ యార్ కోవెలవీధి, జార్జి టవున్ మద్రాసు,

భారత శాసనసభ

టాంగనీయకా యందలి భారతీయుల యిక్కట్లులు

నర్ పురుషోత్తమ తాకూరుదాసుగారి తీర్మానము ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రతిపాదించుట

తీర్మానముంగీకృతమయ్యెను

ధీర్, ఫిబ్రవరి 12:—నానాజాతిసమితి వారికి టాంగనీ యకాముందలి భారతీయుల యిబ్బందులను దెబ్బతీయ నొకటి ర్మానము తీర్మానమును ప్రతిపాదించుటకును ఆమోదించబడినది. ప్రభుత్వము తీర్మానమును ప్రతిపాదించుటకును వోటును తీర్మానమును తేల్చును.

తమిళనాడులో కష్టములను గురించి విచారించుటకు నొకకమిటీని నియమించుటను పత్రముగారిచే తేల్చిన తీర్మానమును చర్చ తీర్మానము ప్రతిపాదనపై ఆంధ్రీయైక్కు పెట్టెను. సమావేశమునందును నిర్ణయించబడినది. ఈలోపున తీర్మానములను వారసంఘముల ప్రతినిధుల డిప్యూటీ మెంబర్లుగా దలచినామును ప్రభుత్వముంగీకరించెను. సోమవారమునందు అసెంబ్లీ సమీక్షించబడినది.

విషయవివరములు

ధీర్, ఫిబ్రవరి 12:—అసెంబ్లీయందలి ప్రతిపాదించబడు తీర్మానములపై చర్చగావించుటకు సేద్యమునందును అసెంబ్లీ సమావేశమయ్యెను. టాంగనీయకాముందలి భారతీయుల కష్టములను నానాజాతిసమితికి నివేదించుటయును తీర్మానము, బహుభాషాకష్టములను విచారించుట నొకకమిటీ నియమించుటయును తీర్మానమును విషయముక్రమణికయందు గలవు.

రాజాపురవారపు కార్యక్రమము

ముందువారము అసెంబ్లీయందు నిర్వహించబడు కార్యక్రమమును దేశముసభ్యులు తెలిసెను. సోమవారమునాడు సమీక్షించుటగ్రాంటులు గోరబడును. తైలుఆకుక, కంటామ మెంటుఆకుక సమరణగావించుటకు చట్టమును ప్రవేశపెట్టుటకు, ఆధికారనిరసనచట్టము ప్రకటించుటకు ప్రతిపాదించబడును. 16-వ తేదీనుండి 18-వ తేదీవరకును టాంగనీయకాముందలి భారతీయుల కష్టములను విచారించుటకు 18-వ తేదీన ప్రతిపాదించబడును.

రాజప్రతినిధి సందేశములు

అసెంబ్లీయందు రాజప్రతినిధిచే పంపబడిన తెలుగు సందేశమును భారతీ భాషన సభాభ్యుత్తుకు సభ్యులందు జరిగెను. సభ్యులందఱును గలవల సందేశములను వినిరి. బడ్జెటుపై చర్చ జరుప నిశ్చయించబడినది. తేదీలు రాజప్రతినిధి సందేశముందు దెబ్బపడినది. ఈ తేదీలు యిదివరకే కొంతవరకును సభ్యుల కెరిగించబడినది. బడ్జెటును గోరబడిన గ్రాంటులపై వోటు చేయుటకు మార్చి 6, 7, 12, 13, 14 వ తేదీలు నిశ్చయించబడినది.

మాండేలురాజ్యములందు భారతీయుల ఇక్కట్లులు

నర్ పురుషోత్తమ తాకూరుదాసుగారు కాసన సభ యందు హాజరగుటకు విలులేపోవుటచే మన్యుగంచెట్టి గారు తీర్మానమును ప్రతిపాదించిరి. మాండేలు రాజ్యములందు, ముఖ్యముగా టాంగనీయకా రాజ్యములందు, భారతీయులను గురించు యిబ్బందులను నానాజాతి సమితియందు భారత దేశము తరపునబోవు సమితి ప్రతినిధులచే ప్రకటించుటకు సత్వరముగా యిబ్బందులను విచారణ చేయుటకు ప్రయత్నించుటకు దని యీ సభవారు తాజప్రతినిధిని వారిగభవారిని గోరుచు న్నాడు. టాంగనీయకాముందు వాణిజ్య సంఘమును నూటికి తొంబదిమంది భారతీయులనియు, పదులన్నియును ఆంగ్ల భాషయందుగాని, స్పానిష్ భాషయందుగాని ప్రాయవలయుననియు, అట్లుగాకొంచెయిడ మాకు భాషలందు ప్రాయవలది సభ్యులను తీర్మానము చేయుటకు సభ్యులను వర్తకులే భరించుటకుననియు గల నిబంధనయే ముఖ్యముగా విషయమని మన్యుగంచెట్టి గారు నడిపిరి. నానాజాతి సమితియందలి గుజరాతీయులను గురించి యీ నిబంధన చాలవ్యవస్థలను ఏదమిచ్చుచున్నది. అప్పుడతల కాసనము (Peddlars ordinance) భారతీయులయొద్ద కఠినముగా వర్తింపజేయుచున్నది. దీనిని ఆ

మేలిమియు భారతవాణిజ్య సంఘము దీర్ఘకాలము హరితా గావించెననియు, వలసరాజ్యకార్యాలయమునకు డిప్యూటీ మెంబర్లను వెదకెననియు మన్యుగంచెట్టి గారు దెల్పిరి. ఈ విషయమై భారత ప్రభుత్వము వారికి దెల్పి "యీ విషయమై కడుశ్రద్ధ దీసికొనబడుచున్నది. తూర్పు ఆఫ్రికాయందలి తర్కపు కమిషనరుగారిని విషయములను వివరింపగోరుచు నివేదిక కనంపవలసినదని గోరితిమనియు" మా మూల సమాధానము దెల్పబడుచున్నది. నానాజాతి సమితియొక్క మూల నిబంధనలందుండి (covenant of the League of Nations) కాన్ఫరెన్సులను జరిపి, బ్రిటిష్ ప్రభుత్వము నానాజాతి సమితియొక్క యేజులనియు, భారతదేశమునకు నానాజాతి సమితియందు సభ్యుల గలదనియు, సమితియొక్క ఖర్చులనిమిత్తము భారతదేశము 11 లక్షలరూపాయల నిచ్చుచున్నదనియు, భారతీయుల యిబ్బందులను నానాజాతి సమితియందు దెలియజేయుటకు భారతీయులకు హక్కుగలదనియు మన్యుగంచెట్టి గారు బట్టిరి. టాంగనీయకా దేశముందలి వాణిజ్యసంఘమునందు నూటికి తొంబదిమంది భారతీయులనును అట్టిసౌకర్యములను వీరలకుజూపక, రాజ్యముందుగల సర్దుబాట్లయందు దేశములకు పరామర్శించుటకు పదులను వ్రాసికొనుటకు సౌకర్యమునుగలదని మన్యుగంచెట్టి గారు దెల్పిరి. కెన్యాముందు గల చుట్టుపట్ల ప్రాంతములందు జూపబడుచున్న బోయరులచే బియ్యం టాంగనీయకాముందు భారతీయులయొద్ద జూపబడుచున్నదని చెట్టి గారు నడిపిరి.

గ్రాహంగారి ప్రతిఘటనము

టాంగనీయకా మాండేలు రాజ్యముందుగల భారతీయుల లాభముకొరకు కాసననిర్మాణకాళి కార్యదర్శియగు గ్రాహంగారి తీర్మానమును ప్రతిఘటించిరి. తీర్మానము సరియగుభాషయందు యివ్వబడలేదని గ్రాహంగారు గర్హించిరి. వారికి గుజరాతీ వచ్చుననియు, గుజరాతీ భాషయన వారి కభిమానమనియు గ్రాహంగారు బట్టిరి. కాని మాండేలు రాజ్యములలో సంబంధించిన కార్యములందు పరిస్థితులు భేదించుచున్నవి. నాగరికతను గావించుటకు మాండేలు రాజ్యములందు మాండేలు అధిపతిరాజ్యములు బరిపాలించుట కంగీకరించెను. కష్టములకు భాగ్యుల మోయుటకును ముజరాగా లాభములుగాని, సౌకర్యములుగాని లేని ప్రచండమైన భారమును మాండేలు రాజ్యముల అధిపతులు పెట్టివై వేసికొనిరి. టాంగనీయకామాండేలు రాజ్యములందు నివసించుచున్న భారతీయుల విషయమున తీవ్రముగా యావోరతమువారు కృషిచేసిరి. కాని పద్దులను గుజరాతీయందు వ్రాయుటకు ఆనుజ్ఞనియవలసినదని గోరిరి. అట్టిహక్కుని నువలయునని యిండియా ప్రభుత్వము గోరలేదు. వాతెల్లుగోరగలదు? నానాజాతి సమితియందు నాల్గవల భాషలలో సభ్యులు నుట్టడగలరు. ప్రతిభాగమును ఉపయోగించుట య్యుక్తము కష్టము. నానాజాతి సమితియొక్క అధికార భాషగ పరామర్శను గర్హించబడిన దగుటచే టాంగనీయకాముందు అది ఉపయోగించుటకు బహుశాసబడినది. సౌకర్యమును గావించుటయునని భారతీయులు గోరవలెగాని హక్కుగలదని గోర తీరులేదు. వివాదములు ప్రభుత్వమున రాజీమూలముగా బరిష్కారములు గావలయుననియు, రాజీవదరనియెడ విచారణ నిమిత్తము అంతర్జాతీయ న్యాయస్థానమున కంపబడవలయుననియు గల నిబంధనలను నానాజాతి సమితియొక్క మూలనిబంధన ముందుండి గ్రాహంగారు కోడికరించిరి. మాండేలు అధిపతి రాజ్యముయొక్క చర్యలను నియమించుచును పరిపాలనయు, కాసననిర్మాణమును గావించు అధికారములందుమాండేలు అధిపతిరాజ్యమునకు వోసగుచున్న నిబంధనల నానాజాతి సమితియొక్క మూలనియమములనుండి గ్రాహంగారు ఉపాధారణ దెల్పిరి.

మూల నియమములతో సంప్రదించి స్థానిక కాసనములు

గావించ హక్కుగలదని రంగచార్యులుగారు ముఖ్యమంత్రి చెట్టిగారును సభ్యుని ప్రశ్నించిరి.

ఇది అనిగాని అది అనిగాని వారు సమాధాన మియ్యట కుద్యుక్తులుగారిని గ్రహంగారు దెల్పిరి. అయినప్పటికిని ప్రభుత్వము గట్టిగా యావిషయముందు పనిచేయుచున్నదనియు, యీ భారము గుమరుటకు సభ్యులములు గలవనియు అందుచే తీవ్రముగా యాతీర్మానమును ప్రతిఘటించుటకు ముఖ్యమైన కారణమనియు గ్రాహంగారు బట్టిరి. యీ భారము లన్నియు గట్టి పెట్టి తిన్నగ నానాజాతి సమితివారిని జూడవలయునని తీర్మానము గోరుచున్నది. నానాజాతి సమితివారి సహాయము గోరుటకు ప్రార్థనను విషయముల పటిమనుగురించి కానుగయెల్లరును యోచించివలసియున్నది. నానాజాతి సమితియొక్క మూలనియమములందు గావించబడిన రీతిని విజయమునకు ముగిసిన యీ భారములు జరుగుచుండగానే యానాజాతి సమితియందు యీనా? టాంగనీయకాముందు నివసించుచున్న భారతీయులు కొరకు వారు యాతీర్మానమును ప్రతిఘటించు ముడిదని ప్రపంగముయొక్క ప్రారంభమున నుడిచిన చిలకపలుకులతో గ్రాహంగారు విరమించిరి.

దివానుబహదూరు టి. రంగచార్యులుగారు

వలసరాజ్యముల కమిటీ (Colonies Committee) సభ్యుడగు రంగచార్యులుగారు తీర్మానమును బలపర్చి యేల ప్రభుత్వమువారి సమాధానము దెల్పకర్తవ్యము కుమ్మర్యాయవాది కప్పగిదిరి రంగచార్యులుగారు అనిరి. (నవ్వులు) భారతీయులు సౌకర్యములు గోరుట తేదవది. భారతీయులు న్యాయముగోరుచున్నారు. వారికి దెలిసినంతవరకును ఇండియా ప్రభుత్వము యావిషయమున ఆక్షేపణల నంపెననియు, యీ భారముల నంపెననియు రంగచార్యులుగారు దెల్పిరి. కాని అది అంతయు లేకుండు యీ భారములను నడపుచున్నారు. టాంగనీయకా రాజ్యమును మాండేలు రాజ్యముగా యింగ్లండు పరిపాలన చేయ నున్నవనియు, ఆ ప్రాంతముల భారతీయుల హక్కులు గురక్షింపముగా గావించబడుననియు, నొకప్పుడు కొన్ని సంవత్సరములక్రితము రాజప్రతినిధిని జూచుటకు నొక డిప్యూటీ మెంబర్ బోగ రాజప్రతినిధి అభయమిచ్చెను. ఈ వాగ్దాన ములునుం దెల్లు వర్తింపబడినది? టాంగనీయక జర్నలు దేశీయుల పరిపాలనయందు గలప్పుడు అన్యదేశముయొక్క పౌరులకు భారతీయులు వారిపద్దులను భావాలను గుజరాతీ భాషయందు వ్రాయుటకు భారతీయులకు జరగినవారు అంగీకరింపిరి. ఇంగ్లీషువారి పరిపాలనలోనిది టాంగనీయకారాజ్యము రాగానే చిరకాలమునుండి భారతీయులను భరించుచున్న హక్కు రూపుమాపబడినది. కాసనము మొట్టమొదట గావించబడినప్పుడు పరామర్శను అధికార భాషగా నెంచబడలేదు. కాని పరామర్శను ఆక్షేపించిన విషయములలో నది అధికార భాషగా చేయబడినది. ముప్పదికొట్ల ప్రజలను పరిపాలించుచున్న భారతీ ప్రభుత్వము యింతను యీ భాషములు జరుపుచున్నది. కష్టములుగలవిని ఉపయోగించుచున్నది. నిజ మేమన శ్వేతమందిరము దో భాగముందలి గదిలోనుండి భారతకార్యదర్శి మరయొక గదిలోనున్న వలసరాజ్యకార్యదర్శియెదుట మోకారించెను. అంతయే గాని వెన్నెముకలవాడని రుజువు చేయలేదు. పన్ను చెల్లించువాడు ఉపయోగించు భాషను దెలిసికొనువానిని నియమించుట పన్నుపహాలు చేయువాని పనియని రంగచార్యులుగారు బట్టిరి. కొన్ని సంవత్సరములక్రితము మదరాసునందలి మార్కెట్టిలందును యింగ్లీషు భాషయందు భావాలను వ్రాయవలయునని ఉత్తర్వు చేయబడి వెంటనే భారతీయ ప్రభుత్వము ఈ ఉత్తర్వును వోలగించెను. భారతదేశము నానాజాతి సమితియందు సభ్యులను మానుకొనుట మహోత్తరమున చెనుకటి అసెంబ్లీయందు సర్. డి. సి. సర్వాధికారిగారు తీర్మానము ప్రతిపాదించినట్లు జ్ఞాపకముని రంగచార్యులుగారు బట్టిరి. భారతదేశీయులకు గల యిబ్బందులను నానాజాతి సమితివారి జోలగనియెడ భారతదేశము యీ నానాజాతి సమితివారు కుటుంబమును సభ్యులము వహించి ధనవ్యయము చేయుట అసాధ్యమను ఆభిప్రాయము క్రమముగా బలపడునని రంగచార్యులుగారు దెల్పిరి. నిజమేమన, మాండేలు అధిపతులే భారతీయులకును "గాడియనులు" కాన భారతీయుల మొరలను విసరు.

గ్రాహంగారిచే మోపాటునులేకుండ వెలుపబడిన విషయములకు సర్ డి. కాసుగారు సంతసించిరి. భారతీయుల ఆభిప్రాయమును వ్యక్తము చేయునట్టియు ప్రభుత్వముయొక్క ఆభిప్రాయములను దెల్పినట్టి ప్రతినిధులను నానాజాతి సమితి

ప్రతినిధులుగ ప్రభుత్వము బంధువులు దాసుగారు ఆడిషియరు.
సృష్టికావ్యమున అమెరికా అధ్యక్షుడైన విల్ సన్సు గారి వారి
విజ్ఞానము నానారాష్ట్రసమితియొక్క ఆపజనుమచే పాపము
గుండె బ్రలైత వచ్చెను.

భోరుగారి శుక్ల-ప్రసంగము

విశ్వాకాఖ కార్యదర్శియగు భోరుగారు విదేశమునది
భారతీయుల ప్రశ్నలను దరుచుగా చూచుచుండెను. ప్రభుత్వ
మంబులందును విధానము చక్కనిదిని యెల్లరులు అంగీకరింప
దగినదనియు, తీర్మానము యీసమయమున ఆమోదించదగినది
గాదనియు చెప్పిరి. లైసెన్సులను గురించి టాంగనీయందలి
భారతీయుల కష్టపడిరనియు ఆక్షమలును నివాంతులకు
భారత ప్రభుత్వము గావించిన ప్రయత్నములచే లైసెన్సులు వ్య
భిన్నము చేర్చింపబడిన నీయబడుచున్నవని వలసరాజ్యముల కా
ర్యదర్శి చెల్లించుచున్నాడనియు భోరుగారు నుడిపిరి. ఇంతకంటె
యేమిఅభయము గావలయును? చిన్న చిన్న వర్తకుల విషయమై
భాషాప్రతి బంధకము కఠినముగ వర్తించునని భారత ప్రభు
త్వము చెల్లుచున్నది. పాటునకు 150 పాటుల లాభమైనను సం
పాదించజాలని వర్తకులవిషయమై భాషానిబంధనను వర్తింప
జేయునని వలసరాజ్యముల కార్యదర్శి అంగీకరించెను. 1926 సం
వత్సరము యేప్రిలులు కరకును ఆర్డినెంసు పాస్టుపోసు చేయు
టకు చేసిరి. ఇంతటితో ప్రభుత్వము విరమింపక ఆమూల్యగ్ర
ముగ నంగడులన్నియు పరిశీలించుటకు వలసరాజ్యముల కార్య
దర్శి అంగీకరించినట్లు చేసెను.

భారత ప్రభుత్వము అధికముగ ఓర్వీయాయున్నదని నేరము
జేయవచ్చును. కాని యీ ఓర్వీ లాభదాయకమైనదిగాదా? లై
సెన్సులను తిరిగి యీయవచ్చును. భారతీయులకు గలిగిన కష్టము
నందు యిదియొక కష్టముగాదు. అట్టి కష్టపరిస్థితులందే జడుము
జొందితిడి. ఆర్డినెన్సు విషయమునను యితరవిషయములను వలస
రాజ్యములకార్యదర్శి గావించినగా న్దానములవలన లాభములేదా?
ఈ తీర్మానమును ప్రతిపాదించుటకు యంతకంటె అనర్థదాయక
మగు సమయము లేదనియు, ప్రతిపాదకునీ తీర్మానము ఆపసంహ
రింపవలయుననియు భోరుగారు బల్కిరి.

జిన్నా గారు

డి. పి. సింగ్ గారు తీర్మానమును బలపర్చిరి. చగము
భారతీయులను సగము విరోధియనుటకు గల భారతదేశపు
ప్రభుత్వము కేవలము విదేశస్థులకును నున్నదని చెప్పి జిన్నా
గారు తీర్మానమును బలపరచిరి. రాయబారముల మూలమున
మునుపటికంటె టాంగనీయందలి భారతీయ వణిజ్యస్థితి
భాగుననున్నదని జిన్నాగారు అంగీకరించిరి. అయినప్పటికిని వా
రికనుకష్టములనొందుచున్నార. రాయబారములు జరుగుచున్న
వని ప్రభుత్వము చెల్లు శుక్లవచనములచే యెవ్వరిమనములు
కాంతినించును? ఇంగ్లాండునందలి సార్వభౌముని ప్రభుత్వ
ముక్రింద ప్రభుత్వమును భారతదేశముయొక్క ఆశక్తిత నిది
చెల్లుటలేదా? సోకర్వములనుగట్టించి గ్రాహంగారు గావించిన
ప్రసంగము మిగుల ఖండింపవలయును. భారత ప్రభుత్వము
కత్తి లోటుపాటుజూపక ప్రయత్నించుచున్నది. కాని కొన్ని
వారములలో రాయబారములమూలమున యీసమస్య పరిష్కా
రముగానియెడ తుదిఅధికారముగల నానారాష్ట్ర సమితి వారికి
తమవిషయమును యిచ్చుదుటకు తొలగించుటకు భారత ప్రభుత్వము
య్యకొనవలయునని మాత్రమే యీ తీర్మానము గోరుచున్నది.

నర్ శివస్వామయ్యగారు

రాయబారముల యొకను నడుచు చున్నందులకు సంత
సింది, గ్రాహంగారు కాసన విషయమై చెల్లిన సంగతులను
గర్హించిరి. టాంగనీయకు రాజ్యము జర్మనువారి పాలనయందుండి
నప్పుడు వాణిజ్యసంఘమునందు నూటికి 90 మందిగల గజరాతు
జేకీయులు గుజరాతి భాషలో వర్దులను, భాతాలను, చిట్టాలను
ప్రాయువాదనియు, పరాసు, ఆంగ్లము, స్పానిలి భాషలలో
నేడియో నో భాషయందు లెక్కలు వ్రాయవలయునని నానా
రాష్ట్ర సమితియొక్క మూలనియములను సరిక అన్వయము చే
సినచో లేదనియు వర్ శివస్వామి అయ్యగారు చెప్పిరి.

మన్యుఖం చెట్టిగారు

కడవిన రెండు సంవత్సరములందుండియు జరుగుచున్న
రాయబారముల తరువాతను ప్రభుత్వము జూపుచున్న వనోవి
భాగమునను మన్యుఖం చెట్టిగారు సంతపించిరి.
నానారాష్ట్ర సమితిని గోరుటకు భారతదేశమునకు సరియగు
కేసు లేదని శుంకహింపుచున్నట్లు గ్రాహంగారి ప్రసంగము
చెల్లుచున్నది. నానారాష్ట్ర సమితిని గోరుటకు భారతదేశము
కు బలముగ కేసు లేదని యెంచబడినచో రాయబారముల వలన

రేమిలాభములు గలవు. ఇంగ్లాండు ప్రభుత్వము క్రింది ప్రభుత్వ
ముగ భారతదేశము సంచరించినయెడ, నానారాష్ట్ర సమితి
యందు భారతదేశము ఆదిమిసభ్యత్వము గలదని చెల్లుటకంటె
నేరు పరిహాసాత్మక ముండదు. నానారాష్ట్ర సమితియందు
భారతదేశము సభ్యుల గలిగియుండుటచే ప్రభుత్వమునకు గలిగిన
ధర్మ అధికారమును నుపయోగించుటకు యీ తీర్మాన ముకాశ
మిచ్చుచున్నది. నానారాష్ట్ర సమితియందుండి భారతదేశము
సభ్యత్వమును బాలించునట్లు అర్హమైనదని యెంచబడుచున్నది
యీనాకు చెల్లించబడదు. నిరీక్షించుటకు వీలులేదు.

గ్రాహంగారి సమాధానము

నానారాష్ట్ర సమితియొక్క వ్యవహారము లన్నియు
కాసననిర్మాణకాఖవారు జూచుచుండుట వారు మాట్లాడిరని
గ్రాహంగారు సమాధానమిచ్చిరి. భారతీయులకు న్యాయమును
మాట్లాడులేనని తోచునట్లుగ వారు ప్రసంగమును గావించినయెడ
గ్రాహంగారు విచారించుచుంటిని చెప్పిరి. అధికారులను అన
ధికారులను పద్ధతియందు మాత్రము భేదాధి పాయముగా ను
న్నారనియు భోరుగారు గావించిన ప్రసంగమును వినిపిస్తుట
భారత ప్రభుత్వము గావించుచున్న రాయబారములు జను
ప్రదముగ పరిణమింపవని యెవరు పంచేపింపగలరనియు గ్రా
హంగారు నుడిపిరి. తీర్మానము వోటునకు చెల్లుబడదు. ఆమో
దింపబడదు. దీనిజను కావలయునని ప్రభుత్వము కోరలేదు.
ఫలహారము కొరకు ఆసంద్వి నిల్చి నేయబడెను.

ఆర్యసమాజస్థాపకుని సాంవత్సరిక దినోత్సవము

లాహోరు, ఫిబ్రవరి 12:— నేటి దినము ఆర్యసమాజస్థాప
కుని సాంవత్సరిక దినపరమగుటచే సాసమాజము వారి భవనము
లన్నియు విరివిగా దీపాలంకరణములు గాబడెను. వారితో వా
టితర మతస్థులు, హిందువులు దుక్ఖాదారులుగూడ జేకుక
జేసి గృహముల నలంకరించి, యుత్సవములందు బాల్సానిరి.

బొంబాయి కాసనసభ

బొంబాయి, ఫిబ్రవరి 11:— బొంబాయి కార్యకేమనవా
రిడినటలో సుప్రభుత్వములందు యావరణలో మూడవ తరగతి
దీపి చేయుదని ప్రభుత్వమువారికి ఫలహారమిచ్చిరి. ఇప్పుడు స్వరా
జ్యపక్షపు కాసనసభ్యుడు పంజాబీకే కే యనునాయన,
వచ్చే కాసనసభలో, బొంబాయి పూనా పంచెపు స్థలముల
లో జూదమాడుచున్న విషయమును విమర్శించుటకు, నాయరల
వాటును, బోగ్టులును, నోకరి యుపసంఘమును నియమించు
టకు, తీర్మానముల చెప్పెద వని చెలియబడినను. ప్రభుత్వము
వారు తమంతటా మత్సలు దీపి కొనుటకుగూడ యభ్యంతరము
నీసభ్యునిచేతనే కోరబడెను. మరొక తీర్మానము దీనిభవారి
యిష్టములేకుండ, రాష్ట్రముయొక్క పరపతిపైన ప్రభుత్వము
వారు, భారత ప్రభుత్వమునుండి, మరెచ్చటనుండి గాని యప్పు
దీపి కొనగూడదని యితడే యుపపాదించెను.

ప్రత్తిమలలు

కలకత్తా, ఫిబ్రవరి 12:— సం గ దేశపు వర్తక
సంఘము వారు, ప్రత్తిమలలం క్రములం
దు వనిచేయువారల యుపాయమునకై మార్పులను జేయునని
పంపిన నూచనలకు సమాధాన మిచ్చిరి. ప్రభుత్వమువారి
యంత్రములలో జేసినట్లు లీయంత్రములందు గూడ వనసర
యిన యెడల జేయవలసినదే. కాని ప్రస్తుతము ప్రత్తిమలలలో
నట్టి యిబ్బంగులేవియు లేంతగా యున్నట్లు గమనించెను. ఇం
తెవలకు ప్రస్తుతము ప్రభుత్వమువారు నూచించిన మార్పులొక
యాంగ్లదేశమున దక్క మరెతర దేశములం చెచ్చటను లేదు కా
న ప్రభుత్వమువారి నూచనలకు బలమును యా జేవణ జేయుచు
న్నాని చెప్పిరి. ఇంత పరిశోధికారులను యంత్రముల
ను కిప్పలకు వెల్లున నీయట యందును, యనవసరపు టాకువార
ము నిచ్చుచున్నారని యభిప్రాయము చెలిపిరి.

సాందర్భమును కోరు స్త్రీలు

భుజింపదగిన పదార్థము

ఉదయమున నిద్రలేచిన వెంటనే యొక సారియు, పరుండ
బోవునపుడొక సారియు వారింజింపదగిన పదార్థము త్రాగవలెను.
దానిలో పంచదారను కలుపరాదు. రసము పిండి అటులనే
త్రాగినచో ఆరోగ్యము, కాంతి, ఉత్సాహము కూడ హెచ్చును.
కాలమునకు వాలుగురోజులైన మాంసమును మాంసజేయవలెను.
తృణదినము. మాంసమును తినినచో సరిగా జీర్ణముకాక కీర
ము విరగ్గ మగును. ప్రాద్దున పండ్లను, కాయగూరలను తినవలెనని
ఒక స్త్రీవాసెను. (మెయిలు)

ఆయుర్వేదము

డా॥ ఆచంట లక్ష్మీపతిగారు

కలకత్తా, ఫిబ్రవరి 12:— ఆ సంగాయుర్వేద వైశ్యాఅ
యమందు, సుహృదుల హాధ్యాయ కవిరాజ గణనాథ సేను
యన్ పి. యల్. యమ్. యన్ గారి అధ్యక్షతక్రింద. నువ
రాసు ఆయుర్వేదశాఖల ప్రధానాచార్యుడగు, భిషగ్-గో
ఆచంటలక్ష్మీపతి బి. య్. యమ్. బి. సి. యమ్ గారాదో
గోష్ఠసభ్యులముల నిచ్చిరి.

మానవుని ప్రభుత్వ ర వ్యవహారములను రక్షించునా
టకునియు బుమగు శరీరమును, సంపూర్ణాయువుకు గలిగియుం
డుట కాయుర్వేదమే ముఖ్యకాస్త్రమనియు, దాని చిన్ననూ
త్రములయం దీపద్దరు లిమిడియున్నవనియు, నానూత్రములను,
బుద్ధికాలారు, ననుభవము గలిగిననారు వాటిని విత్తలిక రింపవల
యుననియు చెలిపిరి. ఈనూత్రములొన్ని ప్రతీయింపటకు పరి
చయముగ నాడుక యుండున్నవనియు చెలిపిరి. దేహముయొక్క
యొ, చిత్తముయొక్కయు పారిశుద్ధ్యమే భారతదేశ నాగరిక
వృత్తుల గారణభూతములని నుడిపిరి. పుంసుల చూచుచు నే
హపారిశుద్ధ్యయొక్కయు, అభ్యంగన స్నానముయొక్కయు,
నియమితులగు పక్షము, విశ్రాంతియొక్క యావరణము దీర్ఘ
యువు నెటులనుమూర్చునో చెలియజెప్పిరి

పిమ్మట (పాచీనార్యులు గర్భిణి స్త్రీలయెడల ప్రసూ
తలయెడలఁజేసికొను శ్రద్ధను వివరించిరి. గ్రంథ ప్రమాణముల
నిచ్చుచు, తల్లిపాలకు, తడితరములకు పాలకులగు భేదములను వి
వరించిరి. ప్రకృత విద్యాజ్ఞానములవారికే విషయము పాగు
గా బోధజేయవలెననిరి. ఈ ప్రధాన నూత్రములగుర్చి
యాయుర్వేదము చాల జెప్పుచున్నది. రోగము కుదుర్చుటకు
కంటె, రోగమును మూచుగనుండుట కెక్కువ మార్గము
లాయుర్వేదమునందుగలనని చెలిపిరి.

పిమ్మట యధ్యక్షుల యుపకృతింపుచు వక్తయొక్క ప్ర
సంగముల ననువదించెను. నేను పరిమితిలేని భవమును వ్యయ
ముఁజేసి పరిశోధనలు గావించి చెలిసికొనిన విషయములకంటె,
నీనూత్రములందెక్కువ విశేషములుగలవని చెలిపిరి. దీని తల్లి
పాలు శ్రేష్ఠమును విషయమునదాహరించిరి. ఉభయ్యాసకులకు
ప్రాముఖ్యమును విషయములను, విత్తలముగ కొన్ని సంవత్సర
ములు శ్రమ పడినను చెలియ రాని విషయము
లను చెలిపినందులకభినందించుచు,
విద్యాభ్యుదయ గ్రంథపకము పాగుగాజేయుటకు గోరిరి. నేడు
పరిశోధనలవలన చెలిసికొనిన విషయము లనేకములు, నూత్ర
ములయందే యున్నట్లు చెలిసికొందురని చెలిపిరి.

పిమ్మట కవిరాజు, జమీన్దార్, మదరాసు యమ్. పి.
యమ్. డి. విద్యాలయ ప్రధానాచార్యుల యుపన్యాసకుని,
యధ్యక్షుని బాగడిరి.

లక్ష్మీపతిగారి నింకొన్ని యుపన్యాసములు చేర్చెను
స్థలములం దుపన్యసించుటకుగోరిరి.

వాయు విమానములు

కాశీ, ఫిబ్రవరి 12:— సర్ సెయిసు ప్రెంకరుగారు వా
యవిమానము మీద నేడవచ్చిరి. వారు కాశీ మహారాజుగారి
కలిధులై యున్నారు.

బెరోపియనుల కుపయోగించు

బెడలకుం జేయు నయింపుము
ఈసంఘమువారి రజ్జిబులకు మలల రు 65, 841/- లు
వికాళమొసగిరి. 1912లో నీ సంఘము సాంకేతిక ముఖ్య
కోవిల సాంకేతికము నియమములను నిర్దేశించిరి. అందు
టా సాంకేతిక ఆర్డినెయింపులను నిర్దేశించిరి. అందు
గోల్డ్మెన్స్ ప్రీడెన్సులు, డార్జిలింగుల నీ క్లిష్టమైనవా
లు మొదలగునవి చాలగలవు. ఈసంవత్సరము కలకములోని
జూలైయొక్క ఉదకమండలములోని బ్రూక్స్ మహాయితో
నూలు మొదలగువాటికి నిచ్చిరి విరాళములు హిందూదేశము
లో నిట్టివలకు చాల యుపయోగకరముగనున్నవి. దీనివన్న
యాలసన మింక నభ్యుద్ధితజేయుటకు ప్రయత్నింపటకు చూపు
చున్నారు. ఈసంఘముయొక్క కాస్మినిర్మాణములన్నిటి
కులను పర్ రాజ్యు లెయిట్లాగారి యాహ్వానము బలక గోగి
నది. దీనికి పర్ కాంపెలె రోడ్డునాట, బోధాకాస్మి
రాష్ట్రీయసంఘములండి స్థానిక వ్యవహారముల జూచుచుం
కును. ప్రధానములను కలకత్తాలో నున్నది.

అంధకారిక

1922-23 వ సం. ఫిబ్రవరి నెల 13-వ తేది శుక్రవారము

నానారాష్ట్రసంఘము :

టాంగనయికా భారతీయులు

బ్రిటీషు అధినివేశరాజ్యములలో భారతీయుల స్థితి ఎంతదుర్భరముగ నున్నదో, మాండేటుక్రింద ఎరిపాలింపబడెడి రాజ్యములలోగూడ నటులనే కరిణమించుచున్నది. మాండేటురాజ్యములు చేరుకు నానారాష్ట్రసంఘ యాజమాన్యముక్రింద నున్నను, యూరపీయుల యధికార ప్రాబల్యమును విస్తరింపజేయుచున్నది. విల్సను మహాశయి, స్వయంనిర్ణయాధికార మన్ని జాతుల కందవలయునని గోరగ, మరల పరాధీనతను పెంపు జేసెడి మాండేటరీషద్ధతి నెలకొల్పబడెను. యుద్ధమునకు బూర్వము, టాంగనయికా జర్మనీ పరిపాలనముక్రింద నుండెను. అప్పుడు భారతీయులకు గల హక్కులు సయితము, నేడు అదృశ్యమయినవి. బాల్టియన్ వర్తకులు స్వభావలో లెక్కల నుంచుకొనుట యాచారమైయుండెను. వర్తకులలో పెక్కుమంది ఘూర్జరులే. వీరు గుజరాతీభాషలో లెక్కల నుంచగూడదనియు, ఇంగ్లీషులోగాని టాంగనయికాగాని వానిని తయారుజేయవలయుననియు, ఈ ప్రభుత్వమువారికి నియమము గావించి ఇందు పెక్కుకష్టములు గలవు. మాండేటరీషాచారము ప్రజల హక్కులను విస్తరింపజేయుట యిందు మరొక సంకుచితపరచుట తటస్థము.

బెల్జియనులకును ఫ్రెంచివారికిని మాత్రము ప్రాచీనములలో లెక్కలనుంచుకొనుట కనుజ్ఞ చేసగలరను కారణమేమి? వీరు స్వతంత్రదేశ ప్రభుత్వములే, ఆయాప్రభుత్వము లిట్టి యిబ్బందులనుంచి విముక్తమగుటకు ఇండియా ప్రభుత్వమువారు ఏ ప్రయత్నము, భారతీయు లోపికతోనుండవలయునని భించుచున్నారు. ఎంతకాల మోపికపట్టుట? ఎంత కాలము వీరు కాలనీల సైక్రెటరీతో సంప్రతించుట? ఇది హితవాక్యముల నితరులు పోషించరాదు. ఇందు స్వపరిపాలన మలేదనియు, ఇందు మాండేటరీషాచారము, తెలివినవలయునని రాష్ట్రసంఘమునందు, హిందూదేశమునందు స్వరాజ్యము లేదాయని యడుగవచ్చును. సభ్యులందఱునంగలి నిజమే ఈ సంఘపుఖర్చులను దూడము ఇతరదేశములతో బాటు భరించుచున్న సంగతియునిజమే కాని, హిందూదేశము నెనుకటికన్న సభిక్తగౌరవమునుమాత్రము బడయుట లేదు. భారతీయులస్థితిమాత్రము చక్కబడలేదు. టాంగనయికా ప్రతిపక్షపాలనముక్రింద నున్నది. వీరు నానారాష్ట్రసంఘమునకు బద్ధతపహించెదరు. నానారాష్ట్ర సంఘమందయినను, ఇంగ్లండు ప్రధానమంత్రి యిచ్చుచున్నచే, ఇతరజాతులు వీరిని ముట్టించి సాహసించును.

అయినను టాంగనయికా భారతీయులవిషయముగూర్చి నానారాష్ట్రసంఘమునకు విన్నవించవలయునని, వస్తుఖంబెట్టిగాను సామాన్య శాసనసభలో తీర్మానమును ప్రతిపాదించిరి. ప్రభుత్వమువారు దీని నామోదించుటకుమారుగ, విముఖత జూపుట విచిత్రము. టాంగనయికా భారతీయుల కష్టములగూర్చియైనను, ప్రభుత్వసభ్యునికి నమ్మకమున్నటుల గనుపింపదు. అట్టివారు కాలనీల ప్రభుత్వమువారితో నెటుల విన్నవించగలుగుదురు? రంగారాజ్యముగారు దెలిపినటుల, ఇండియామంత్రి కాలనీలమంత్రికి జోహారు లొనర్చుచుండును. ఇండియాప్రభుత్వము బ్రిటీషుప్రభుత్వమునకు సబార్డినేటుశాఖ యని కర్తవ్యప్రభుత్వ గారిదివరకు జేసిన ప్రతిపాదనమును వీరు సార్థక పరచుచుండురు. కాలనీలప్రభుత్వమువారు భారతీయులస్థితిని చక్కబరచెదరనుట వ్యర్థపుటాహ. అందుచే, నానారాష్ట్రసంఘమునకే యీవిషయము నెరిగింపవలయునని, శాసనసభవారు తీర్మానించిరి. నానారాష్ట్రసంఘమునందు హిందూదేశము స్వతంత్రసభ్యులగుటచే, యీమాత్రమయినను కోరుటకు హక్కుగలదు. కాని ఇండియాప్రభుత్వమువారు, శాసనసభవారి కోర్కెను సఫలపరచెదరని యీ హింపజాలము ఒకవేళ తెలియజేసినను, నానారాష్ట్రసంఘమునందు దనుకూలనిర్ణయము జరుగుట దుష్కరము. ఇండియాకు అధికారవర్గము ప్రాతినిధ్యము వహించువరకు యిట్టి దుస్థితియే ప్రబల గలదు.

ఆంతరంగిక స్వపరిపాలనముననుభవింపని దేశములకు కృత్రిమాలంకారములే న్ని యున్నను ప్రయోజనముండదు. నానారాష్ట్ర సంఘమునందు ప్రజలు బంపెడి ప్రతినిధి పార్లమెంటువరకు, హైందవ ప్రజాభిప్రాయ మక్కడ వెలువడజాలదు. ఇండియాప్రభుత్వప్రతినిధి నల్లమందునభలో నెంత విరుద్ధముగ ప్రవర్తించెనో జూచిన ఇందలిసత్యము తేటపడును. ఇండియా ప్రభుత్వ సభ్యులను గ్రహంగారు కాలనీల ప్రభుత్వమువారిని సమర్థించుటకు మిగుల తంటాలుపడుచున్నారు. టాంగనయికాను, స్వలాభముకొరకు గాక, కేవలము పరోపకారబుద్ధితో బ్రిటీషువారు పరిపాలించుచుండుటచే, వారిని చిక్కులబెట్టవలదని, గ్రహంగారు వేడుకొనుచున్నారు. పరోపకారము కొరకు పాలించుచున్నమాత్రమున, లోపముల గావించవలయునా? లోపములున్న సవరింపగూడదా? అంత కష్టముగనున్నచో, పాలనాభారమును వదలుకొనవచ్చును. మాండేటరీషాజ్యములనేగాక ఇతర రాజ్యములనుగూడ, డెక్కారబుద్ధితోనే తాము పరిపాలించుచుంటిమనియు, స్వార్థచింత లేదనియు, బ్రిటీషువారు బలుకుచుండురు. అట్టితరీ, టాంగనయికా విషయమునమాత్రము, ప్రత్యేకముగ నాలోచింపనేల? గ్రహంగారి ప్రసంగముజూచిన, టాంగనయికా భారతీయులకు కష్టములున్నటులనే గనుపింపదు. టాంగనయికాభారతీయులను, నానారాష్ట్రసంఘమునకు విషమపరిక్ష యని ఎంచునచ్చును. భారతీయుల కష్టముల నిసంఘమువారు తొలగింపనియెడల, వీరి ప్రకటనలు వట్టిబూటకము లనిపించుకొనును. అట్టి తరీ హిందూదేశము, నానారాష్ట్రసంఘ సభ్యత్వము

నెంత త్వరలో వదలుకొనిన నంత మేలు కృత్రిమపుస్తానములగాంచి మురియుట కవకాశముండదు. నానారాష్ట్రసంఘపు టాడంబడిక జూచిన భారతీయులకు గలిగించిన యిబ్బందుల కెట్టి సమాధానము గానరాదు. దీనికి తెల్లవారల నిరంకుశత్వమే మూల కారణము. నానారాష్ట్రసంఘపుఖర్చులు ఇండియాపై బడుచున్నవి. ఇండియా తన సభ్యత్వమును వదలుకొనుటవలన, ఇతరలాభము లున్నను లేకున్నను, వ్యయభారమయినను తగ్గిపోవును. అత్యగౌరవము నిలుచును.

మహాత్ముడు విప్లవపద్ధతులు

గాంధీమహాత్ముడు ఆ హింస నవలంబించుటలో, హిందూదేశ స్వాతంత్ర్య సిద్ధికి గాక మానవకళ్యాణమును చేకూర్చుటకు గూడ ప్రయత్నించుచున్నాడు. దౌర్జన్య పద్ధతుల వలన తాత్కాలికలాభము చేకూరవచ్చునుగాని, శాశ్వత లాభము గలుగజాలదు. మహాత్ముని ఆహింస విధిలమయ్యెననియు, దౌర్జన్యమును చేపట్టవలయునని దెలిపెడివారు, అతని యుక్త్యుత్త, సందేశమునుగ్రహింపకున్నారు. ప్రపంచము దౌర్జన్య పద్ధతులతో విసుగుజెంది, శాంతికి పరితపించుచున్నది. శాంతి చేకూరుటకు భార్గికసాంప్రదాయముల ననుసరించుటలో చిరకాలమునుండియు నలవాటుపడిన హిందూదేశమే, నేడు అధర్మపద్ధతుల నవలంబించునేని, లోకకళ్యాణ మెన్నటికయినన్న సాధ్యమగునా? గాంధీమహాత్మునివంటి లోకోత్తర పురుషుడు దేశమును నడిపించుచున్నపుడే, దేశము పెడమార్గము ద్రొక్కునేని, భావ్యభివృద్ధి సాధ్యపడదు. దౌర్జన్యసాధనమును దేశము చేపట్టిన తాను రాజకీయరంగమును తప్పక విడచిపెట్టదనని మహాత్ముడు మరల చాటుచున్నాడు. హిందూదేశమునకుగాని ప్రపంచమునకుగాని ఇట్టి పద్ధతులు శ్రేయస్కరములు గావని మహాత్మునకు విశ్వాసముగలదు. ఇతర దేశములస్థితి ఎటులున్నను, హిందూదేశమునందు దౌర్జన్య మపజయము గాంచుననియు, విజయ మొకవేళ బడసినను, ప్రజాసామాన్యదు ఖమినుమడించునేగాని నిజస్వాతంత్ర్యము వారికి లభింపదనియు, మహాత్ముడు తెలుపుచున్నాడు. ఇట్టి స్థితిలో దౌర్జన్య రాహిత్యమును విడనాడకుండుటకు, ప్రజలు కృతనిశ్చయులు గావలయును. దౌర్జన్యముచే చేకూరెడి స్వాతంత్ర్యము అత్యల్పస్వాధీనత్వ మాత్రమే లభించును. అట్టిదేశములు, సైనికుల చేతులలోనికి జోవును. మహాత్ముని నాయకత్వమును దేశము వాంఛించునెడల, ఆహింసను నిష్కర్షగ నవలంబించుట ముఖ్యము. బారో డెఫన్స నకులును వక్తలు నగు డాక్టరు గిల్లే గారి టీవల చెన్నపురిలో నుపన్యసించుచు, గాంధీమహాత్ముడు యీ దేశమునకేగాక యీ యుగమునకుగూడ మహానాయకుడని అమెరికనులు భావించుచున్నటుల దెలిపి మహాత్ముని యుపదేశములకొరకై అన్యదేశవాసు లిట్లుల పరితపించుచుండ భారతీయులు వానిని మూలద్రోసి అసభ్యమగు పద్ధతుల నవలంబించెదరా? అట్లు, గాంధీమహాత్ముని యూహింపజాలము.

నూలుచందా చెల్లించు టెట్టు?

బజారులో నూలు కొనుటలో జాగ్రత్త

5 వ తేదీ ఎంగు ఇండియాలో మహాత్ము డిట్టు వ్రాయుచున్నాడు:-

గంజాబిల్లా కాంగ్రెసు సంఘములకు ఒక వ్యాపారస్తుడు బజారులో అమ్మకమునకై 2 వేల గజముల నూలుపిట్టల ధరలను బెలుపవలె నని కొరయ వ్రాసిన రార్డును నాకు పంపెను. ఈవిధముగ బహిరంగముగ వ్యాపారముజేయుట నాపుట సాధ్యముగాదు. కాని నూలుపిట్టకుండు కొని చండాచెల్లింపగోరువారు బజారులో నూలు కొనుటలో జాగ్రత్త నుండవలయును. తాము పంపించిన నూలును తమ కుటుంబములందఱి వడికిండుటకు ప్రయత్నము జేయువలెను. అది సాధ్యము గాకపోయినయెడల సమర్థముగ నూలుపిట్టవానిని కుదుర్చుకొని నూలు సరఫరా జేయించుకొనవలయును.

అకొలాకాంగ్రెసుపక్షమువారు తాము పడుకొల్లక, నూలుపిట్టలలో అత్యంతోత్సాహముగల మహాలాగారిని నూలు సప్లయి జేయుటకుల నేర్పరచుకొనిరి. ఇట్లు చేయుట వలననే నికరమైననూలు వచ్చును. ఏరాష్ట్రముగాని యితర రాష్ట్రములనుండి వడుకునూలును దెప్పించరాదు.

నూలు వృథ జేయరాదు

(ఎంగు ఇండియా)

కుంభకోణమునుండి రెంజుమిట్ట డిట్టు వ్రాయుచున్నాడు:-

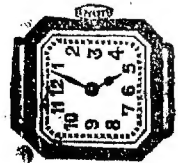
“రాజకీయరంగమున నాడుకులైన వారిని చేతితోపడికి ననూలుమాలలతో గౌరవింపు నాచారము ప్రబలియున్నదని మీకు తెలిసియుండును. అట్టిమాలలను రాజకీయముగ నెప్పుడవకాకము వచ్చినను ఉపయోగించుచున్నారు. ఇందుమాలమున చేతితో పడికిననూలు చాలవృథమున చున్నదని నేను చెబుచున్నాను. దండనేయుటయే గాని తరువాత దానిని పాడుగాకుండ శ్రద్ధదీసికొనువారు లేకపోవుటచేత నిట్లు జరుగుచున్నది. ఇట్లు వృథయగుచున్నదానికి నివర్తనముగ యీమధ్య కుంభకోణములో జరిగిన తమిళనాడు కిలాఫతు సభ్యులందు నాకు దొరికిననూలుకట్టును మీకు పంపినదయే సాక్షి. నూలుపిట్టయమై నేనుజాగ్రత్తదీసికొనకనే యుండునెడల 089 గజముల నూలు యెందుకు గాకుండ పాడైపోయెడిదో. ఈసభ్యుల యింకను యెంతయోనూలువృథజేయుటచేయిని నేను గట్టిగ జెప్పగలను. అందుచేత మీరు ‘ఎంగుఇండియా’ ద్వారా అస్పృశ్యులకు యీవిషయమై కర్తవ్యమును బోధింపవలయునని కొరయన్నాను. దండలను 2 వేల గజముల పాడుగు వారముతో తయారుజేసి సభ్యులందు తర్వాతమును బడసిన మహాశయ్యను దెప్పినట్టి వినియోగించు చండవచ్చునని మాత్రము నేను సూచించుచున్నాను.”

నూలు వృథ జేయుచున్నారను ఆక్షేపణను నే నొప్పుకొనెదను. నాడుకులను నూలుమాలలచే పూజించుట సచారమే కాని వానికై యెక్కువవారమును వినియోగింపకుండ చక్కగ తయారు జేయవలయును. నాడుకులను దండలు జేయవలెననిగాక నూలు బహుదూనము జేయవలెనను నుద్దేశ్యమైనయెడల యీ విలేఖరి సూచన సంగీతకవిచి సమానమైన నూలుపిట్టను తయారు జేయవలసినదే. ఏనగా సర్వత్ర నూలుదండలను జేయనాచారము ప్రబలి నెడల యీవిషయమై జాగ్రత్త దీసికొనక పోయినచో బీదలకు ఖద్దరును చాకజేయుట కుపయోగించుటకు గూడ నీలులేకుండ మంచి నూలు వృథయగుచుండును.

మో॥ క॥ గొంధి.

22 ct ROLLED GOLD WRIST WATCHES

This is a very newest style watch fitted with high grade Swiss mechanism. Glass crystal-lined, figures Arabic or Roman. Its design and finish will satisfy the most critical test. And an appearance equal to sovereign gold, very charming to look at and perfect time-keeper Guaranteed for 5 years.

Rs. 12/8
18 Carat Rolled Gold wrist watch Rs. 7

guaranteed for 3 years.
World famed "B" Timepiece Rs. 2/8
German Alarm Timepiece Rs. 5/-
"Negro" Alarm Timepiece Rs. 5/-
Double bell Alarm Timepiece Rs. 6/-
All guaranteed for 3 years

14ct Emdon fountain pen 14ct gold nib Rs. 2/8

Write to: V. S. WATCH Coy.,

P. O. 105, MADRAS

ఎంగు యిండియా

మహాత్మునివ్యాసము

అరాజకొద్యమును

ఒక అనామధేయునిచేపు

“అరాజకులు మానమును త్యజించి మరల రాజకీయరంగమునకు వచ్చినతోడనే నేను రాజకీయములను పరిత్యజించెదను” అని మీరు చెనక వాగ్దానము చేసియుంటిరని నేనిపుడు మీకుజ్ఞాపకముచేయుట నావిధియనితలచి మీకీలేఖ వ్రాసితిని. అసహాయోద్యమ ప్రయత్నమును మీ రిప్పుడు విరమించితిరి. ఒక్కసంవత్సరముపాటు పరీక్షించిన చాలానని మీరు మొదలు తెలిపితిరి. ఒకటిగాదు నాలుగేండ్లపాటు పరీక్షజరిగినది. ఏదేండ్ల నిగూడ చెప్పినచెప్పవచ్చును. అట్టిచో నింకను ఈపరీక్ష చాలదనియే మీఅభిప్రాయమా? మీరు నిర్ణయించిన ఆవిధానము భారతవిజ్ఞానమునకు అనుకూలము కాకపోవుటయేగాక ఆచరణకు సాధ్యముకాదకాదు. సమయగమన మహాత్ములపురుషులలో మీకొక్కరని భారతయువజనులు నిస్సంకోయముగా సంగీకరించెదరుగాని వారిది తమలను మీరాకర్షింపజాలకపోతిరిగాన వారు మీఅజీమిలను తిరస్కరించుటకు జంకరు. ఇప్పుడుగూడ జంకుచుండుటలేదు. వారే భారతవిప్లవకారులు. ఎ-రిక మానవ్రతమునువదిలి రాజకీయరంగమున ప్రవేశింపదలచిరి గాన మీరు రాజకీయరంగమునుండి తొలగిపోవుటయే లేక విప్లవోద్యమమునకు నిరోధకముగాక సహాయకముగరిగిని రాజకీయోద్యమమును నడుపుటయే చేయవలెనని వారు మిమ్ములను కొరచున్నారు. మీరు ప్రత్యక్షముగను పరోక్షముగను కొరియుండినందుననే వారికి తలమును విప్లవోద్యమమును విరమించిరి. అంతకాక కత్తివంచనలేకుండ మీ అసహాయోద్యమమునకు తోడ్పడి పనిజేసిరి. ఆప్రయత్నము లన్నియు నిపుడు ముగిసినవి గాన వారి వాగ్దానపరిమితి తీరిపోయినది. నిజము చూచిన ఒకవత్సరమువరకు మాత్రమే విరమించుటకు వారు వాగ్దానము చేసియున్నారు” అని ఆ అనామధేయుని వ్రాసెను.

మహాత్ముని విమర్శ

“నేను రాజకీయరంగమును వజ్రులుటకు సమయమును రీతినిగూర్చి నే నెవ్వరికిని ఎన్నడును వాగ్దానముచేసి యుండలేదు. భారతీయులు నాప్రేమసంకేతమును ఆజగ్రతము చేసికొననచో, రక్తప్రవాహములతో గూడిన విప్లవమునే భారతీయులు కొరినచో నేను తప్పక రాజకీయములను వజ్రులపొయెద నని తెలిపిన మాట మాత్రము నిజము. అరాజకొద్యమునునందు నాకణుమాత్రమును విశ్వాసము లేదు. దానివలన భారతదేశమునకు గాని ప్రపంచమునకు గాని కొంచెమైన మేలుకలుగదుగా ననేను అరాజకొద్యమును పాటుగొన జాలను. మానవహింసతో గూడిన విప్లవముల పట్ల ప్రపంచమునకు తీవ్రమగుకోత పుట్టినదని గూడ నేను తలచెదను. ఇతరదేశములలో విప్లవమువలన విజయము కలిగినను మానినను భారతదేశమునందు మాత్రము హింసావిధానము కొనసాగదని గూడ నేను తలచెదను. విప్లవపథానికి తోడుపడుటకు దేశీయులంగీకరింపరు. పామరజనుల తోడ్పాటు హెచ్చుగా లభించినచో వీయుద్యమమును కొనసాగదు. మానవహింసతో గూడిన అరాజకొద్యమునునే విజయము కలిగినచో జనసామాన్యము మరింత దురవస్థకు పాలుగును. అది వారికి వైదొకమే యగు” అని మహాత్ముడు వ్రాసెను.

కోహటు భారతీయులు

మహాత్ముని అభిప్రాయము

“కోహటులో నెట్టెంబరులో జరిగిన వారణాసులనుగూర్చి మాలానా సోకతాలీగారును నేనును తెలుపగల విషయములను చదువుటకు దేశీయులు కుతూహలు తెయందురని నేనెరుగుచును. ఈ సంచికలోనే నావిషయమును ప్రకటింపజాలనంది లకు చింతించుచున్నాను. మాలానా సోకతాలీగారిపుడు నాచింతలేరు. ఆయనకు మాపించుకుండ్ల నా అభిప్రాయములను గూర్చి నేను ప్రకటింపగూడదు. ఈవిషయమునుగూర్చి నేనిదివరకే పండిత మోతీలాలు నెహ్రూ, పండిత మనమోహన మాలవ్యా, హాకిం ఆజ్ఞులుఖాను, డాక్టరు

అస్సానీ, మాలానా సోకతాలీ, మాలానా మహమ్మదాలీగార్లతో చర్చించియున్నాను. నేను రావల్పిండినుండి సబర్కత్ ఆశ్రమమునకు వచ్చుచారిలో నేను దానిని వ్రాసితిని. దానిని నేను సోకతాలీగారికి పంపించి పిమ్మట ప్రకటించెదను. కాని నేను ఆచటి హిందువులకు నాకు తోచినసలహా నిదివరకే తెలిపితిని. దానినే మరల తెలుపుచున్నాను. కొరతనువారి సలహాధము లేకుండ మహమ్మదీయులకును హిందువులకును గౌరవభంగము లేని ఒకపండిత జరిగినగాని హిందువులు మరల కోహటుకు వెళ్లగూడదు. ఇప్పుడు కోహటు మహమ్మదీయులను నడిపించుచున్న మహమ్మదీయ కాన్వెంషనువారి ప్రతినిధులు మమ్ములను కలసికొనలేదగాన నిపు డిట్టి యుద్ధపండిత జరుగనేరదు. హిందువులు ఇరుకున బడియున్నారని నేనెరుగుచును. కోహటులో వారి ఆస్తిని పోగొట్టుకొనుటకు హిందువుల కిష్టములేదు. నేను సోకతాలీ గారును కాంతిలి కలిగించుటకు చేసినప్రయత్నము కొనసాగలేదు. ప్రధానులగు మహమ్మదీయ నాయకులెవరును యొద్దకు రానేలేదు. ఇకముందైన యింత త్వరలో మాప్రయత్నములు నెరవేరనను సమర్థము నాకేవియును లేదు. కావున హిందువులు తమ కనుకూలమైనరీతిని చేయుటయే యుచిత మని నాకు తోచుచున్నది. ఒక్కమాటమాత్రము నేను చెప్పచున్నాను. మీ అత్యగౌరవమునకును ప్రతిష్ఠకును భంగము కలుగని వద్దరిని మహమ్మదీయులు మిమ్ములను స్వీకరించువరకును మీరు కోహటుకు వెళ్లగూడదు. ఈ ఉపదేశము ధనికలకు తప్పక తప్పినవారి కందరికిని ఆమోదకరముగా నుండ దని నే నెరుగుచును. రావల్పిండిలో నున్న కోహటు హిందువులు నిరాధారులుగా నున్నారగాని ధనికులుగా లేరు. నే నీ విషయమును పండితమదనమోహన మాలవ్యాగారికి తెలిపితిని. మాలవ్యా గారు మొదటినుండియు వారి కాధారముగా నున్నారు. ఆయన ఉపదేశమునే వారనుసరించదగును లాలా లజపతి రాయగారు రావల్పిండి వచ్చిరిగాని ఆయనకు జ్వరము వచ్చినందున తేనలేకుండ నుండిరి. నేను నిష్క్రియాజుడనైతిని. నాపై నాధారపడి యుండుటవలన లాభములేదు. వారు రావల్పిండి వాస్తవ్యుల సహాయమునకే నేవో యొకవృత్తిని చూచుకొని జీవించదగునని నేను సూచించెద” అని మహాత్ముడు వ్రాసెను.

(అ. శ్రీ.)

ఒక రాజద్రోహపు కేసు

పోలీసునలుయున స్పెక్టరు చంపుట

సముయన స్పెక్టరు ప్రభుల్ల కుమారరాయగారు మానికు తోలా బాంబు కేసులో కొంతమంది ముక్తాయాలను ఆరెస్టుచేసి రను కారణమున వారిమిత్రుడగు ప్రేమానందదత్తు యన స్పెక్టరును తుపాకితో కాల్చెనని కేసుచేయబడినది. చిటగాంగు జడ్జికోర్టులో జూరరులందరను ముద్దాయి నిర్దోషియని ఏకగ్రీవముగా తెలిపిరిగాని జడ్జి సమ్మతింపక ఈ కేసును హైకోర్టుకుపంపెను. హైకోర్టువారు ముద్దాయి నిర్దోషియని నిశ్చయ చేసిరి.

(అ. శ్రీ.)

శ్రీయల్ల మంద కోటప్పకొండ

తిరునాళ్లు

లింగార్చనవసతులు

ఆంధ్రదేశమునను ప్రసిద్ధిగాంచిన కొండపిట్టి నీమయందు నరసరావుపేట తాలూకా ఎల్లయంద గ్రామమునకు సమీపమున కొండయందు కోటేశ్వరునకు మహాశివరాత్రికి ప్రభుగట్టుకొనివచ్చి ఉత్సవములు జరుపుట ఆదరకును తెలిసి యేయున్నది. శివభక్తులు కొండపైకెక్కి లింగాభిషేకము జేయుటకు కొన్నియిబ్బందులుగలవు. ఏదెట్లున్నను క్రిందనే ఆంధరులు లింగాభిషేకము జేయుట కేర్పాటుజేయవలెనని శత్రుపాల ముందుటంచేసి శ్రీ కోటేశ్వరుని అనుగ్రహమువల్లను రాతవరుల ఈవిచేతను గతవత్సరము నర్వధ బాణలింగమును ప్రార్థన జేసిరి. ఇనటచాతుర్వర్ణ్యములవారును నేనింపవచ్చును. అభిషేకముల జేయవచ్చును. ఇందులకు దేవాలయమునుగూడ నిర్మింప నుద్దేశించియున్నాను. ఇందులకు 12 వేల రూపములు గావలసియున్నవి. నిత్య మభిషేక వైభవములు జరుగవలసియున్నది. శివరాత్రియంత్రపు మహాదేవుగత్రమునకు శ్రీ వేలరూపములు పట్టును. ఇందులకు ధనసహాయ మావశ్యము. శివరాత్రిసమీపించుచున్నది దానకర్ణులగు వారు యిందలకు సహాయము జేయ ప్రార్థించుచున్నాను.

ఇట్లువిన్నవించు విధేయుడు

గుడిపాటి అయ్యంబోలు

సోదరులను జూరి గెజెటు

లోకల్ సెల్సుగవర్న మెంటు డిపార్టుమెంటు

కెప్టెన్ వాసుదేవ దీక్షిత్ సెంట్రల్ గౌరవ రాయపురం హాస్పిటల్ ఆఫ్ ది మిలీటరీ, తెలంగాణ ప్రభుత్వం కృష్ణా జిల్లా మెడికల్ ఆఫీసరు పనిచేయుటకు నియమింపబడిరి. రా.బి. ఎం. మురుగప్ప శ్రీకృష్ణారావు, చిర్రూరు సెంట్రల్ జైల్ గార్డులు మదరాసు కార్పొరేషన్ కౌన్సిలర్లుగాను రా. బి. ఎం. ఆర్. శ్రీకృష్ణ, ఎం. పి. శంకర్ గార్డులు మద్రాస్ సీటీ పబ్లిక్ వర్క్స్ డిపార్టుమెంట్ బ్రష్టులుగాను నియమింపబడిరి.

యం. దేవప్పకవిగారి ఆనంతపురం జిల్లా బోర్డు యంజనీరు పదవి కన్ఫిరమేషన్.

రామచంద్రపురం తాలూకా బోర్డు ఏరియాలో పంచాయతీ అర్డర్లు జరుగా ని. శేషగిరిరావుగారు, పెనుగొండ తాలూకా బోర్డు ఏరియాలో సి. రంగారావుగారు నియమింపబడిరి.

విశాఖపట్నం తాలూకా బోర్డు బి. సీతారామరాజు గారు బోర్డు ప్రెసిడెంటుగా ఎన్నికైనారు.

టి. జనబతుగారు 1 సంవత్సరం ప్రాజెక్ట్ మిషన్ క్లర్కు పదవి వరకు 600-20-900 శీతము మిడ బుట్టికారన్ పోస్ట్ పురగా నియమింపబడినది.

లాభాలు

రా. సా. పి. సంబంధమొదలియార్ మదరాసు స్టాల్ కాజుబోర్డు చీఫ్ జడ్జిగాను, ఏ. వెంకటరామయ్యగారు సెంట్రల్ జడ్జిగాను, ఎస్. రాఘవయ్యగారు తేల్చజడ్జిగాను నియమింపబడిరి.

ఎస్. పి. రామకృష్ణయ్య నాయకుగారు చిత్తూరు జిల్లా తిరుపతిలోని పి. పాపయ్యకుడుగారు ఆనంతపురం జిల్లా కదిరిలోని కె. నాగేశ్వరరావుగారు తాడిపత్రిలోని ఘాజుద్దీన్ ఖాన్ సాహెబ్ బహద్దర్ గారు గంటా జిల్లా బరంపురంలోని శ్యామ్ లో మ్యూన్సిపాలిటీగా నియమింపబడిరి.

చాచిలికొలను శేషగిరిరావు పంతులుగారు కర్నూలు జనరల్ డ్యూటీ డిప్యూటీ కలెక్టరుగాను లక్ష్మీరాజుపంతులు గారు ఆనంతపురం జనరల్ డ్యూటీ డిప్యూటీ కలెక్టరుగాను నియమింపబడిరి.

పబ్లిక్ వర్క్సులు

సెలవుకాగానే ఎం. పి. కృష్ణస్వామియ్యంగారు మదరాసు సర్కిల్ ఆసిస్టెంటు యంజనీరుగా నియమింపబడిరి.

ఎక్సైజులు

ఎస్. ఖాదిర్ మహమ్మద్ సాహెబ్ గారు ఆనంతపురం సర్కిల్ యిన్స్పెక్టరుగా నియమింపబడిరి.

ఇకంటాకులు

1925 మార్చి 1 తేదీనుండి కె. సి. వెంకట్రామయ్యగారు మదరాసు యింకంటాకు కమిషనరీకు పర్సనల్ ఆసిస్టెంటుగా నియమింపబడిరి.

మెడికల్ కాబు

ఆర్. పద్మనాభాచారిగారు మదరాసు మెడికల్ కాశీ లో ఆసిస్టెంటు ప్రాథమిక ఆఫీసర్-మెడికల్ గా నియమింపబడిరి.

విద్యా కాబు

ఆర్. లిటిల్ హేల్స్ గారి ప్లానే రాబర్ట్ బార్డి గ్రేడ్ గారు మదరాసు డైరెక్టర్ పబ్లిక్ ఇన్స్ట్రక్షన్ గా మరల అర్హుల పద్ధతులకు నియమింపబడిరి.

ఆర్. లిటిల్ హేల్స్ గారు యిండియా ప్రభుత్వమునకు ఎడ్యుకేషనల్ కమిషనరుగా నియమింపబడినది.

* * *

మదరాసును విభాగించుట

రెండు ఎన్నిక భాగాములు-

ఉత్తర భాగము - దక్షిణ భాగము

మదరాసు ఎలెక్టోరల్ రూల్స్ లో 4 రూల్స్ ప్రకారము గల అధికారమునుబట్టి మదరాసును మెంటువారు యాక్రిండి రిగ్యులేషన్ ప్రకటించుచున్నారు. మార్చి నెల 1 తేదీలోగా అత్యంతముగాని సలహానుగాని తెలుపవచ్చును.

రిగ్యులేషన్ చిత్తు

ఈ రిగ్యులేషన్ మదరాసు సీటీ నాన్ మహమ్మదన్ అర్బన్ కాన్సిల్ యొక్క డివిజన్ రిగ్యులేషన్ అని పిలువబడును.

మదరాసు సీటీ నాన్ మహమ్మదన్ అర్బన్ కాన్సిల్ యొక్క రెండు ఎన్నిక భాగాలుగా భాగించబడును. (1) మదరాసు సీటీ ఉత్తర ఎన్నిక భాగము (2) మదరాసు సీటీ దక్షిణ ఎన్నిక భాగము. మొదటి భాగములో మదరాసు సీటీలోని మొదటి 16 డివిజన్లు ఉండును. దక్షిణ భాగములో అనగా 2 భాగములో మిగతా డివిజన్లు ఉండును. ఈ రెండు భాగములకు భాగమునకు 2 చొప్పున మొత్తం సెన్సు కోసవలెను. అందులో 1 ప్రాప్య జేతరులకు ప్రత్యేకింపబడియున్నది.

* * * * *

ఈ క్రిందివారికి ఎన్నికలను హక్కు యివ్వవలెనని గింపబడినది. వీరికి ముందు ఎన్నికలనుబట్టియు. సి. యి. వుడ్ (మదరాసు) బి. పి. దేవరాజులనాయుడు (కడప) శ్రీమంత్ అభిమాన్యపట్నయ్య మహాశయో (గంజాం) డి. వెంకటేశ్వరరాంధాస్ సి. ఆర్. పార్థసారథయ్యంగార్ (చిత్తూరు) జి. కుప్పసామిచావరి, కె. శేషరెడ్డి, పి. ప్రకాశరావు (గుంటూరు) టి. ఆర్. వెంకటేశయ్యర్ (మదరాసు) కె. వ్యాసరావు (మదరాసు).

* * * * *

మదరాసు ధర్మాదాయవట్టు 6 సెక్టర్ క్లాజ్ ఏ ప్రకారము ప్రభుత్వమువారు హిందూ ధర్మాదాయవట్టు కమిషనర్ బోర్డును నోకబోర్డును యారాప్తమున కంఠయు (మదరాసు తప్ప) మదరాసు ముఖ్యస్థానముగా ఏర్పాటుచేయబడినది.

వైయట్ట 8 సెక్టర్ నో కె. సెక్టర్ ప్రకారము బి. బి. సర్ టి. సదాశివయ్యగారు యాబోర్డుకు ప్రెసిడెంటుగా నియమింపబడిరి.

కలకత్తా కార్పొరేషను

సభలో ప్రభుత్వమువారిచే క్రొత్త కమిషన్ లెను (కాంటినియంట్ బిల్డింగ్ గట్టులకై వీరి సలహానుగోరును బంపినవివేదిక విమర్శించిరి. కలకత్తా వారి కంఠ ఖరీదగు వంటెన యనవసరము లేదని, కార్పొరేషనుచే నియమింపబడిన సంఘము వారు తెలిపిరి.

బార్డునుగారు సంఘమువారిసలహా నంగీకరింపంగోరును నంతఖరీదుగల వంటెన యనవసరము లేదనియు, వారికిగావలసినవి. తేలికఖరీదులో కాగల రెండుమూడు స్థలములందు వంటెన లని యుం తెలిపిరి. కోట్ల కొలదిరూపాయలను ఖర్చుపెట్టుట యనవసరమనియు, సీ రివ్యూను కాసనసభలోనికి వచ్చినపుడు, ప్రజా ప్రతినిధులు ద్రాస్టిక్ రినియం తెలిపిరి. రాయి లలిత కుమార మిత్రగారు గూడ నాయుడైకొనుకనే జేబుబరిచి.

రెంగాలు చేబుర్లు ఆఫ్ కామర్సు పక్షమున మార్గము గాదు మట్టాడు ప్రభుత్వమువారు ఫలానివంటెన కట్టెనుని నిశ్చయముగ తెలియపరచలేదనియు పట్టి వంటెనయే గట్టున కట్టెము మున్నుండెట్ల ప్రజాభిప్రాయము లేనిదే యట్టిదే చేయు వద్దనియు తెలిపినట్లు తెలిపిరి. ప్రజ పన్ను నిష్పక్షేదనియు దీనికి తగు ధనమును భరింపలేదనియు తెలిపిరి. ఉపాధ్యక్షుడు. మీరు కాళ్లనుండి రక్తమును విడగలరుగా?

మార్గము. ఎల్లప్పుడును గాదు. కలకత్తాలో నట్లుబిందుటకు పిలుచెడు. ఫిలిప్సుగారు క్రైస్తవు యసానియేషను వారి యుద్దేశ్యములగుడ చేబుర్లు ఆఫ్ కామర్సు వారియుద్దేశ్యములతో నేకికవింపెనని తెలిపిరి. ఇతరులను ధనమును వారే గాని తా మిచ్చున దేదయు లేదు. గావున ప్రస్తుత మిట్టి ఖరీదుగల దానికొక కూసించుట యసందర్భము.

హెచ్. యస్. జోషుగారు ప్రస్తుతమున్న వంటెనను బానిశేయుటకును క్రొత్త వి రెండుమూడు చతుకవి గట్టులకును సలహాజేసిరి.

తిర్వానమునెగ్గను. ఉపసభ్యమువారంత ఖరీదుగల వంటెనవలదని జేసిన సలహా యంగీకరింపబడినది.

వీరులకును మధ్యను తరగతులవారును నివసించుటకు వీలగు యిండ్లనుగట్టుటకు విధానము కయారుజేయుట కొక యుపసంఘమును కార్పొరేషనునా కేర్వవలెనని.

వైదులో నాటకమాడుట

వైదిలగు స్త్రీలు నాటకమాడిరి

వార్డు నెవర్నూలు చెరసాలలో వైదిలవనోపమున కొక నాటకము నాడింపబడినది. వైదిలలో ఒక స్త్రీ ఆనాటకమును వ్రాసెను. స్త్రీలే వేషములుజేసి నాటకమునాడిరి. వైదులలో నాటకమాడుట కిదియే తొలిసారి. (అ. బ. పత్రిక.)

హరికథా కాలక్షేపము

ప్రయాగ సంగమేశ్వర శాస్త్రిగారి

అద్భుత కౌశల్యము

ఆంధ్రదేశమున హరికథా కాలక్షేపములను జరుపుట అందు శ్రీ ఆదిభొట్ల నారాయణరామగారికి గల పేరవరికిని లేదు. వాడువానికథలే వారు జెప్పెడివి. అధునికహరి కథలకు అనుసరణీయముగ నుండెను. బాలాజీవాసు, బాలకృష్ణ వాసుగార్ల హరికథలను వింటిని. ఆనృత్యగానతాళమేధావులను వినిగని చాల వత్సరములయిన పిదప శ్రీ సంగమేశ్వర శాస్త్రిగారి హరికథాకాలక్షేపమును గుడివాడలో విన్నపును నేనే గాక అందరును తన్మయత్వముజెంది హరినామచింతనాపరవశులైన నతిశయోక్తిగాదు. గాన మాధుర్యము, తాళము, లయజ్ఞానము ఆమోఘముగ నుండెను. రుక్మిణీకళ్యాణముకథ. శ్రీ కృష్ణుని లీలలను వర్ణించుటయందు శాస్త్రిగారు చక్కని పాండితీ ప్రకర్షణను జూపిరి. మధ్యలో కథలను జెప్పటయు అయ్యవివారిత కథక మహాలక్ష్మి నుండుటయు సరసముగ నుండెను. లోకవైదిక జ్ఞానములను వీరికి గలవని తత్కాలక్షేపానసరమున చెబునొస గల్గితిని. వియనున పిన్నలయ్య యింకటికెక్కిని సంపాదించగల్గిన వీరికి పూర్వజన్మ సంస్కార ముండెనని యే న నమ్మ వచ్చును. ఆంధ్రదేశ మిట్టి హరికథలకు ప్రాతానా మోసగి యొక నభివృద్ధిజేయుట ధర్మమై యున్నది.

ఆహరికథాకాలక్షేప సందర్భమున మార్గంకునిగూర్చి చెప్పకవిడువజాలను. విదాలి కాపురంబును గానమృదంగ ప్రావిణ్యమును సంపాదించిన వంశజులు అనుబ్రహ్మశ్రీ వార కాసి బ్రహ్మయ్యగారి తమ్ముల మృదంగమును వాయిందిరి. ప్రభువును చిన్నతమ్ముడు వాయిం చెను. తుద కొక అరగంట సేపు ఘంటయ్య శాస్త్రిగారు ఆద్యుత్ ప్రావిణ్యమును ప్రదర్శించిరి. చెన్నపురియందును దక్షిణదేశమునను పేరుగాంచిన అలఘునంది గారివార్డుమును వినియున్న పిదప ఘంటయ్య శాస్త్రిగారి వార్డు మును విన్నపుడు నాశేమియును భేషముగాన్పింప లేదు. అంతటి మృదుత్వము మాధుర్య ముండెను. ఆంధ్రదేశమున గాన ప్రవీణు లును సుబ్రహ్మణ్య మార్దంగికులును గలరని దాక్షిణ్యత్వములకు దేశ మంతటను తెలియజేయుటకు చెన్నపురిలోని ఆంధ్రపథ పూజకొని శనిజేయనని నమ్మకను.

(ఒకవిలేఖరి.)

వైష్ణవ యువతీ యుకులు

క్రైస్తవమత మవలంబించిరి

చంపకం, కృష్ణస్వామియ్యంగారు, అను యువతీయువ కులు తెంగళూరులో క్రైస్తవమతమును స్వీకరించి సారమ్మ బార్డివానపు అను పేరుపెట్టుకొనిరి. ఆనాడే సారమ్మవివా హము గూడ జరిగినది. పి. జే. చెరియను ఆమెనాత దామెను పెండ్లి యాడెను. చంపక, కృష్ణస్వామిగార్ల ద్విదకు సోదరి సోదరులు. వీరి తండ్రి స్వామియ్యంగారు గొప్ప కంట్రాక్టరు అని యొకరు వ్రాసిరి.

అతిమాత్ర వ్యాధికి అద్భుతమైన నివారిణి

తిరునల్వేలిజిల్లా, కృష్ణాపుర నివాసియును, ప్రస్తుతము చెన్నపట్టణ, అర్బినియన్ వీధిలో, నెం 72 రు గృహమునందు శ్రీమంత్ పండితస్వామి శ్రీనివాస అయ్యంగారు వారు తన అద్భుత ఔషధములచే వ్యాధి భుజితు చేయు చికిత్స వలన అయ్యుల్లెద ఔషధముల ఖ్యాతిని పొందుచేసిరి. వారు చేయు చికిత్స పద్ధతులను నేను స్వయముగా చూచుటకు ఆవ కాశము కలిగినది. వారు అతిమాత్రవ్యాధిని అద్భుతముగా కుదిర్చిరి నాస్యానుభవము వలననే చెప్పగలను. మిక్కిలి కఠిన పథ్యము లేకను, కఠినము సరసము కాకుండను, 10 దినముల లో మాత్రమునందుండిన తీవ్ర పూర్తిగా కుదిర్చిరి. మరియూ మాయాగా నుండు తీవ్రకంఠె తగ్గినది.

పి. ఎస్. కృష్ణారావు బి. ఎ. బి. ఎల్. హైకోర్టుజ్యూజు, రావుబాదూర్ చెన్నపురి శాసనసభసభ్యుడు, జిల్లాబోర్డు అభ్యుదయ 18-4-25

వారి సలహాకట్టము రు. 15-0-0

ప్రేతుకాన్నిలు ఎన్నిక

శ్రీనివాసశాస్త్రిగారు ప్రేతుకాన్నిలు సభ్యత్వ పదవికి రాజీనామానిచ్చుటచే, ఎన్నికలు త్వరలో జరుగనున్నవి. ఆంధ్ర స్వరాజ్య సంఘాధ్యక్షులుగూ, వేమవరపు రామదాసు పంతులుగారు, స్వరాజ్య సంఘములచే ఆధ్యక్షులు గ. నియమితులయిన సంగతి తెలిసియేయన్నది. వీరు ఆంధ్రదేశము నందు చిరకాలమునుండి రాజకీయ సమావేశములలో పాల్గొనుచు, జాతీయవాదులుగనుండి సేవముచుండిరి. అఖిలభారత సమావేశములందు వీరు ప్రాధుఖ్యత గాంచుచున్నారు. కాంగ్రెసుపక్షమున శాసనసభా వ్యవహారములందు పాల్గొనుటకు, స్వరాజ్యపక్షమున కధికారముగలదు. గాంధీ-దాసు ఒడంబడికవలన కాంగ్రెసునందలి ఉభయపక్షముల వారును, మనఃస్ఫర్థులను విడనాడి ఒకరి కార్యముల కొక రక్షపదకుండు, నిర్మాణకార్యక్రమమును శ్రద్ధతో నిర్వహించుట యవసరము. శాసనసభా ప్రవేశోపయోగమునందు విశ్వాసముగలిగి ఎన్నికలలో పాల్గొను వోటరులందరును పంతులుగారి కనుకూలముగ వోట్లవేచ్చి, జాతీయవాదులపట్లను కాంగ్రెసుపట్లను గౌరవము జూపుట ధర్మము. సామాజ్యశాసనసభయందు కొనసాగి చట్టములను, ప్రేతుకాన్నిలుసభలోబెట్టి ప్రభుత్వమువారు అంగీకరింపజేయుచున్నారు. ప్రేతుకాన్నిలుసభకు ప్రభుత్వసభయను నామాంతర మేర్పడియున్నది. సామాజ్యశాసనసభకన్న ప్రేతుకాన్నిలు సభవారి కెక్కుడు అనుభవముగలవారనియు, విషయముల నెక్కుడు దూరదృష్టితో పరిశీలించెదరనియు, నర్. బి. య్. శర్మగారు నుడివియుండిరి. ప్రభుత్వ సభ్యుల పొగడగనుటకు కారణమేమియో యూహింపవచ్చును. వారి పనులకు ప్రేతుకాన్నిలు సభ మిగుల యనుకూలించునని స్పష్టమగుచున్నది. ప్రజాభిప్రాయమును ప్రతిఫలించజేసేది సభ్యులు చాల యరుదగుటచే, ప్రేతుకాన్నిలు సభయందు బాత్తుగ కదలిక లేకున్నది. రామదాసు పంతులుగారి బోలు సభ్యులు బ్రవేశించుచో, క్రొత్తకదలిక గలుగవచ్చును. కాంగ్రెసు పక్షాభిమానులు తమ ఓట్లను రామదాసు పంతులుగారికిచ్చి వారికి ప్రవేశము గలిగించినయెడలను కాంగ్రెసుపక్షవాదులను ప్రేతుకాన్నిలునందు ప్రతిపాదించుట కవకాశము గలుగగలదు. ఓట్లన్నియు చెన్నపురిలో రిటర్నింగు ఆఫీసరుగారికి 23 వ తేదీలోగా చేరవలయునని ప్రకటించబడెను. కాలవ్యవధి తక్కువన నుండుటచే ఓటరులు త్వరపడుట యావశ్యకము.

కోహటునమస్య

కోహటునమస్య యంకను పరిష్కారము గాలేదని, మహాత్ముని వ్యాసముబట్టి గ్రహించుట కెంతయు చింతించెదము. మహాత్ముడును మోకతాలయు హిందువులకును మహమ్మదీయులకును మధ్య గుదుర్ప నెంచిన పరిష్కారమునకు కోహటు మహమ్మదీయులు తోడ్పడుకుండుట, శోచనీయము. అనుకూలమగు పరిష్కారము జరిగినగాని, హిందువులు కోహటుకు వెళలగూడదని, మహాత్ముడిపైకిని హితము సగుచున్నాడు. కాని ఇండ్లను వాకిండ్లను వదలిబెట్టి నిరాధారులై యున్నవారు చిరకాలము స్వగృహములను విడచిబెట్టుట మిగుల కష్టము. వారికి జీవనము దొరకుట సులభముగాదు. కానిశరీరకష్టముపై జీవించి, ఆత్మశారవమును నిలుపుకొనుటయే ముఖ్యమని తలంచువారు తుదకు విజయము గాంచకమానరు. వీరికి హిం

దూసంఘము తోడ్పడుట ముఖ్యము. ఇకముందును నను మహమ్మదీయులు దూరమాలోచించి, దేశ నాయకులహితము నాలకించుట ముఖ్యము. మహమ్మదీయులకు ఆపత్సమయమున మహాత్ముడు జేసిన సహాయమును మరియొకరు సలిపియుండరు. హిందువులును మహమ్మదీయులును ఏకమగుటకై మహాత్ముడు సలిపిన కృషిని మరచుట, కృతఘ్నత యగును. అట్టి నాయకుడు మహమ్మదీయులపట్ల ద్వేషము వహించియున్నటుల, నెవ్వరును, భావింపజాలరు. మహమ్మదీయ ప్రముఖులు దూరమాలోచించి, మహాత్ముని హితము నాకర్ణించి, హిందువుల ద్వేషమునుబాపి, దేశసాభాగ్యమును చేకూర్చుట ధర్మము.

నూలుచందా

నూలుచందాను, మద్రాసునందలి ఆంధ్ర తమిళకాంగ్రెసుసంఘములవారు రామోదించి, కాంగ్రెసుసభ్యుల సభికముగ జేర్చుటకు నిశ్చయించిరి. కేవల తీర్మానములవలన విశేషలాభ ముండదు. కాంగ్రెసునాయకులు తాము వడుకుచు, ఇతరులను వడుకునటుల జేయవలయును. సభ్యుల నెందర జేర్చిన సంతకాలు జేరుచుండును. కద్దరునిర్మాణము కిది తోడ్పడును. నూలువడుకు క్లబ్బులను స్థాపించి, పలువుర నాకర్ణించుచో విశేషలాభ ముండును. ఒకరిని జూచి మరియొకరు కార్యోత్సాహము జూప నేర్తురు. మొదటివాయిదా చందా మార్చి ఒకటవతేదికి కాంగ్రెసుఆఫీసులకు జేరవలయును. కాలవ్యవధి ఎంతయోలేదు. కాంగ్రెసునందు జేరుటయనిన, ప్రతివారిపైనను కొంత బాధ్యతగలదు. ఈమాత్రము బాధ్యతనయినను ప్రజలు నిర్వహించునెడల, స్వాతంత్ర్యక్రియదయించును. స్వతంత్ర్యము విశ్వాసముగలుగును. అనుకూలవాతావరణము చేకూరును. అనతికాలములో స్వరాజ్య సిద్ధి గలుగును. కాంగ్రెసునందలి ఉభయపక్షములవారును యీ విషయమై శ్రద్ధవహించి, నూలుచందా ఏర్పాటును జయప్రదముగ నిర్వహింప ప్రార్థితులు. ఆంధ్రు లీమారు ఎక్కుడు శ్రద్ధవహించి తొంటికిర్చి నిలుపుకొందురని తలంచెదము.

పటేలుగారి సభినందించుట

రాజ్యప్రతినిధికి జరిగినవిందులకు పటేలుగారు వెడలనందులకు, బొంబాయి కాన్ఫరేన్సువారు వారి సభినందించుచు తీర్మానించిరి. పటేలుగారి చర్య ప్రజాప్రతినిధుల వాంఛల కనుగుణ్యముగ నున్నదని, యిందునుబట్టి గ్రహింపవచ్చును. పటేలుగారు తాము ధర్మమని నమ్మినదానికొరకు నిలచి బనిచేసిరి. అనసరమయినపుడు, గౌరవోద్యోగపదవికి రాజీనామానిచ్చిరి. కార్యకేషను వారు వీరిదైర్యమును ప్రశంసించి, మరల వీరినే అధ్యక్షులుగ నియమించిరి. నేడు వీరి సభినందించుటచే, బొంబాయి కాన్ఫరేన్సువారికి దేశ స్వాతంత్ర్యముపట్ల ఎంతటియభిమానముగలదో, గ్రహింపవచ్చును. ఇతర కార్యకేషనులుగూడ వీరి మార్గము నవలంబించి ప్రజాభిమతమును గౌరవించుట మేలు.

నిదేశవార్తలు

డాన్ నివేదికము

ప్రతిసంవత్సరము ఇయ్యవలసిన మొత్తము

బ్రిటీషువారి యభిప్రాయము

లీడ్స్, ఫిబ్రవరి 11:— డాన్ నివేదికములో శిష్టబడిన జర్నలులిచ్చి సొమ్ము అంతమంచి ఆస్తిగాదని బ్రిటీషువారు దలంచుచున్నారని ప్యారిసులో అనుకొనుచున్నారు. కాని ఇంగ్లండులో బ్రిటీషుప్రభుత్వమువారు జర్నలులు ఇచ్చి మొత్తము చాలమందిననున్నారు.

ప్రతిసాలన సొమ్ము ఇయ్యవలెనని ఫ్రెంచివారిని అడుగుటకు బదులు, డాన్ నివేదికప్రకారము జర్నలులు ఇచ్చినను ఇయ్యకపోయినను, డాన్ మొత్తములో తనువాటాను ఫ్రెంచివారు బ్రిటీషువారి కిచ్చివేయవలెననిరి. జర్నలులనుండి రాబట్టిన మొత్తమును మిత్రమండలి గ్రేటుబ్రిటను కీయవలసిన మొత్తమును దగ్గించుటకు ప్రయత్నించెదరుగాన డాన్ ఏర్పాటులు చక్కగ అమలుజరుగుటకు బ్రిటీషుప్రభుత్వమువారు ప్రయత్నించెదరు. అమెరికనుల కీయవలసిన మొత్తమునే గ్రేటుబ్రిటను గోరుచున్నది తనకీయవలసిన వారినుండి.

అయినప్పటికిని, డాన్ ఏర్పాటుప్రకారము ఇర్లబడు ప్రతిసంవత్సరపు మొత్తమును ప్రత్యక్షముగగాని, పరోక్షముగగాని గ్రేటుబ్రిటను అందుకొన్నను, దీని ననుసరించి గ్రేటుబ్రిటను అమెరికా కీయవలసిన మొత్తములో మార్పిడియు గలుగును. బ్రిటీషువర్తకము కొంతకాలము ప్రాదేశము 1000000, 2000,000 పనిలేని కార్మికుల కుపాధిని చాలకాలము గలగజేయవలసియున్నను గ్రేటుబ్రిటను అమెరికాకీయవలసిన మొత్తము తన ప్రజలనుండి దీయుచున్న పన్నుల మొత్తమునుండియే తీర్చివేయుచున్నది. యూరప్షియను మిత్రమండలికి సహాయము చేయుటకుజేసి యుద్ధముగము తే అమెరికాకు గ్రేటుబ్రిటను అసలీఫానుదాలను తీర్చుచున్నదని శిష్టక కప్పదు. లేనిచో గ్రేటుబ్రిటనుకు అవ్యాయమును గలుగజేసినవార మగుదుము.

క్రొయిడను విమానము

బ్రెజిలైన సంగరిని విచారించి అయ్యది అసంకృష్టికరముగ నున్నదని దేల్చిరి. దానిని యభివృద్ధిజేయ నిశ్చయించిరి. ఔమానికమంత్రివర్గమువారి ఏర్పాటులనుజేసిన ప్రపంచములో నున్న శత్రుల అన్నిటిలోను క్రొయిడనుశత్రు అత్యధుక్తముగ నుండుననుచున్నారు. సామాజ్య వైమానిక మంత్రివర్గమువారి అత్యధులగాని, ఉపేక్షలనగాని ఈయుద్ధము గలగలేదని విచారణసంఘమువారు నిశ్చయించిరి.

బరామతు బ్యాంకు మోసము

తదనంతరము

బెర్లిన్, ఫిబ్రవరి 11:—బరామతు బ్యాంకు మోసములో తప్పించుకొనుటకు కొన్ని కారితములను తనకు ప్రమాదము లేకుండ జేసికొనుటకు హెబ్బాపుగారు పారవేయటకు ప్రయత్నించుచుండెనని హెబ్బాపుగారిని అరెస్టుజేసిరి. ఇతని బ్రాహ్మ పక్షమునుండి వెళలగొట్టరలెనని బెర్లిన్ సాంఘిక ప్రజాస్వామ్యపక్షమువారు తీర్మానించిరి.

లండనునుండి ఇండియాకు వైమానిక పయనము

ప్రత్యేకము విమానములను ఏర్పాటు జేయుట లండన్, ఫిబ్రవరి 11:—2000 సుల్తముల శక్తిగల ఒక విమానమును ఉక్కుతో ఇండియా పయనమునకు నిర్మించిరి. 100 మైళ్ళు చొప్పున పయనము జేయునట్లు. వైమానిక సిబ్బందిని నలుగిరిని, 24 నుడు ప్రయాణికులను గొంపోవునట్లు. కర్పణ నట్లు విద్యుచ్ఛక్తి పరికరములు గలనట్లు.

బ్రిటిషు రాష్ట్రీయ సైన్యము

దాని ప్రాముఖ్యము

రీఫ్లెక్స్, ఫిబ్రవరి 11:—పైవర్తనమును గూర్చి యాద్య మంత్రియగు సర్ తిమంగిని రింగుటనుగా రిట్లు తెలియజేసిరి. రాష్ట్రీయ సైనిక సేనను సదా హెచ్చు జేయుమందు. యుద్ధసమయమున ఈ సైన్య మొక్కటియే నిబృంభించునది. మంచి యుద్ధమునచ్చిన ముందు ఈ సైన్యము మాత్రమే అధినితముల కగును. 1914 కంటే కెక్కులకు సైన్యము రిజిస్ట్రు సైన్యము చాల తక్కువగ నున్నది. ఇప్పుడు దీనిని హెచ్చుజేయవలసికపు ఈ భారము గౌరవమంతయు రాష్ట్రీయ సైన్యముమీద బడుచున్నది.

యువకులు అందరును ఈ సైన్యములో చేరవలెను.

యుద్ధముల వాక్యములనుబాడ ఇంకొక యుద్ధమునచ్చిన రిచివరు సైన్యమునంటి సైన్యమును ఏర్పాటుజేయుట కవసరమందని ఈ వినింగున్యాయపత్రిక వాకొనుచున్నది.

బ్రిటిషు వర్తకము

హెచ్చుపగుమతి దిగుమతులు

రీఫ్లెక్స్, ఫిబ్రవరి 11:—జనవరిలో బ్రిటిషు ఎగుమతులు 69,000,000 పౌనులు. నిరీడిమాసములో 64000000 పౌనులు మాత్రమే. ఈ సంవత్సరము దిగుమతులు 129000000 పౌనులు నిరుడు 101000000 పౌనులు మాత్రమే.

ప్రభువుల సభ

ప్రభులుగూడ కూర్చుండుటకు చట్టము

రీఫ్లెక్స్, ఫిబ్రవరి 11:—ప్రభువులసభలో ప్రభులుగూడ కూర్చుండుటకు ఆవకాశముండవలెనని ప్రభువులసభలో ఆఫ్ఫరు ప్రభు వొక చట్టమును ప్రవేశపెట్టిరి. మొదటిపర్యాయము దానిని చదివిరి.

జాతి సమితి స్థానమును

మార్చదలంచలేదు

రీఫ్లెక్స్, ఫిబ్రవరి 11:—కామన్సుసభలో జాతిసమితి స్థానమును జనీవానుండి అందరకును సమీపములో నుండునటులను మంచి తీర్మానమును మార్చరాదా యని బ్రిటిషు ప్రతినిధి యడుగ, జాతిసమితిసభ్యులు తమస్థానమును ఇంకొక చోటునకు మార్చదలంపుతో తేరనియు తాము దానిని మార్చుటకు నూచించ జలంపలేదనియు విదేశాంగసహాయమంత్రి ప్రత్యుత్తరము నిచ్చెను.

తరువాత అదనపుమండిపులనుగూర్చి చర్చించిరి.

ఆఫ్రికా సంరక్షక రాజ్యములు

మార్పుట

బ్రిటిషువైఖరి

రీఫ్లెక్స్, ఫిబ్రవరి 11:—స్వాతంత్ర్యము, బుకనాలందు రాజ్యములను దక్షిణఆఫ్రికా ప్రభుత్వమువారికి స్వాధీనముజేయుటకు రాజుబారములు జరుగుచున్నవాయని ప్రభువుల సభలో బక్స్టన్ ప్రభువడిగను.

ఈవిషయమై హెర్జిజాగు అమాత్య శేఖరునకు రాయబారులకును ఈవిషయమై జరిగినది తొల ప్రభుత్వములను బట్టి ఏయభిప్రాయమును నిశ్చయముగ జేపుటకు వీలులేదని అన్వేష ప్రభువు బహుద్విరి.

ఈ ప్రశ్నకు అసలు నిజరూపమును బాల్చునటులజేసిన చో శ్వేతముఖులయొక్కయు, దేశీయులయొక్కయు యభిప్రాయమును పూర్తిగ కనుగొని పరిచేపెదరిరి.

సింగపూరు నౌకాశయము

రీఫ్లెక్స్, ఫిబ్రవరి 11:—మొదటబెట్టుటకు ఏర్పాటుజరుగుచున్నది కామన్సుసభలో బ్రిడ్జిమనుగారు హ్యూనసుగారిడిన ప్రశ్నకు ప్రత్యుత్తరము నిచ్చిరి.

తంజీరు ఒడంబడిక

క్రొత్త పరిపాలనపు టెర్మాటులు

రీఫ్లెక్స్, ఫిబ్రవరి 11:—సురాశోపశ్చేదక ప్రత్యుత్తరము నిచ్చుచు ఇటీవలనే తంజీరులో క్రొత్తపాలనమును ప్రవేశపెట్టుటలో చాలవగకు పంచి ఏర్పాటులు జరిగినవియు ఇది త్వరలోనే అమలులోనికి వచ్చుననియు విదేశాంగ సహాయమంత్రి ప్రత్యుత్తరమునిచ్చెను.

నౌకానిర్మాణము

క్రొత్త 5 నౌకలను గట్టుట-వాటిఖరీదు

రీఫ్లెక్స్, ఫిబ్రవరి 11:—ఇప్పుడు క్రొత్త 5 గట్టునున్న 5 నౌకలకు 1500000 నుండి 2000000 పౌనులనునీ కామన్సు సభలో తెలియజేసిరి. అవి పూర్తి అయినవాటినుండి 15 సంవత్సరములకు పనిజేయగలవనిరి. ఎచ్చేసంవత్సర మాసాకులు పూర్తియగును.

రెయిసుాలుగారు

అగడియకు గొంపోబడిరి.

బర్మాదేశము

నాగా బానిసలు

విముక్తిని గలుగజేయుదనుట

లండన్, ఫిబ్ర 11:—నెయింగుక్యాయకు సర్ హార్గర్డు బట్లరుగారు బోయిన సందర్భమున డెయిలీ టెలిగ్రాఫు పత్రిక ఇట్లు వ్యాఖ్య యొనర్చుచున్నది. బట్లరుగారి యువన్యాసము నాగావజులకు అరుచికరముగ, కొపముగ నుండవచ్చును. కాని వీరికి తమ బానిసత్వమును వదిలించుకొనుటకు బర్మాప్రభుత్వము సహాయము జేసెద మని తెలియజేసిన సంగతి కొంతవరకు కొపమును తగ్గించును. దీనిమొత్తము అంతగొప్పమొత్తముగ నుండజాలదు. ఏదెట్లున్నను బ్రిటిషుప్రభుత్వమున్న ప్రదేశములందు ఇట్టి బానిసత్వము ఇంకను ఉండుటకు తగినకారణము గన్పించదు. అందుచే ఈజిప్టులో ఉపేక్షజేయక బానిసత్వమును తొలగించవలెను.

స్కాటిషు దేవళపు చట్టము

ను కామన్సు సభలో రెండవసారి ప్రవేశపెట్టిరి. దీని యుద్దేశ్యము దేవళపుసామ్రామాద అధికారము నెక్కువజేయుటయే ఈ చట్టమును 282 మంది అనుకూలముగను 110 మంది ప్రతికూలముగను అంగీకరించిరి. రెండవ పర్యాయము గూడ ఈ చట్టమును సభవారంగీకరించిరి

స్టోడి

మన్యోజనిగారును పొపును ఒడంబడిక జేసికొనవచ్చుననియు ఆపు పొపు ప్రపంచ మంతయు సంచారము సల్పునన్నుననియు తెలియచున్నది.

పెరిషియాలో రషియా ప్రతినిధి

టెహరాన్, ఫిబ్రవరి 12:—పెరిషియానుండి 4 లేదీని రిమానములో బయలుదేరిపోయిన రషియా ప్రతినిధి మరల టెహరానుకు రివిగ వచ్చెను.

నేత పరిశ్రమ

తక్కువ కాలము పనిజేయుట

లండన్, ఫిబ్రవరి 10:—అమెరికను ప్రతిని వడుకు యంత్రాలయములో తక్కువ గంటలకు పనిచేయుటకు బహుళ సంఖ్యాకులు అంగీకరించవలె నని మాంచెస్టరు సభ్యులువారు తెలియజేసిరి. 18 లేదీనుండి 39 3/4 గంటలనుండి వారమునకు 38 గంటలు పనిచేయవలె ననుచున్నారు.

ప్రెంచి పన్నులు

పార్లమెంట్, ఫిబ్రవరి 11:—హెచ్చించ పనిజేసంతవరకు పన్నులకు హెచ్చించితిమి. ఇంతకంటే హెచ్చుజేయుటకు వీలులేదనియు అట్లుజేసిన ఆధార మోపము గల్గుననియు ఆర్థికమంత్రి తెలియజేసెను.

స్థాకుసతికి

ఇతరులకు నివాళుములు

లండన్, ఫిబ్రవరి 11:—ఆంగ్ల సర్వారు హత్తుకు ఈజిప్టు నుండి నమూనాజేసిన అవరాధములో మిగిలిన 600000 పౌనులును ధౌక్యాగ్యములకు ఖర్చుపెట్టవలెనని నూడూను ప్రభుత్వమునకు కామన్సు ప్రభుత్వమువారు తగవు జేసిరి.

ఈ అవరాధములో స్థాకుసతికి 40000 పౌనులును, ఆతని అంగరక్షకునకు 3000, మోటారు దొంగిలొనికి 5000 పౌనులను ఇచ్చిరి.

పలసైను హౌకమిషనరు

సర్ హాన్ స్వామ్యులుగారి స్థానే పలసైను హౌకమిషనరుగ ఎవరిని నియమించెదరో ఇంతవరకు జేలలేదు. సర్ హాన్ లాయడ్ గారిని గాని జేలునుగారినిగాని నియమించెద రనుట అసత్యము.

యూదులయందుగాని ఆరబ్బులయందుగాని పక్షపాతము లేనివారిని నియమించెదరని తెలియచున్నది.

గ్రీకు మతగురువును

వెడలగొట్టుట

అమెరికను వైఖరి

వాషింగ్టన్, ఫిబ్రవరి 11:—గ్రీకుమతగురువుప్రభుత్వమువారు జేసికొన్న ఒడంబడికకు యునైటెడ్ స్టేట్సువారు కత్తెలాగారు. వారికి సంబంధములేదు. అట్టి ఎడల ఆ ఒడంబడికను అర్థము జేసికొనుటలో ఆరెండు ప్రభుత్వములకు భిన్నాభిప్రాయము గల్గినపుడు యునైటెడ్ స్టేట్సు, జోక్యము గలుగజేసికొనరాదు. కాన ఈతగవులో యునైటెడ్ స్టేట్సు ప్రవేశించరాదని హ్యూజెస్ గారు నెనెటరు పీఠముగారికి తెలియజేసిరి.

ఈవిషయమై అక్కడ ఏవో జరుగుచున్నది, ఏదెప్పు, కాన్స్టాంటిన్ పోలలోనున్న తమగాయబారులను తెలియజేయుచుండవలెనని యునైటెడ్ స్టేట్సు ప్రభుత్వమువారు తగవు జేసిరి.

గ్రీకు ప్రభుత్వము

జాతిసమితికి తెలియజేసెను. జోక్యము గలుగజేసికొనవలెననిరి.

ఆస్ట్రేలియా నౌకాసమై

నాయకుడగు వామగారిని కక్షించిరి. అవరాధమును, సమైక్యముడని ప్రోత్సహించినందులకు విధించిరి.

కీ॥ శే॥ సర్ ఆర్. కొరిన్ డన్ గారు

జనరంజకుడుగు గవర్నరు

నెయిరోబీ, ఫిబ్రవరి 11:—గవర్నరు కొరిన్ డన్ గారి మరణమునకు అందరును ఆబాలగోపాలము ఏర్పరుచున్నారు. కార్యాలయములు, చుకాణములు మూయుడెను. కొరిన్ డన్ గారు సానుభూతి దయంబి కరణగలవారని ప్రతికలు కొని యాచుచున్నది. శ్రీకాసము దగ్గరకు జేలకొలది వచ్చిరట. యార్కు ప్రభువు గూడ వచ్చెనట.

తుర్కీకి ప్రాంసే మిత్రురాలు

పార్లమెంట్, ఫిబ్ర 11:—ప్రాంసు తమకునిజమైన మిత్రుభావనియు ప్రాంసు జెప్పినటుల ప్రవర్తించెదమనియు సిరియా చలన మనశ్చిరమును విశేషము రాదనియు మరింత అన్వేష్యము హెచ్చుననియును ప్రపాకూలు పామ గారు అంగీకారసభలో తెలియజేసిరి.

ఆస్ట్రేలియ ప్రభువు

లండన్, ఫిబ్ర 11:—మంగళవారమునాడు ఆస్ట్రేలియ ప్రభువు ప్రభువులసభలో స్థానము నలంకరించెదరు. బాల్బగు ప్రభువు ధ్యూకాంపు ప్రభువు వీరిని ప్రవేశపెట్టెదరు.

రాజద్రోహము

కమ్యూనిస్టులను విచారించుట

శ్రీవీధి, ఫిబ్రవరి 11:—జర్మనీలో బోలిషేవ్ పాలనము సేర్పాటుజేయుటకు సోవియటు రషియానుండి 16 కమ్యూనిస్టులు ప్రయత్నించుచున్నారని విచారించుచున్నాడు.

1928 లో జర్మనీలో విప్లవ సైనికసంఘ మేగ్నడెన నియమాలను అనుసరించుచున్న రాజద్రోహిని సామ్యుతో ఆయుధసామగ్రిని కొనుగోని ఏర్పరచి రషియా, తనకు ఈపని నిమిత్తము 25000 అమెరికన్ డాలరులను చెల్లించియు, వాకానే కట్టు సేనాని, 11 శ్రీ హ్యాగ్ షిప్స్ మున్నగు గొప్పపారిశ్రామికములకు కడతేర్పులను ఉత్తరపుశ్రీని రషియా చెల్లించుచున్నది. కమ్యూనిస్టులు 1918 లో తీర్మానించినయు దీనిలో రిచిప్టానుభవములను చాలమంది జేరినయు ఈవలన ననుసరించి ఆహారవార్తలలో రక్షణకేవలము డైఫెన్ జ్యరమును గలగజేయు క్రిమిని జాగ్రత్తపెట్టినయు పూర్వము కమ్యూనిస్టుపక్షములో పనిచేసిన న్యాయుడు అనునాతడు (గూడచా) ఈసంగతినంతను తెలియజేసెను.

భారతదేశ స్వపరిపాలనము

బర్మెన్ హెడ్ ప్రభుని యభిప్రాయము

లండనులోనున్న అమెరికన్ సత్రికావర్తనవారు ఇట్లు తెలియజేసిరి:—

క్రొత్త బ్రిటిషుప్రభుత్వమువారు భారతదేశపరిస్థితులను జాగ్రత్త పరిశీలించుట నిశ్చయించిరి.

గల్గుచున్న విషయమై భారతదేశము దిగుమతిదేశముల ప్రభుత్వమువారి ఉత్తరపుష్కారము దేశీకవనరమో ఆపనినిమిత్తమే నల్లమందును ఇండియా ఎగుమతిజేయుటకు ప్రారంభించెనని బర్మెన్ హెడ్ ప్రభు వనెను.

భారతదేశ స్వపరిపాలనవిధానము ఆపుడే అమలుగా నున్నదనియు అదనముగ స్వపరిపాలనమును భారతయుల కొసగిరనియు, దీనినిమిత్తము భారతయులను పూర్తిగా తయారుచేయుటకు ప్రయత్నించవలెననియు తెలియజేసిరి. సంస్కరణములను ప్రవేశపెట్టిపుడే మరల ఎక్కువఅధికారమును అంతరపులగ ఇచ్చెదమని తెలియజేసినవినియు ఆప్రకారము ఇచ్చుట సగబడిన స్వపరిపాలనవిధానము 10 దేండ్లు సాగవలెననిరి.

1929 లో సవరణ

1929 వరకు సంస్కరణములను మార్చి యభివృద్ధి జేసెను. ఇంతలోగ్గరి ఎక్కువ అధికారము నీయవలెననెను. ఇపుడిచ్చిన అధికారము నెట్లు వినియోగించునన్నది, ముందు విస్తరింప జేయవలెనన్న అధికారము నిచ్చుటకు తోడ్పడగలదు. దానినిబట్టి మరల క్రొత్త అదనపు అధికారము నిచ్చుటకు ఆలోచించెద.

ఈలోపుగ ఈ అధికారమును చక్కగ వినియోగించు కొన్నవారు ముందు ఎక్కువ అధికారమునందుటకు ఆర్జునము. వాకానే నున్నుంచెదము. అట్లుగాక ప్రభుత్వమునకు ప్రతిష్ఠాంధసమును గలగజేయు చలయకొన్నవారలకు ఎక్కువ అధికారము నీయవలెన అడుగుటకు అవకాశముండదు. వారిమాలను ఆదిరింపజాలము.

సంస్కరణములను గూర్చి కానరానగో నేర్చుకొనిన అహంకారములన్నియు తొలగిపోవును. దురుద్దేశము తొలగి సద్భావ మేర్పడును.

ఇండియాలో నిస్సంశయముగ విప్లవకారు లున్నారు. అయినను, అంత ఎక్కువగలేదు. చాల స్వల్పముగనే యున్నారు. ప్రాత ప్రభుత్వమువారు అధికారములో నున్నపుడు అమలు జరిపిన కాసనములు ఈరాజులను వారి కట్టలను నిర్మూలము జేయుటకు అవశ్యము తోడ్పడును. నిస్సందేహముగ అర్థిసెన్సుల ప్రయోగించి అరాజకులను అంతరింపజేసెదరు అని బర్మెన్ హెడ్ ప్రభు వనెను.

భారతదేశముపట్ల బ్రిటిషుప్రభుత్వమువారు అలంబించిన ఆర్థిక నిధానములో మార్పెట్టెయు లేదు. ఆ ఉదారభావము తోనే యున్నాయి. భారతదేశ త్వవసాయదారుల పరిస్థితుల పట్టిపట్టిజేయుటకు ప్రయత్నించుచున్నాము. చాలవరకు నిశ్చయించి గాంచిమి.

ఇండియాలోనున్న యూరపియన్ అధికారులకు ఆలస్యము లేకుండ లీ:మిషను సిఫార్సుల ననుసరించి సదుపాయము చేయబడుననిరి.

మదరాసు వార్తలు

అరుణాచలం తెట్టి హోమ్స్ రామసాధు జిల్లా పల్లెటూరులో 19 తేదీన గవర్నరుగారు పునాది ఉత్సవము జరుపుదురు.

రాకపోకలు:—లవణానంద స్వామిలవారు డిల్లీకిపోవుచు 16,17 తేదీ ప్రాంతములందు సింహళమునంది వర్తరు.

సర్. ఎం. సి. టి. ముత్తయ్య తెట్టిగారు, మదరాసుకు తిరిగి వచ్చిరి. పాడిసన్ గారు బొంబాయి వెళ్లిరి.

తీర్థిక్ ఎన్లవర్ సొసయిటీ:—పై సొసయిటీ వారి యాజమాన్యము క్రింద కె. అమృతలింగం పిల్లగారు “సాస్థి-తద్విధులు” అను విషయమునుగూర్చి కనివారము 5-15 గంటలకు పర్యవేక్షించురు.

ఆంధ్రస్వరాజ్యపత్రిక:—ఇదివరలో (వసుంధర) చిన రీతిగా స్వరాజ్యపత్రిక పథ ఏలూరులో 15 తేదీన జరుగదు. ఆలోచన భీమవరములో నొక ముఖ్యమగు సభయొన్నదని వెనువెత్తు రామదాసు గారు తెలుపుచున్నారు.

కృష్ణగానసభ:—వల్లిపరణము కాళేశ్వరము:—రేపు 14 న తేదీ కనివారమునాడు సాయంత్రము 5 గంటలకు తిరువల్లిక్కేటి (చిన్నప్పేట 81) లో భారతా హాలులో కాళేశ్వరపురుషే అను నామ వల్లిపరణమును గూర్చి కాలక్షేపము గావించును.

మదరాసు ఆంధ్రవిద్యార్థి సంఘము:—ప్రైవేటుముచారి యాజమాన్యముక్రింద తిరువల్లిక్కేటి కెల్లెమ్మలకుండు రేపు 5.15 గంటలకు భారత ప్రీలకు విద్యాయవసరములను విషయముపై చర్చ జరుగును. ఫగ్గెస్ గారి భార్య ఆధ్యక్షత వహించును. ఆంధ్రవిద్యార్థిల్లెలను రాప్రార్థితులు.

ఆంధ్రవిద్యార్థిసంఘ పక్షమున నాటకమాడ సభ్యులు నిశ్చయించిరి. కమిటీమెంబర్లుగా నాట ప్రవక్తనమున పాల్గొనినవారుగలవారును, తిరుదేశమునెడ సానుభూతిగలవారును 14 తేదీ కనివారము సాయంత్రము 5 గంటలకు ఆంధ్రపత్రిక కార్యాలయమున సమావేశము కావలెను.

పాటియాలామహారాజు కుమారునిగాయము

లాహారు, ఫిబ్రవరి 11:—పాటియాలా మహారాజుగారి రెండవ కుమారునికి తెప్పతగలుగుటలన పాటియాలాలోని కర్నూలురాజసంపదకు కార్యక్రమమంతయు నాథుజేయబడినను, సైన్యమును బరిక్షించుట, విందులారగించుట యాపవడి, నాథ్యాన్నము వేలరాత్రులు గావించిరి. వేటయందు చాలజంతువులను జూపిరి. రాజసంపదలు రాంపూరుకు బయలుదేరిరి.

బోల్స్ బ్యాంకు దివాలా

విషయమై విచారణసంబులకు మే 29 వరకు వాయిదా జేసిరి. బ్యాంకు ఇన్వెంటరీనెట్ల 2100000 పానులన్నవట. వినియోగములకును ముందు విచారణ అవుననియున్నది.

రిప్పలకు సహాయము

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతివార్త)

లండను, ఫిబ్రవరి 12:—రిప్పలకు వైద్యసహాయ మొసగుటకు తన సౌకర్యములను కలగజేయువలయునని బ్రిటిషురెడ్ క్రెస్టెంట్లు సంఘమువారు ప్రాన్సు స్పెయిను ప్రభుత్వములకు పంపుకొనిన విన్నపమును కలపరచెదరా లేక ఇంతకు ముందున్న ప్రభుత్వమువారి విధానమునే అలంబించెదరా అని కామన్సుస్థలలో సక్రమముగా ప్రభుత్వమువారిని ప్రశ్నించిరి ఈ విషయమై ప్రభుత్వమునా రెట్టి జోక్యము వున్నదని రషియా ఈ విషయమును ప్రాన్సు స్పెయిను ప్రభుత్వములవారే పరిష్కరింపవలయుననియు ఛేంబరులకు గారు ప్రత్యుత్తర మిచ్చిరి.

కొవ్వలి పంచముల తగాదా

జామీనుపై విడుదలగోరుట

ఏలూరుతాలూకా కొవ్వలి గ్రామముందలి మాలవారికిని కమ్మవారికిని జరిగిన పోరాటములో నిర్బంధింపబడిన మాలలను జామీనుపై వదలిపెట్టుటకు నేడు న్యాయమూర్తి దేవదాసుగారి సమక్షమున పి. వి. రంగారావుగారు వాదించిరి.

కృష్ణజిల్లా ఏలూరుతాలూకా కొవ్వలి గ్రామముందు కడచిన 4 కంల నుండి గ్రామ సంధి పంచములు (హిందువులు, క్రైస్తవులు, కురు, కమ్మవారికి) మాలిపనివిషయములో తగాదాలు ప్రతియుండినను. కూలిజేయవలయును గురించియు, కూలినిగురించియు చిక్కులుండినను. 1922 సం॥ తెండుపక్షముల వారికి రాజీ గుడిరి పంచములకు తృప్తికరముగ పరిష్కరింపబడినను. కొందరు కమ్మవారుమాత్రము రాజీమరతుల సంగీకరింపక వ్యతిరేకముగ ప్రవర్తించిరి.

కమ్మవారిలో జెలమాటి సోమయ్యయనునాతడు పంచములపక్షము వహించి వారికి తగాదాలయందు నాయకుడుగ పనిజేయుచుండెను. పిదప కమ్మవారికిని పంచములకును ఒండ్లరులపై దావాలు జరిగెను. అందు చాలవరకు ఉపసంహరింపకొనబడినను.

ఇటీవల కమ్మవారిలో నొకరు తనవద్దనున్న పంచము జేరగొండను తీసివేసి క్రొత్తవారిని చేర్చుకొనగ ఇతర పంచము పనివాండ్రు క్రొత్తవారిని రామండ నాపుటకు ప్రయత్నించిరి. అందులపై జనవరి 28 వ తేదీయందు కొవ్వలి మాలపల్లెయందు ఒకసభ గావించిరి. గ్రామముందలి కమ్మవారు పోలీసువారికి పంచములు కుట్రబన్ని బండిపోటుజేయుటకు ప్రయత్నించుచున్నారనియు చాలహత్యలు, దోపిడీలు జరుగగలవనియు తెలియబరచిరి. వెంటనే పోలీసు డిప్యూటీ సూపరింటెండెంట్లు, సర్కిల్ ఇన్ స్పెక్టరు, సబ్ ఇన్ స్పెక్టరును పలువురు పోలీసువారితో సభజరుగు ప్రదేశమున కరుదెంచిరి. పిదప మాలవారు వారిని యట్టుకొనిరి. అందు కొందరు ఆగ్రహజేపల్లె యుండిరి. పిదప 50 మంది పంచములు పోలీసువారిచే బంధింపబడిరి.

పల్లిక ప్రాసిక్యూటరు సి. ఆమ్మ్ గారు ప్రభుత్వపక్షమున వాదించుచు సభ జేయుచున్న పంచములు పోలీసువారు కాగనే డిప్యూటీ సూపరింటెంట్లుగారిని రిట్టి, పోలీసువారిపై రాళ్లు రుద్ది కర్రలు,లాతీలనెత్తి కొట్టుటకు ప్రయత్నించినన పల్లిక. ముద్దయి లీవాదన సంగీకరించుటలేదు.

ఏలూరు సబ్ మాజిస్ట్రేటు కొవ్వలి జామీనుమీద బంధితులను విడుదలనీసినదిగ దరఖాస్తు వాఖుజేసిరిగాని న్యాయజిస్ట్రేటు జామీ వోసంగలేను. సైకోప్రసండు సర్. కె. వి. కెడ్డివాయుడుగారు సోమయ్య తరపునను పి. వి. రంగారావుగారు మాలలతరపునను వాదించిరి. సోమయ్య ఈనెల 4 వ తేదీన జామీనుపై వదలబడినను.

నేటిదినము న్యాయమూర్తి దేవదాసుగారి సమక్షమున ముద్దయిలపక్షమున పి. వి. రంగారావుగారు వాదించుచు వారు తమ కూలిపనియందలి చిక్కులు విచారించుకొనుటకునై సమావేశమైనయు, కమ్మవారు సమయము వేచియుండి పోలీసువారికి లేనిపోని వానిని గల్పించి చెప్పిరనియు, పోలీసువారు పంచములపక్షకు బోయినపుడు పంచములు వారిని చూచి యట్టుజేరి గాని మరేమియు జేయలేదని వాదించిరి.

పల్లిక ప్రాసిక్యూటరుగారు చాలపట్టులతో ప్రతిఘటించుచు బంధితులు జామీనుపైవదలి పెట్టబడిన చాల కూనలు, దోపిడుగు జరుగగలవని పల్లిక.

న్యాయమూర్తికిది కొట్టలోని విచారణలను త్వరగ పూర్తిజేసి పంచములు బంధిపోటుజేసిన సాక్ష్య మేదైన లేనిచో ముద్దయిలను విడుదలనని న్యాయజిస్ట్రేటుకు తెలియబరచిరి.

గవర్నరుకు సన్మానము

డంకా, ఫిబ్రవరి 11:— లీహారు, ఒరిస్సాల గవర్నరు దేవభూరు పురపాలకసంఘమువారి సన్మానపత్రమునందు కొని సాధానమిచ్చుచు సైన్యాగారి కువ్వగొనివారబోధ్యమును గూర్చి తెప్పి సహాయము జేయుటకు కోరిరి.

పంజాబు గవర్నరు

లాహారు, ఫిబ్రవరి 11:—దొంగలకు బట్టుకొనుటలో ప్రమాదమున గాయములకలిగి, యానుపత్రిలోనున్న పోలీసు బంట్లులను జూచుటకు గవర్నరు దయచేసెను. వారు నెమ్మదిగ నాలోగ్యనంతులగుచున్నారు.

వర్ణ వ్యాసాశ్రమంబును బుద్ధివశమగు. ఏర్పడును
 ఇది అశేషవిధములు కై శ్రద్ధావశమగు ఏర్పడున వర్ణం. శిష్యశ్రావణం
 జ్ఞానశాస్త్రంబును. భూమివలెయు. అంతయు వాశియును.
 ఏర్పడున వర్ణంబును. భూమివలెయు. అంతయు వాశియును.
 భూమివలెయు. అంతయు వాశియును.
 అందు నం దిహ, మదరాసు - పొంబాదు

బెజవాడ నాటక ప్రదర్శనములు

గూడవల్లి రామబ్రహ్మం చౌదరిగారు

రామదాసునాటకము

శ్రీమన్ భక్తరత్నము గోపాలాచార్యులగారిచే రచింపబడిన రామదాసునాటకమును ప్రదర్శనములు ప్రదర్శించే గాంధీ భాగ్యము కనివారము 7 వ తేదీన గలిగినది. అందునట శ్రీమంతులు తాదేపల్లి రాఘవాచార్యులుగారు రామదాసుగన, కడియాల రత్నయ్యగారు కమలగన, పద్మవర్ణి రామచంద్రారెడ్డిగారు కనీయగన, కొచ్చెర్లకోట రంగారావుగారు తానీయగన పాత్రలు ధరించి ప్రదర్శించుట కలిగినది. ప్రదర్శనము మనోహరమై పరమానందము గలిగించినది.

నటనలు సుప్రసిద్ధులయిన నాటకములోనిలోటులు హృదయమును కలకలపెట్టుచున్నది. రామదాసు నాటకము తెలుగుభాషలో వ్రాయబడినది. తెలుగువారల నరువుటకు, తెలుగువారు ప్రదర్శించుటకు, తెలుగువారు చూచి సంతసించుటకు సృష్టింపబడినది. అట్టి యానాటకము భాషాసాంకర్యము గుట్టు కారణము తెలియరాకున్నది. కనీయ ముసలైన అగుట, హిందీయో, పార్సీయో, హిందుస్థానీయో నాటకమున ముద్రాగింపవలయునను నిశ్చయముకలదా? రాజసింహుడగు రసపుత్రుడు డిగవంతునాట్రమున రాజసింహపాత్రధారి మరాటి భాషనుపయోగించవలయునా? కంఠం గోపన్న గారు ఆంగ్లభాష కతన, తెలుగుభాషకును రామదాసునాటక మాడుపట్టు రామదాసుచే తెలుగున మాట్లాడినారా? షేక్స్పియరు మహాకవి, రోమన్ శత్రు సంబంధమును “జ్యూలియస్ సీజరు” నాటకము వ్రాయుపట్టు రోమన్ భాషనుపయోగించలేదా? షేక్స్పియరు యేమతముచూచి, వారి భాషను సుపయోగించుట భాషగ నుండునని మనము నభిప్రాయపడినన, ఈనాటకము తృప్తిగలిగించునట్లు లేదు. తెలుగువాడని రామదాసులో మాట్లాడుపట్టు కనీయచే హిందీమాట్లాడించినకవి, తుదవరకు కనీయనోట హిందీ తప్ప మరేయేభాషయు లేనందజేసిన కాగుగనందేడిది. అట్లుగాక కొన్నిచోట్ల తెలుగుపద్యములు, కొన్నిచోట్ల సమాసపూరితవాక్యములు విరివోట వెలువడుచున్నవి. అంతయుగాను. తానీయకనీయ కలియుచోట్ల స్వచ్ఛమగుతెలుగు, తానీయ, సతారా, పరపల్లవములలో స్వచ్ఛముగా తెలుగు, రామదాసుకనీయకలియుచోట్ల హిందీ! సెవా దీని సేవనవలయునా? తురకతురక కలియుచోట్ల తెలుగు; హిందువు తురక కలియుచోట్ల హిందీ; ఇది కావోలు పాత్రావిశిష్టభాషను ప్రయోగించుట!

ఇక పాత్రావిశిష్టమునకు ఇంక పాటించబడినట్లు కనబడుటలేదు. కనీయ గోపన్నగారికి, తారకమంత్రోపదేశమునకయిన నాటకమున వినియోగపడినాను. అంతకన్న కనీయ నాటకమున కేవివైన సహాయముచేయవలయు. అట్టిచో కనీయ సంతోషవరక చెరసాలకు రప్పించి, తానీయకోరికై, పరీక్షించినన కనీయనోట రామాయము మనీయగ మార్పుటకున్నా. డేవిభరణముల సమృద్ధులను, సమృద్ధింపుమని నుద్ఘోషించుట ఆచిత్రమ! ధరమభాగవతోత్తముడగు కనీయ పరీక్షించినన ఇట్టి మాలాదుటకు సమృద్ధింపవా? అనియుగాక, సర్వము తృప్తింపిన కనీయపరీక్షచే దెప్పుకుమాలల నాడించు టేమిచిత్రము! ఎంతటితృప్తియు నయినను, మనమున నుండునా? (కుటిలోత్తము) కనీయపరీక్షచే దా వెక్కిరింపు మాలలనాడవలసినది! భక్తరత్న ప్రమింపు నాగి కనీయపాదములకు బడునపుడు మనమునాసంపత్తిగల కనీయ మాయమాడక అభయమాయవలయు గాని సేనుతురకవాడనే! మీదేవునియొద్ద కట్లు రాగలనని నుడువుట సముజసమా? అంతటల రూపుముల నొసగనాట యేమిదినములు కారాగారమునకు బడి కృతించిపోయిన రామదాసును జూచుచుమీమ ప్రసాదించి “ఈసంతలలు నన్నీమిదేయగలవు” అని చేతులు విరిసినవెంటనే, చేతిగొలుములు తెరువట్లు చేయుట యొప్పుచునా! అట్టి అమృతకేక్తి రామదాసున కప్పుడున్న ఆరుటల రూపాయలు అప్పుడెవచ్చిపడెకే! కైలంసంస్కారమందిన పిమ్మటనే అతని కట్టికేక్తి ప్రసాదించబడినది. అప్పుటికిగాని రామదాసుపరీక్షపూర్తిగాను. కావున ఈనాటకము “నేటియ సెక్తు” యెంతయిచ్చినను తీసికేయవలయునని. గోపన్నగారికి తానీయ రామాయమునిజ్ఞాపంపబడి భద్రాచలము శ్రీమంతుడైన నన్ను ముపవనముతో త్రాగి తండ్రినాలు (త్రొక్కు) తుమర బలిజానోపాటలో మునిగి లేలుచున్న మాధుర్యసమీప

మున వినిపించబడుటలలోగల కవియభిప్రాయమును ఎవరైనచెలియబడిన వారికి కృతజ్ఞుడ నగుదును.

మొత్తమున నాటక మెట్లున్నను ప్రదర్శనము కడుగమ్యముగ నున్నది. ఏలూరు శ్రీ సీతారామాంజనేయసమాజము వారు ఈనాటకమును కడుదివ్యముగ ప్రదర్శింపగలరు. అట్టిచో వారితోకలసి ముపసిద్ధులగు రాఘవాచార్యులుగారు రామదాసుగన, అభినవకనీయబిరుదాంకితు లగు రామచంద్రారెడ్డిగారు కనీయగన, రంగమున క న బ డ నాటకమెట్లున్నదని వ్రాయగలనా? అదిమొదలు అంతయువరకు నాటకము చక్కగా నడచినది.

జగమెడిగిన వ్రాహ్మణుడగు రాఘవాచార్యులుగారిని గూర్చియే వ్రాయవలయునో తెలియకున్నది. జగతి చెతగ నుండినదా, ఇది భాషన్నది. ఇది భాషనందలేదు. ఇది ఇట్లున్న భాషగ నుండునను విమర్శకు తావుండును. ఎచ్చటనైనను యెప్పుడైనను యెంతోనయినను, తులనాచింతలు కొలచి నట్లు నుడిచివది వదలినట్లు యంత అవసరమో అంతవరకేయెంత వరకు నుడువవలయునో, ఎటుల చూడవలయునో అటులనే అంతవరకే విడికావలయునో దానినే రంగమున సేకరించినారు. కనీయ తారకమంత్రోపదేశము చేయవట్లు రఘుదాసుని కనీయ కర్పణనేయుపట్టు బలవంతపాపు చెరవట్టుపట్టు, తానీయతో మాట్లాడుపట్టు, జయింబండు అనా? వారికనబడిన పోషభాషయు యెట్లు ముఖపునకు వచ్చునా? తారకమంత్రోపదేశము పొందక పూర్వమున్న గోపన్నకును, యెంతవరకేముగ్ర పొందిన పిమ్మట రామదాసునకును, వీరు కనబడిన భేషము పండిత పామరులకును తెలియుచున్నది. అనంతలోనయిన కొలది, రామదాసు భక్తి యెట్లున్నతపభక్తులొక్కడని. పీరుకన జయివట్లు మురొప్పును కనబడుటలలో. అదియేగాక చెరసాలమందు పీరుకనబడిన రసప్రదర్శనము వర్ణనాతీతము మరేయే ప్రకాశనిష్ఠమగుచులలో గాని, చూడ్చులలోగాని సదకలలోగాని చేవలలోగాని యొక్కడను అస్వభావికము కావరాదు. అంతయు వైజయంతియు. భక్తిప్రదర్శనమని చేరువెట్లుగోని రాగములు వినువారు బోట్టుకట్టు దిద్దునాటాక వైజయంతిలు కటాక్షించువారు యెలుగుజాటి నిలుపునడకలు రంగస్థలమున ప్రసాదించువారెట్టి మహాభావుని చూచి యెంత అట్టివేదములను చాల్చుటంద నుండునని నా మనవి.

తదితరలగుగూర్చి వ్రాయవలసిన విశేషములెక్కి కానరావు, కనీయవేదధారలగు రామచంద్రారెడ్డిగారు చక్కగ పాడగలరని అందరకు తెలిసినవిషయమే రంగారావుగారు తానీయగా తినిని నిలువలేకపోయిరి. కమలపాత్రధారులగు రత్నయ్యగారు, అట్టిమనీయని అధారిగా వ్రాసినధరించినందులకు నారీతువును నిలువజేట్టిరి. రఘురాముని మరణవాత్రున వినినప్పుడు పీరుకనబరిచిన శోకము వర్ణనీయము. చిల్లరవేదమున్నటిలోను భక్తికరవేదధారియును ముంజులూరి కృష్ణరావుగారు ప్రత్యేకముకీర్తలు. అప్పుడప్పుడు సమాజస్థాపకులగు శ్రీమాలే శారాయగ రావుగారును యిట్టి అవకాశములు నటకులకు ప్రేక్షకులకు విగించును సక్రమాభినయపద్ధతులకు తాపోపంపు నాటకమును పాక్షింతురని నమ్ముచున్నారము.

II

రెండోది సర్వజనాప్రోదకరముగా ప్రదర్శింపబడిన మైలవరం బాలభారతీ సమాజమువారి ప్రహ్లాదనాటకము, బహుళరంగాలంకారభరితమై, వివిధవిద్యుద్దీప్తకాంతి కృతమై, వైకుంఠమును శ్రీరాగరమును, జనమగల్గ వెనుకనుండే, శ్రీరాగర సమీపముననే నిలచిన వ్రాంతి గలిగించెను.

శ్రీమంత రాఘవాచార్యులుగారు హిరణ్యకశిపుపాత్రను, పాకేపల్లి సుబ్బారావుగారు లీలావతిపాత్రను, రామనాథ శాస్త్రిగారు వారసపాత్రను, వైభవోపాలం గారు యంద్రపాత్రనుధరించి. నాటకమంతయు రక్తిసంతమై ప్రేక్షకుల కపరిమిత సంకముకలిగించినది.

శ్రీరాఘవాచార్యులుగారు హిరణ్యకశిపుపాత్రను గాంచినవారలు తన్వజుత్వము చెందకమానరు. వారివేదధారణమే ప్రాచీనపద్ధతుల ననుసరించి భరతకాస్త్రాపురుషులముగా నాటకమును ప్రదర్శించును మాచిత్వాడివారి హిరణ్యకశిపుని సృజనకు తెచ్చుచున్నది. ఆగడ్లు, ఆలేటము, అభిభక్తియు యెంతటిగాని కైనను భీతికలిగింపగలవు. అందులో ప్రహ్లాద లీలావతి గాను బాధిరావు గారు. ఒకరూపును ఒకరికి తెలిపావు. ఒకరు దేయ భావాభినయమునకు వేరొకరు నింటనే జవాబుచెప్పగలరు. వీరు రువురకు ఒక్కచేమాపు, ఒక్కచేముఖలక్షణంబుకొనే అభినయపద్ధతి. అహ! అనుకులకాంక్షకునిన యిటుండలయను

గదా; భరతాచార్యులు వీరి రువురకు యెల్ల వేళల నాయకానాయకులుగ సంధానపరుపకుండు కడుకోచనీయము. వీరి రువురకు రంగస్థలమున సంచరించిన విధానము యెట్లు నట్లుదైనను పాటించి తీరకలయును. వీరు రువురకులని నడచునడకలు, చేయు భాష ప్రకటనయు మాత్రాని సల్లాపములు అనుకొనుట అలగట శీఘ్రకొనుటలు తీరట చేందుటలు ప్రహ్లాదుని బుజ్జగించుటలు బ్రతిమాలుకొనుటలు దెవరించుటలు ప్రతినియము ప్రతిగ్రహం స్వాపుమలకొట్టె టైముకృత్రికు పంపవలసినదే. ఎచ్చటల అస్వభావికము కావరాదు. ఎల్లప్పుడును కథాప్రవాహించి రాఘటముగ ప్రవహించుచున్నది. ఎప్పుడు చూచినను ప్రహ్లాదును తలదండ్రుల మాటలు వినని కుమారుడుగ కనడినాడుగాని తండ్రికై కత్తికట్టిన కుమారుడుగా గాని హిరణ్యకశిపుడు కుమారునిపై పగసాధింప ప్రయత్నం చేసిట్లుగాని కనబడలేదు. కుమారులతో మాట్లాడుకొని నీతిభాషననేయుతెలంగు, బుజ్జగించుటలలోగల శేష్య, దెవరించుట, తండ్రిజను రాఘవాచార్యులుగాకితక మరేకేరికి తెలియదని చెప్పనచ్చును. అవియేమికన్నలోగాని నాటకము అయిపోయినన, రాఘవాచార్యులుగారు మమ్ము విడనాడి మదాసు వెళ్లినను రాత్రింబుళ్లు మామూ కలవరపరచి నిజలో, కలలో నిప్పలు గ్రక్కచున్నవారి గడ్డుపై మురొబియు కనబడుట లేదు. ఈ విషయన విశేషరంగాత్మమున ప్రసాదించి పోయిన ఆమహాభావుని వివిధమున కొరియడవలయును.

ఇక తదితరలగు గురించి వ్రాయవలసినట్లును క్లుప్తీకరించి వదలెదను. నాటకము మొత్తమువల యేపాత్రధారియు అసంభర్తముగ నడచలేదు. అందరకు భజుభక్తులతో నాటక రసోదయమునకు పాటుపడిరి. శ్రీరాఘవాచార్యులుగారిని గురించి నాటకము ప్రత్యేకించి సంప్రదించుటలో లో చగవిప్రదర్శించినను యెట్టిచోటుకు తేక నిష్పిష్టుముగ ప్రదర్శింపలేక శ్రీమారాణేని వేంకట పాపయ్యరావు బహద్రుల జమీందారుగారు వందనీయును. ఇట్టి హిరణ్యకశిపు పాత్రను గాంచినవిదాటవైనను, గదుల వెలుగకొట్టి వారు కుప్పగించుట వేయుగాను పెడబొట్టులు పెట్టువారు వెంగమున బూడిచి వ్రాసికొనక నుండురుగాక!.

గడ్డిగడియారము

జర్మనీలో మ్యూనిచ్లో ప్రదర్శింపబడెను

ఈ గడియారములో చక్రములు మళ్లు మున్నగుయింతులు ఉమ్మసామాను లేమియును లేవు. అంతయును గడ్డితోనే చేయబడినది. 17 ఏండ్లకుండి సరిగా పనిచేయుచున్నది. ఇంతవరకు ఒక్కసారిగాడ మరామతు కొరలేదు 170 కంటుమీటరుల ఎత్తుకు రిక వెంటు మీటరుల వెళ్లును కలిగియున్నది. ఎన్ని ఏది వెండ్లులను బున్నవి. అది ఒకచర్చి మాదిగా కట్టబడినది. ఒకసాతము నొక్కిచూచో చేరుకుంటును. అంతకును చేరులను ఓట్టుగడ్డితోను తక్కిన వంతకు రై గడ్డితోను చేరుబడిన.

ప్రొముట్టలో జోర్జును తుటుపనివా డీగడియారమును తయారుచేసెను. దీనిని చాలదేశములలో ప్రదర్శించి దీనివెల 12,500 పౌండులని అతడుతెలిపెను. ఇంకొక చిత్రమగు గడియారమును తయారుచేయుటకు అతడు దీని నమ్ముగోరెను. దాని వెలతో అగర కడిగిని తెలిసినది. (సర్వెంటు)

ఆనంద చంద్రిక వెల 1-0-0.

చుత్తూర చంద్రికన్న చుత్తూరమై హాస్యరస భరితమై ఆనందకరమైన విశోద గ్రంథరత్నము. ఇందు శృంగార చుత్తూరములు నెరజాలు యుక్త చుత్తూరములు పరమల చతురసంభాషణములు, మధువుష్ణ చాతుర్య పద్యములు, లుబోదరుడు, ముగ్ధకన్య, సకల సునాభిరాముడు, సోమరిపోడు, అహ్మతహానీ, బావనరకులు, వదిలిన, తాతా మమములు మొదలగు హాస్యపద్యములును, చిత్రసమస్యలు అనేక విశోదపద్యములు వివిధమున ఆనందకృత్రికుల వెనచల్లుచున్నవి. చుత్తూర చంద్రిక

చుత్తూర పద్యములు శృంగార పద్యములు, హాస్య పద్యములు, చుత్తూర పద్యములు, వేళ్లపద్యములు, వేళ్ల మాతల పద్యములు, వియుల పద్యములు మొదలగు అనేక విశోద పద్యములుగల చుత్తూర గ్రంథరత్నము వెల 0-12-0. మంగిపూడి వేంకటేశ్వరగారు, తణుకు, కృష్ణాజిల్లా

క్రీస్తు జీవితవిధానము

దా|| గిల్క్రిగారి ద్వితీయోపన్యాసము

నిన్నటిసాయంకాలము దా|| గిల్క్రిగారు ఆండర్సన్ భవనమునందు "క్రీస్తు జీవితవిధానము"ను గూర్చి గంభీరోపన్యాసము గావించిరి. సభాభవనమునందు ప్రేక్షకులుచే సంపూర్ణముగ నిండిపోయెను.

ఉపన్యాససారము

ప్రస్తుతము సాంఘిక, ఆధ్యాత్మిక, నైతిక పరిస్థితులు ప్రతిదేశమునందును అతిశ్రద్ధునుగ మార్పుజెందుచున్నవి. క్రీస్తుమహాశయనవైపు ప్రజలల్లెరు తమవృత్తిని మరలబ్రచుచున్నారు. అందు మనగమ్యసాధనమునకు జీర్ణగల తేజము నశ్వేషింపఁబ్రతున్నందుచున్నారు. మానవజీవిత యాత్రజనువులకు క్రీస్తుమహాశయనము చూపినదిధాంతము లేవి? క్రీస్తుజీవించినకాలముందు పాలస్తీనా దేశముందు యూదుజాతివారిలో మతగురువులు పండితులందరి. క్రీస్తుబోధనలకును వారి బోధనలకును ముఖ్యభేదమేమన యూదుల పండితులెల్లపుడు మతవిషయములను పరోక్షముగ నెవరోచింపించినటుల ప్రామాణ్యములను జూపుచుండెడివారు. క్రీస్తు అటులుగాక భగవంతుడు నియమించినటుల తన హృదయమునుండి వెల్లివిరియఁ అభిప్రాయములను తానేకర్తగా "దీనిని నే నెప్పుడున్నాను. దీనిననుసరింపుడని" ప్రజలకు బోధించెను. తానే సాక్షిభూతుడగు వర్తమానకాలపు సందర్భముల జూపి బోధించెనుగాని ఎవరో ఇతరులుజెప్పినవి పరోక్షముగ నెన్నడు బోధించియుండలేదు. క్రీస్తు న్యాయవాదివలె భగవంతుని యాశీర్వాదము గూర్చిగాని, భగవత్స్వరూపమును గూర్చిగాని, వేదాంతమునుగూర్చిగాని పూర్వపక్షసిద్ధాంతములచే చర్చించియుండలేదు. తటాకజలమువలెగాక నూతనమును, అనశ్వరమునగు నిర్మలమునగు ఊటనీటివలె తనహృదయాంతర్గతమును హితము నుపదేశించెను.

ఎల్లవేళలందును, ప్రజలెల్లరలో సామ్రాజ్యత్వముతోడను, మాతాశిశువ్యాధియుతోడను మెలఁపెను. భగవంతుని నిరుపమాన, నిర్వేత్తకు జాయమాన కర్మజాకటాక్షమును విశ్వసించియుండెను. ప్రకృతనందును అనేకులు ఇతరుల ప్రామాణ్యముల జూపెట్టి బోధించువారు గలరు. ఇట్టిమతవిషయములందు స్వయముగ తనహృదంతరాళము నుండి వెలుగునువానిని బహిర్గతము జేసిన విశ్వసించుకట్టుగ ఇతరుల ప్రామాణ్యముల జూపెట్టిన నమ్మకాలరు. ఇతరులెవరో చెప్పినదానిని బోధించుచుండువరకు వైదికగ్రంథముయొక్కగాని మరియేమతగ్రంథముయొక్కగాని బోధనలు ప్రజలకు విశ్వసనీయములు గావాలవు. ఊటనీటివలె హృదయగోళమునుండి వెలువడుభావములు నెరుగ (ప్రత్యక్షముగ) బోధింపబడిన జీవితము కాశ్వరాసందమును గాంచును.

నియమముగాదు - సిద్ధాంతము

మరియొకముఖ్యభేద మేమన క్రీస్తుసమకాలికులగు అన్యమతబోధకులెల్లరు ప్రజలవలంబించుపలసిపడిగ నియమములనేర్పరచిరి. ప్రథమమున 10, వీడప 39, తదుపరి 618 నియమములై క్రమముగ నాసంఖ్య వృద్ధియగుచు వచ్చెను. క్రీస్తుబోధనలందు గాలించి వెతకినను ఒక్కనియమును గానరాదు. క్రీస్తు ఎల్లపుడును, నిరాడంబరమును, స్వల్పమును, అత్యుత్తమమును, విశ్వానయతనుగు సిద్ధాంతములబోధించెను. నియమమునకును సిద్ధాంతమునకును భేదము నారయజాలరంతకునుక మన మా ఉపదేశముల గ్రాహ్యము జేసికొనజాలము. ఒక సామాన్యసిద్ధాంతమును బోధించిన జీవితకాలమున దెట్టిస్థితియందును, ఎట్టి అవస్థయందును దానిచే స్వయముగ నాలోచించుకొని నిజమార్గాను గామిగా గలడు. సిద్ధాంతమువలన ధృఢ మనస్కులను, స్వతంత్రాభిప్రాయములు గాగలరు. భగవంతుడు మనల నెల్లర నభివృద్ధి గాంచి నైతిక, ఆధ్యాత్మిక కాన్నత్యము నొంద నభిలషించును. మన అంతరాత్మను, గత్యభివమును వృద్ధి నొందించుకొన గోరును, క్రీస్తుబోధించిన ప్రతి సిద్ధాంతమును కాంతముగ ఆలోచించి అనుసరించుటను, అన్ని జీవితకాలములందును వర్తించునటుల నిర్మింపబడినవి. యేసుక్రీస్తు ప్రాచ్యమతబోధకుడను, కవియునై యున్నాడు. అందుచే ప్రాచ్యదేశములకు మీరు పాశ్చాత్యులకంటె నెక్కుడు శ్రేణుముగను, విశేషముగను చారిత్రత్యమును గ్రహింపగలరు. నీతియను సత్వేదార్థము అంతర్గతమైయుండునుగాని బాహ్యముందు గానరాదు. మీ హృదయమెకేరీరా నయనములన్నిటివైనను యధికారిగ నుండునటుల జేయవలెను.

ఇతరు దొకచెంపవై గొట్టిన రెండవచెంపను చూపుము. ఒకమొలు నడిపించి, రెండుమొల్లు నడుపుము.

అనునవియే క్రీస్తు హితబోధనల సారము. ప్రజాపతిపాలనముగాని, అంతర్జాతీయ పరస్పరసంబంధములుగాని క్రీస్తు సిద్ధాంతముల ననుసరించిన నే నిలువగలవు. లేనిచో భగ్నమగును. ఆసిద్ధాంతమెట్టి? భగవంతునికి, మానవునకును వర్తించు ముఖ్యమూత్రము ఏమన "అపకారికి తిరిగి అపకారము జేయవలెనని తలంప జనదు. వాని పరితస్థితికి నీవు దిగక నీఉన్నతాళమును ప్రకారమే ప్రవర్తించవలెను. నీకర్తవ్యము ఇతరుని అపకారము ననుసరించి నిశ్చయింపబడరాదు. నీఉపకారముపై సాధారపడియుండవలెను. ఈమూత్రమే, క్షులకు, పంపుములకు, జాతులకు, సర్వమానవజాతికిని వర్తించును. 20 వ శతాబ్ద మిప్పుడిప్పుడే తనార్థము ననుసరించుచున్నది.

క్రీస్తుతత్వమును పూర్ణముగ గ్రహింపనిచో మననాగరికతకు మహాపదనము వాటిల్లగలదు. క్రీస్తు తానబోధించిన వాని నెల్ల చిన్నకథల మూలమున దృష్టాంతపూర్వముగ బోధించెను. అందుచే వారి ఉపదేశములందు ప్రజల కెక్కుడు విశ్వాసము జనించి నేటివరకును క్రీస్తుమతవ్యాప్తికి కారణమైనది. ఈవిశ్వముందు నంతవరకును, సర్వకాలసర్వావస్థలందును నియమములు మార్పుజెందును గాని సిద్ధాంతములు మరలకాలవు. "ఈశ్వరుని మనోవాక్యాయ కర్తవ్యముల ప్రేమించరలెను. నీసాదరుని నీవలెనే ప్రేమించవలెన"ను క్రీస్తుయొక్క ఉపదేశమునందు సర్వవేదాంత శాస్త్రమును, నైతిక, ఆధ్యాత్మికమూక్తియును ఇమిడియున్నవి. భాగ్యము మనుజుని భగవంతునినుండి దూరస్థునిజేసి, గర్విభూతులుగను, పరులకన్న అధికులను తలంపును పెంపుజేయునని క్రీస్తు మహానీయుని ఉద్దేశము, పరమేశ్వరుడు మనల నెల్లు విక్షించుచున్నాడో అట్లే మన మితరుల జూడవలెనని బోధించెను. క్రీస్తు తన ముఖ్యసిద్ధాంతము లెల్లను, ఏ సాంఘిక సిద్ధాంతములనుండిగాని, ఏవేదాంతశాస్త్రమునుండిగాని గ్రహింపలేదు. మానవస్వభావమునుండియు, ప్రకృతినుండియు, తన అనుభవమునుండియు గ్రహించెను. క్రీస్తు హృక్కులగుంచి ఎన్నడును ప్రస్తావించియుండలేదు. నిధులగుంచియే సర్వదా ముచ్చటించియుండెను. క్రీస్తు ప్రేమనెటుల నిర్వచించెను? దానిస్వభావమెట్టిది? కించితజ్ఞులకు మనము ప్రేమయునమో? హావేళమనియో, జన్మలేమియో, ఆత్మాశ్రయనియో, కలిమియనియో తలంతుము. భగవంతుడు తనప్రేమింపనివారిని ప్రేమించును. అట్టి ప్రేమయే, నిర్వాణప్రేమయే, మీరుగలిగియుండవలెను. సార్వజనికదయాకనికరములు పెంపొందవలెను. మానవజీవిత ముఖ్యసిద్ధాంతము భగవానుని నుండి గ్రహింపబడినప్రేమ, నేమయునది మానవహృదయముందు కార్యరూపమును దాల్చునటును.

చెప్పినది చేయుట

మాడవిషయమే మనక్రీస్తు ఎన్నడును కుక్కవచనములతో తృప్తిపొందలేదు. తనసిద్ధాంతమును తనజీవితమునకా ర్యరూపమున జూపెట్టి ప్రేమాప్రుదుడును, ధన్యుడాయెను. అందుచే యువజనులెల్లరు "జీవనజీవితమునంటి జీవయాత్ర యని వాడుచున్నారు. దానిని నాయందు గాంచలేదు. నాచర్చియందుగాంచలేదు! నాదేశముందు గాంచలేదు. మీరు దానిని గనుగొననుదేశించిన ఆ సర్వమయుని, ఆ పరాత్పరునివంకకు మీదృష్టివరల్పుడు! మీరు కేవలముక సిద్ధాంతముగాని, ఒక వాదనగాని, గాక కార్యరూపముననుండు సిద్ధాంతము గోచరము గాగలదు. (హృద్యములు)

ఏదప ఉపన్యాసములకు వందనములతో సభకుగి సెను.

ప్రతాపచంద్ర గుహా రాయిగారి కేసు

కలకత్తా హైకోర్టులో విచారణ

నిన్న 12 వ తేదీన కేసువిచారణ జరిగినది. చార్మినారులో పోలీసువారి దౌర్జన్యమునుగూర్చి విచారణచేయుటకు రాష్ట్రీయకాంగ్రెసుసంఘమువారు నియమించిన సంఘమున రాయి గారుగూడ నొకసభ్యుడుగా నుండెను. విచారణజరిగినసమీపము రాయిగారు ఆవిషయమునుగూర్చి మూడు ఉపన్యాసముల నొసగెను. దానినిగూర్చి చార్మినారులోనుండిన పోలీసుజన సెక్టరు రసీయుడైనగారు రాయిగారిపైని మాననష్టపు కేసుచేసెను. ఆ కేసులో ఫరీదుపూరు, మేజిస్ట్రేటు, రాయిగారికి ఒకపంపత్తరము విడిచిపెట్టెను. అతడు నల్లజుట్టిగూడ న్నా ముపరచెను. హైకోర్టులో యీ అపీలుచేయబడినది. న్యాయమూర్తి లిద్దరును భిన్నాభిప్రాయాలై సంఘ ప్రధానన్యాయమూర్తి విచారణకు వంపబడెను. (ఆ. ప్రె.)

అనకాపల్లి (ఒకవిలేఖరి)

కన్యకాపరమేశ్వరి ఆలయము

అనకాపల్లియందు బహుమంత్రిగములనుండి నిర్మింపఁబడుచున్న కన్యకాపరమేశ్వరిదేవాలయమున; ఈనెల 4-వ తేది బుధవారమున ప్రతిష్ఠ జరిగెను.

శ్రీకన్యకాపరమేశ్వరి పెక్కుచోట్ల వైశ్యులచే నారాధింపఁ బడుచున్నను, అయిదుచరిత్ర యొల్లరకుం జరియించి సంతోషముగ నీదిగువ వ్రాసెను.

ఈయచ లోలత నొక వైశ్యకన్యక. బహుమంధరాంగి. యగుటందేసి యాజేతమునెలు రా జామెను వరించె. అన్యైతి లోనవరుని పెండ్లియాడ నాకన్యక యొల్లదాయె. అయినను అధికారయుక్తుడగు రాజు బలాత్కారముగా గాంధర్వవివాహముచేయ సంగల్పించి యుండుతురి, యీకన్యక తలిదండ్రులకు సమస్కరించి యగ్నిం బ్రవేశించి ప్రాణత్యాగము చేసెను. ఈసచ్చరితవెంబ నూటయొక్క కుటుంబములవాడు నైత మగ్ని ప్రవేశముచేసిరి. అంతజ్వాలలనుండి దేదీప్యమానరూపియై తనను ఇట్లు మడిసిపెట్టినగోత్రములవారకు చిరకాల మారాధింప వలయునని యజ్ఞాపించి, సౌందర్యముచే బాధ కల్గును కాన నాకాఖయందు పరిపూర్ణ సౌందర్యము శ్రీమకు కలుగకుండుగా వుతముని శీలించి యంతరాన మయ్యె.

ఇట్టి కన్యకాలలము నావైశ్యు లారాధించెద రన్నచో వింత యేమి?

రేలంగిలో కొత్త సంగతి గని వెట్టుట

తలుకుతాలూకా రేలంగి గ్రామములో 7-వ తేది మధ్యాహ్నము ముహూ రిక్తి గంటలప్పుడు ఒక చంటిపిల్లకు పెట్టు నిమిత్తము రసభస్మమును ఒక అణాయెత్తు జర్మనుసిల్వరు చిన్న ఉగ్గుగిన్నెలో వేసి చనుబాలతో రంగరించగా సోడానీళ్లలో నిమ్యుడుప్పు వేసినప్పుడు పొంగినట్లు బుసబుస పొంగి ఆగిన్నె క్రమముగా పట్టుకోలేనంత వేడియొక్క ప్రవము నల్లనిరంగుగా మారినది. మగ అయిదు నిమిషములలో ఆపొంగు తగ్గి ఆగిన్నె లోని తడి తగ్గినపిమ్మట సాంబ్రాణిపువ్వువలె తెల్లని మొలకలు బయలుదేరినవి. ఆ తెల్లనివస్తువు దేహమునకు తగిలినచోట కొద్ది దద్దురుగా లేచి మంటలు బయలుదేరినవి.

రంగరించిన ప్రేలు పసిబాలుని నాలుకకు ముందు తెలియక రాచినందున అపదమితమైన దోహతు పుట్టి ఒక యూము సేవటికి బొంపధనేవలన కట్టినవి.

ఆగిన్నెను నీటిచే పరిశుభ్రముగా కడిగి గుడ్డతో తుడిచి నప్పుడు, ఆగిన్నెకు అడుగుభాగము అనగా లోపలిభాగము అంతయు నల్ల గా నున్నది. తరువాత సదరు గిన్నెలోనుండి ఆవిరి బయలుదేరి రెండునిమిషములలో మొట్టమొదటివలెనే పట్టుకోలేనంత వేడి కలిగి మరల వైవిధ్యముగా మొలకలు బయలుదేరినవి. ఇటులనే నాలుగుదసార్లు రుజువుచేసేవరకు వేడి తగ్గలేదు. ఇత్తడిగిన్నె, గాజుగిన్నె, లలో పోసి రుజువుచేయచి నప్పుడు అట్టిమార్పు కలుగ లేదు. అందుచే ఈమార్పునకు జర్మను సిల్వరు కారణ మని తోచినది.

తరువాత ఒక జర్మనుసిల్వరు ప్లెములోను, అట్టి మరియొక ఉగ్గుగిన్నెలోను రసభస్మము వేసినప్పుడు నీళ్లుపోసి తంగరించి నప్పుడు, చనుబాలతో కలిపినప్పటికంటె కొంత ఆలస్యముగా అట్లే జరిగినది.

కాబట్టి యిట్టిపనులయందు జర్మనుసిల్వరు గిన్నెలను ఉపయోగించకుండా యుండుట శ్రేయముని తోచుచున్నది.

పూజ్యులగు శాస్త్రజ్ఞులు దీనికారణమును ప్రచురింతురు గాక యని ప్రార్థనగా ఉన్నాము.

పెమ్మరాజు చిన్నంరాజు.

సుఖభోగిత్వలము

డబ్బీ 1-కి రు. 1-0-0

అన్నివిధముల పుష్కలము, కొరకు పుష్కలము ఈ రైలము ఉపయోగించును. ఈరైలమును రాచిన పుష్కల మూనును. లోకలి మాత్రము తినవలయును. అన్ని గాయములను మాన్యును కాన సామాన్యమైన గాయములను వాడవచ్చును. అమృతాంజనము డిబో, నుడరాను - బొంబాయి

6-వ వాయిదా నూలు పంపిన నణ్యేతరులు

శ్రమ సం.	పంపిన వారి పేరు	జిల్లా	రిజిస్ట్రేషన్ నెంబరు	గజములు	నూలు నెంబరు	తూకము తులము
145	ఉన్నవ వెంకయ్య	గంజాం	946	1724	21	4 1/2
146	కొలవెమ్మ రామకృష్ణారావు	తూ.కృష్ణ	962	8200	18	7 1/2
147	మాచిరాజు శేషమ్మ	గోదావరి	967	100	16	1 1/2
148	అట్లూరి సత్యనారాయణరాజు	"	970	1000	48	1
149	పి. కె. విజయరాఘవన్	చిత్తూరు	974	2000	32	8
150	సునర్ వెంకటరత్నమ్మ	తూ.కృష్ణ	996	840	8	4 1/2
151	కోళ్ల వెంకటస్వామి	గోదావరి	1008	2000	32	8
152	పుంతకర్ రామ్మ (మర్వాడి)	అనంతపురం	1024	2000	19	5
153	మద్దూరి ఆదిలక్ష్మమ్మ	ప.కృష్ణ	1026	2000	24	4
154	పొల్లెం సుబ్బారాయచౌదరి	"	1042	2000	28	8 1/2
155	యర్రమ్మ కామారావు	గంజాం	1044	260	14	7 / 8
156	కె. లక్ష్మీనరసమ్మ	విశాఖపట్నం	1050	1500	26	2 3/4
157	పెనుమర్తి పురుషోత్తం	గుంటూరు	1107	2000	25	8 1/2
158	మద్దూరి శ్రీరామచంద్రారావు	"	1109	2000	21 to 31	8 5 / 8
159	సుండవ శేషయ్య	"	1182	2000	38	2 1/2
160	చిటుకూరి అన్నపూర్ణమ్మ	"	1141	4000	25	7 3/4
161	యల్లాప్రగడ యందుమతి	"	1142	2000	20	4 3/4
162	చారుగుళ్ల అంజయ్య	"	1144	800	48	7 / 8
163	గోవర్ధనగిరి రాజ్యలక్ష్మమ్మమ్మ	"	1158	2000	40	2 3 / 8
164	చిలుకూరు కామేశ్వరమ్మ	"	1155	900	19	2 1/2
165	గొట్టిపూళ్ల గోపయ్య	"	1156	2200	32	8 1/2
166	పెద్దాడ వెంకటసుబ్బమ్మ	"	1174	1650	18	5 3/4
167	జోన్నల భాస్కరలక్ష్మీనారాయణశాస్త్రి	"	1177	2000	22	4 1/2
168	జనులూరి లక్ష్మీనారాయణ	"	1181	2000	22	4 1/2
169	భమిడిపాటి నారాయణశాస్త్రి	గోదావరి	1189	600	25	1 1 / 8
170	దువ్వూరి లక్ష్మీనారాయణ	"	1191	2000	5	18 1/2
171	యర్రగుంట వెంకటసుబ్బయ్య	కడప	1216	2000	20	4 3/4
172	సి. నాగప్ప	అనంతపురం	1220	2000	28	4 1/2
173	యరుబండి సుబ్బారావు	గోదావరి	1228	2000	70	1 1/2
174	జాబారు ఖోజారావు	అనంతపురం	1231	2000	19	4 7 / 8
175	" యాశ్వరరావు	"	1232	2000	19	5
176	తిమ్మారెడ్డి శేషరత్నమ్మ	తూ.కృష్ణ	1272	2000	44	2 1/2
177	యెళ్లని లీలావతి	"	1275	3625	803	2 1/2
178	" సుబ్రహ్మణ్యం	"	1288	2000	22	4 8 / 8
179	కందాడ శతగోపాలచార్యులు	ప.గోదావరి	1294	2520	26	4 1/2
180	పువ్వాడ సత్యనారాయణ	తూ.కృష్ణ	1298	2000	19	5
181	చిటుకూరి రామయ్య	గుంటూరు	1308	2000	63	1 9 / 16
182	గుడిమెట్ల లక్ష్మీనరసమ్మ	ప.గోదావరి	1304	2000	33	2 7 / 8
183	జేలూరి కృష్ణమూర్తి	"	1305	2000	12	8
184	కలిదిండి సుబ్బయ్యమ్మ	"	1305	2000	18	7 1/2
185	సింగంకెట్టి సుబ్బారావు	"	1308	2066	16	5 3/4
186	పమిడిమర్తి వెంటలక్ష్మీనారాయణ	"	1315	2000	27	8 1/2
187	పి. సీతారామయ్య	గుంటూరు	1321	2000	12	8
188	మకుండాక లక్ష్మమ్మ	"	1325	2000	18	7 1/2
189	తాడేపల్లి కూర్మనారాయణ (రాజుడు)	"	1327	1500	15	4 5 / 8
190	చోడవరపు దుర్గాంబ	"	1328	5000	66	8 5 / 8
191	తాడేపల్లి లక్ష్మీప్రసన్నమ్మ	"	1329	2000	17	5 1/2
192	బోడిపూరి శీతమ్మ	"	1330	70	17	1 5 / 8
193	కూర్మదేవర వెంకటప్పయ్య	"	1337	2000	24	2 3/4
194	రావురామరాయపు రమణిరసమ్మలు	గోదావరి	1341	2000	30	3 1 / 8
195	రావూరి వెంకటరమణారావు	గంజాం	1344	2000	38	2 1/2
196	కె. వెంకటరెడ్డి	చిత్తూరు	1408	2000	14	7
197	తుమ్మల వెంకట్రామయ్య	ప.కృష్ణ	1418	400	22	1 1 / 16
198	కోత్త చినమూర్తినారాయణ	గోదావరి	1418	2000	28	4 1/2
199	భాగవతుల సుబ్రామణ్య	ప.కృష్ణ	1421	320	11	1 1/2
200	మందపాటి మాణిక్యంబ	ప.గోదావరి	1424	2020	8	12 1/2
201	దూడేపల్లి అన్నారప్ప	అనంతపురం	1428	2120	28	6 1/2
202	అనపర్తి వెంకటలక్ష్మమ్మ	ప.కృష్ణ	1440	3000	22	4 8 / 8
203	కాటమలబండి సుబ్బారావు	గుంటూరు	1441	4000	12	16 1/2
204	కోత్తపల్లి వెంకటసుబ్బయ్య	"	1455	2000	22	4 8 / 8
205	గంధం పుష్పయ్య	"	1465	1800	14 to 28	2 3/4
206	పండిరి చిన అమ్మయ్య	గోదావరి	1511	2000	21	4 1/2
207	" వీరరాజు	"	1516	1050	14	3 3/4
208	దస్తపాటి సీతమ్మ	గుంటూరు	1559	2000	36	2 8 / 8
209	మామిళ్లపల్లి నాగేశ్వరరావు	"	1561	2000	24	4
210	యెల్లెపెద్ది రత్నమ్మ	"	1567	2000	38	2 7 / 8
211	దస్తపాటి వెంకటేశ్వర్లు	"	1571	2000	28	4 1 / 8
212	శేతు చిన వెంకటరెడ్డి	కడప	1600	2000	30	8 1/2
213	సునలకంటి కామేశ్వరమ్మ	గంజాం	1608	2000	16	6
214	బోళ్ల విశ్వనాథంబాచారి	గోదావరి	1606	2000	17	5 1/2
215	అత్తూరి శేషమ్మ	ప.కృష్ణ	1712	2000	7	13 5 / 8
216	బాసం వీరాస్వామి	విశాఖపట్నం	1720	2000	22	4 5 / 16

ఆనందరావుగారిని బొంబాయి పిలిపించుట

బొంబాయి మేజిస్ట్రేటు ఉత్తరువు

ఆనందరావుగారిని యిందూరు నుండి బొంబాయి తీసుకొని వచ్చుటకు అనుమతి నీయవలెనని అని పోలిటికలు ఏజెంట్లకు వ్రాయవలెనని నిన్న 12 వ తేదీ మధ్యాహ్నము పోలికలు వారు బొంబాయి రాజధాని మేజిస్ట్రేటు కోర్టులో దీక్షననుపెట్టిరి. రహస్యముగా విచారణ జరిగినది. అటుల వ్రాయుటకు మేజిస్ట్రేటు అంగీకరించెను. (అ. ప్రె.)

పరపతిసంఘములు

బెంగళూరు, ఫిబ్రవరి 11:— మైశూరుసంస్థానముందలి పరపతిసంఘముల నిశ్చయములపై సంఘములసంఖ్య సభ్యుల సంఖ్య తగ్గినప్పటికీ పనిబాగుగానే జరిగినట్లు జాపుచున్నది. పనిజేయనట్టి సంఘములను మూసివేయుటచే యంకెలం దట్టిలోపము తలపెట్టించెను. సంవత్సర ప్రారంభమున 1541 సంఘములును 95315 సభ్యులును గలరు. సంవత్సరాంతమునకు 1487 సంఘములు 92,208 సభ్యులును గలరు. అన్ని సంఘములును గలసి రు. 27,700,000 వ్యవహారము జేసినవి. వడ్డీ లాభము రు. 880,000/- నికరము అప్పిచ్చినమొత్తము 56 లక్షల రూపాయలు. దాఖల నూటికి 77 1/2 కంటకు వ్యవసాయకారుల మొదలగువారికిని 15 లక్షల ముప్పదివేలు ప్రాతములపై దీర్చివేయటకు నైయున్నది.

తిరువాన్కూరు శాసనసభ

తిరువేండ్రము, ఫిబ్రవరి 11:— నేను ముఖ్యముగ తిరువాన్కూరు నాయకుల చట్టమునకు సవరణగా చెప్పిన సవరణ బిల్లుపై చర్చ జరిగినది. బిల్లు నాఖరు సారి జరుపుటయైనది. వచ్చే మలబారు సంవత్సరారంభము నుండి యములలోనికి వచ్చును. మిగతకాల మంతయు, 25 వత్సరములపని పూర్తికాగానే విదేశీయుల సుద్యోగములనుంచి దీసివేయుటకును, పర్యవేక్షణ నిధ్యము వహించినవారి కుద్యోగము నిచ్చుటయును సౌకర్యములం జూపుటకును చెప్పిన తీర్మానములపై చర్చ జరిగెను. మొదటి తీర్మానము ఓటుకు బెట్టబడలేదు. రెండవతీర్మానము ప్రభుత్వమువారి సమాధానము వినిన పిమ్మట సుపసంహరించుకొనబడెను.

పిమ్మట పి. కె. నారాయణ పిల్లైగారు చనిపోయిన తిరువాన్కూరు మహారాజులం బ్రకాశించుచు వారిగౌరవార్థము సభాభవనము నిర్మించి, వారి శిలావిగ్రహమును గట్టుటకును చెప్పిన తీర్మాన మండటచేత హర్షపూర్వకముగ నిలువబడి యామోదింపబడెను.

వాయువిమానము

కలకత్తా, ఫిబ్రవరి 12:— వాయువిమానమువీధి ఏజెంట్ కాన్స్టాబులు కాశీకి బయలుదేరెను.

అలహాబాదు, ఫిబ్రవరి 12:— శిశ్యాకోస్యవాసరములు జయప్రథముగ కొనసాగబడుచున్నట్లు రాష్ట్రముందలి వివిధ ప్రాంతములనుండి వార్తలు వచ్చుచున్నవి.

చంపినందులకు శిక్ష

అలహాబాదు, ఫిబ్రవరి 12:— ప్రధానస్వామిస్థానముందు నికలసనలవినది జంపించుటకు యస్. యల్. బాలీ, బి. హెచ్. అబ్దుల్లా, సహమద్ ఖాన్లు అనువారలకు ద్వీపాంతరవాసశిక్ష విధించిరి. జంపబడినవాడు బి. యస్. డబ్లియూ. లైల్స్ మందువోగి. బ్రూసరు దీక్షకు పిల్లను బెండ్లియాడెను. ఈ వంశములు బాలీయంటియందుండిరి. శిక్షితులందరూను వీరన్న హితులు. ఒకనాడు బ్రూసరులకు బాలీయనువాడు లేని వనువుదీసిగాన మొదలిడెను. దానికై బ్రూసు చాల కొవగింది రైతోజే చెప్పెను. నాడు బాలీసనవాసబలచి బంటినుండి వెలుగొట్టెను. బాలీ మజల యర్ధరాత్రమునందు వచ్చి తుమానావేకి, నికలసను తన యింటికి రమ్మనిపెట్టెను. న్నే హితులందరూను గలసి పోయిరి. దానిలో నికలసనును సారాత్తుగా పెట్టి బలవంతముగ జంపిరి. స్వామిస్థానమువారు, బంపులలో తెలిసి తేటలకంటె మొండితన మెక్కువగా నున్నదనియు, బాలీ మతిస్థిమితములేని సముదాయన జేసిననియు నూహించి ద్వీపాంతరవాసశిక్ష విధించిరి. పైకోర్టులో పురోహితాదుల చెప్పిరి. క్రింది కోర్టువారి తీర్పును ఖాయబుచిరి.

అమృతాంజనము

అమృతాంజనము అన్ని చోట్ల దొరకును. చక్కని డబ్బీతో నహా 1-కి వెల 10 అణాలు మాత్రమే.

కొలదివతులు మాత్రమేయన్నవి, త్వరపడుదు?

ఈసొమ్ము గాంధీ వూజానిచికి చేరును
మహాత్మా గాంధీగారిచే గుజరాతీలో వ్రాయబడిన ఆరోగ్యసాధనము

(తెనుగున వ్రాయబడినది)

ఆరోగ్యముగా నుండుటకు కావలసిన హంశములన్నియు ఇందు చక్కగా విమర్శించబడియున్నది. ప్రతి యొక్క వద్ద ఒక కాపి వుండిరవలెను. కొన్ని కాపీలు మాత్రమే ఉండుటచే త్వరపడుట నుంచిది. ప్రతి 1 కి రూ 0-8-0, 12 కి రూ 4 8 0. 25 కి రూ 7-13-0 ప్యాకింగు పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము.

0-11-0 అణాలు స్థాంపులు కంపెనీ ఒక కాపీ రిజిస్టర్డ్ పోస్టుముదముగా పంపబడును.

కావలసినవారు, మేనేజరు, అంధ్రవత్తిక, 7 తంబుకెట్టిపేటి, మద్రాసు అని వ్రాయవలెను.

పురమాషీవనులు పోకరవనులు చేయునట్టి

వారెవ్వరో బాగుగా విచారించి

1842

మొదట తెలిసికొనుడు.

బహుమానము నిచ్చుకొన్నెలు, పందెపులోటాలు ఎట్టిమాదిరిలో నైనను ఆర్థరచ్చిన నకాలములో తృప్తికరముగా తయారుచేసి యిచ్చెదము నీరు వెంకికి నవరంబంగారుకు పూచీసిచ్చెదము.

రూ. 10 ఎత్తు మొదలుకొని రూ. 25 ఎత్తువరకు ఒకరూపాయ ఎత్తునకు 1-12-0, చొప్పున అంతకువైస ఒకరూపాయ ఎత్తు 1-8-0 చొప్పున వికయించబడును.

(2) ఉద్దుడి రామయ్య కెట్టి, గురుస్వామి కెట్టి, కంపెనీ

నగలవత్తులు 25, చై నాబాబురోడ్డు, మద్రాసు

Make No More Delay

Insist only on getting.

The **"JICK"**
Original **"JOCKAL"**

WALL CLOCKS

Price Re 1-8-0

Apply:— **The Manger, Post Box 265, MADRAS.**

శ్రీమద్వాల్మీకిరామాయణము

ఓంకారము వేదములకు మూలమైనట్లుగా గాయత్రీమంత్రము మంత్రములకెల్ల ప్రారంభమైనట్లుగా శ్రీమద్వాల్మీకి విరచిత రామాయణము కావ్యములకెల్ల నాదియై యలరారుచున్నది సర్వోత్కృష్టతరగల యీ రామాయణమహర్షివ్రాసినను మహా నీయు లనేకు లనేక సంస్కృతవాళ్ళానతీరముల నేర్పరచియుండిరి. అందుకొన్ని ముద్రింపబడి దర్శనీయులుగను గొన్ని ముద్రింపబడి దర్శనసౌలభ్యము లేకయుండుటయు గాంచి బ్రహ్మశ్రీ భమిడిపాటి కామేశ్వరశాస్త్రిగారు ముద్రితామృతాంజనముల జాలవజుల నంతరించి పండితులు పాఠకులు తిమతములు సంస్కృత వ్యాఖ్యానతీరముల నుగనుముగా బ్రకటింపి చూచి యందలి శేషములగాంచి సంతసించునట్లు నాక నాచరగు సంపూర్ణాంధ్ర వ్యాఖ్యానమున, ప్రత్యేకమున ప్రతిపదార్థము, శాస్త్రవర్ణము, విశేషార్థములు, కథాసంవర్ణము ననుసరించి చిత్రపటములును గలిగి యలరారునట్లు రచించి 50 పానులు డబుల్ హార్డువైజాగ్రేజు కాగితములమీద రెండుమాసముల కొక్కొక్కసంపుటముగా ప్రకటింపబడునట్లు. సంపుటము 200 పుటలు గలిగి బైండు చేయబడియుండును. జీవితశేషము నందుగడుడు బద్ధకంబులై శ్రీ శాస్త్రిగారి దీనగల రాజకీయ వైదిక సాంఘిక మతవర్ణములును విహితకామ్యమైన గృహసంస్కారములను గలగి ముద్రించబడునట్లు. ప్రతి భారతీయాంధ్రుడు కంపెనీకొని గ్రంథము. ఇంతవఱకు బాలకాండమున వైద్యసంపుటములు ముద్రింపబడినవి. ఆయాధ్యాయాండ సంపుటములు ముద్రింపబడుచున్నవి సంపుటము లన్నియు దెప్పించుకొనువారు కాళ్ళత చందాదారులుగా కార్పించుదురు. కాళ్ళతచందాదారులకు మొదట రూ 0.8-0 ల ప్రవేశమును ఇచ్చింపవలెను. సంపుటము 1 కి పోస్టుఖర్చుగా చందాదారులకు రూ 1-2-0. ఇతరులకు రూ 1-4-0. వివరములు మాకు ప్రాసి తెలిసికొనవచ్చును.

విలువవారు:—

శ్రీ మద్వాల్మీకిరామాయణ గ్రంథముల కార్యస్థానము,

అంధ్రవత్తిక, రాజమహేంద్రవరము.

శ్రీవ్యాసగ్రంథమాలిక

సంపాదకుడు ఆకొండి వెంకటశాస్త్రి

అంధ్రపురం రాజమండ్రి

ఈ గ్రంథమాలలో సంవత్సరమునకు 4 గ్రంథములు చొప్పున వెలువడుచుండును. ఆనంద వాచకముల వైజాలో 40 పుటలు ఇందు జీవిత చరిత్రములు, సాంఘిక, నైతికం అపరాధపరిశోధక, చరిత్రాత్మక, పౌరాయణికవలలు, ఖండి కావ్యములు, చిన్న నాటకములు, చాటుపద్యములు, శ్లోకములు (టీకా తాత్పర్య సహితము చాటుపద్యములలో కొన్ని అనునిక నాగరకత విభవమును చాటునట్టివి) ప్రకటింపబడుచుండును. ఈ గ్రంథమాల కీర్తిశేఖరైన రాజమండ్రి గవర్నమెంటు ఆర్ట్స్ కాలేజీలో సంస్కృత పండితులుగా పనిచేసిన ఆకొండి వ్యాసమూర్తి శాస్త్రిగారి జ్ఞాపకార్థముగా నెలకొల్పబడినది. సంవత్సరమునకు ప్రకటింపబడు 4 గ్రంథములుగాక, ఒకటి రెండు వారవ్రాసిన 18 పర్వములును గల భారతము నంది కొన్ని ముఖ్యభాగములు అనుబంధములుగా వెలువరించి చందాదారులకు పంపుచుండుము.

అచ్చుపడిన గ్రంథము వైవాధీనము (వల) అచ్చుగుచున్న గ్రంథముని సంగ్రహ రామాయణము, సంస్కృతశ్లోకములు తెలుగు టీకాతాత్పర్య సహితము.

చందాలు

మహారాజ పోషకులకు సం॥ 3	25-0-0
రాజపోషకులకు	15-0-0
అభిమానులకు పోషకులకు	10-0-0
మొదటికరగతి చందాదారులకు	2-0-0
రెండవ కరగతి చందాదారులకు	1-4-0

చందా సొమ్ము మనీయార్డరుగా పంపి ఆంధ్రవ్యాస భారత ప్రకటనమునకు తోడ్పడుదు.

ఆ. వెంకటశాస్త్రి శ్రీవ్యాసనికేతనం,

అంధ్రపురం, రాజమండ్రి.

నా. గుభాషల నిఘంటువు

ఇందు సుమారు [5000] అయిదువేలం తెలుగు మాటల కారాదిగా వ్రాసిన వానికెదురుగా హిందూస్థానీ ఇంగ్లీషు, ఆరవము. పదములు చేర్చబడినవి. ఏపదము కావలసినను వెంటనే గ్రహింపవచ్చును. ఇదివఱలో నిట్టిగ్రంథము వెలువడి యుండలేదు ఇదిచదివినచో గురుసాహాయ్య ముక్కల లేకుండ వైభావము మాటలాడు శక్తి కలుగును. మొ 8 అణాలు మాత్రమేగాని 800 రూపాయలకు మించిన సహాయ మొనరింపగలదని నిరాఘాటముగ జెప్పవచ్చును.

లుబ్ధి ధనావస్థ

అను వేశ్యాసహవాసఫలితము. (పద్య కావ్యము)

(ఇది తెలుగువారునందు జరిగినకథ) ఒకలుబ్ధుడత్యంత

తౌభ్యమున నమిల్లి తమగూడకబెట్టుటయు నాతనికుమారుడు వేశ్యాలోలుడై తద్విత్తముంబట్టి వేశ్యాకర్పించి తుదకు దానిచే వెడలగొట్టబడి యడవుల పొడిపోవుటయు, మిక్కిలి చక్కగా వ్రాయబడినది. లుబ్ధుని నను, వేశ్యాసహవాసము జనువునో నవ్వుపుట్టక మానదు. ఇందలి నీతి శృంగారపద్యములు చదివి తీరవలయును. మొ 4 అణాలు.

చిరునామా. దాసరి లక్ష్మణస్వామి,

అంధ్రపురం, గోదావరిజిల్లా